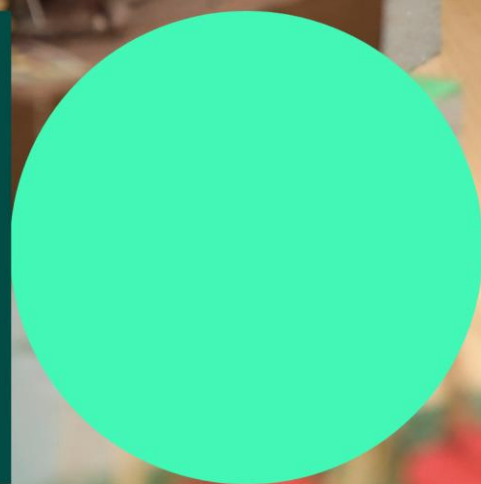

Oslo

Skolebehovsplan 2022-2031

Utdanningsetatens høringsutkast
Høringsperiode 19.mai -1. september 2021

Innhold

1	Generell del	4
1.1	Grunnskolen.....	4
1.2	Videregående skole	5
1.3	Høring og politisk behandling	5
1.4	Mål for skoleutbyggingen i Oslo.....	6
1.5	Forsinkelser i vedtatte prosjekter	6
1.6	Økonomiske rammer	7
1.7	Skolebehovsplanen som verktøy for sosial utjevning	7
1.8	Medvirkning	8
1.9	Hjertesoner	8
1.10	Meråpne skoler	8
2	Grunnskolen.....	10
2.1	Strategier for skoleutbygging	10
2.2	B og U – uttrykk for skolekapasitet og utbyggingsbehov	10
2.3	Oppfyllingsgrad.....	11
2.4	Inntaksområder for barnetrinn	11
2.5	Ungdomsskoletilhørighet	11
2.6	Kapasitetsutvidelse av eksisterende skoleanlegg	12
2.7	Skolebehov etter planperioden, eventuelt med nødvendig tomteerverv	12
2.8	Utforming av nye grunnskoler	12
2.9	Planstruktur og områdeinndeling	14
2.10	Skolebehov og tiltak 2022-2031 i grunnskolen.....	14
2.11	Område 1 Sentrum sør.....	15
2.12	Område 2 Sentrum øst.....	19
2.13	Område 3 Sentrum nord	22
2.14	Område 4 Sentrum Vest.....	26
2.15	Område 5 Ullern	29
2.16	Område 6 Vestre Aker (tidl. område 6 og 7)	32
2.17	Område 7 Nordre Aker	34
2.18	Område 8 Bjerke.....	37
2.19	Område 9 Groruddalen vest	40
2.20	Område 10 Groruddalen Nord	42
2.21	Område 11 Groruddalen Øst	45
2.22	Område 12 Østensjø.....	49
2.23	Område 13 Nordstrand	52
2.24	Område 14 Søndre Nordstrand	55
3	Videregående skole	58

3.1	Behov for ulike utdanningsprogram.....	59
3.2	Strategi.....	60
3.3	Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter.....	61
4	Særskilte byomfattende tilbud.....	63
4.1	Voksenopplæring.....	63
4.2	Fagskolen.....	64
4.3	Spesialundervisning i grunnskolen.....	65
4.4	Utvikling videre.....	66
4.5	Tiltak.....	66
4.6	Spesialundervisning i videregående skole.....	67
4.7	Tilbud for nyankomne minoritetsspråklige – grunnskole.....	68
4.8	Tilbud for elever 16-19 år med kort botid.....	69
5	Appendix (bakgrunnsinformasjon).....	71
5.1	Oppsummering av tiltak 2022-2031 i grunnskolen.....	71
5.2	Utgående kapasitet 2022-2031 i grunnskolen.....	72
5.3	Behov.....	73
5.4	Konseptvalgutredninger.....	76
5.5	Fokusområder for grunnskoleutvikling.....	77
5.6	Lokal medvirkning og åpenhet i skoleplanleggingen.....	78
5.7	Utdyping av strategier for utvikling av videregående skoler.....	79
5.8	Samlokalisering med andre formål.....	82
5.9	Prosjekter ferdigstilt til skolestart 2020 og 2021.....	83

Skolebehovsplan 2022-2031

1 Generell del

Skolebehovsplan 2022-2031 gir en oversikt over skolebehovet og planlagt skoleutbygging i perioden. Planen rulleres hvert annet år og fremmes for bystyret sammen med byrådets forslag til budsjett og økonomiplan. Årets plan erstatter skolebehovsplanen som opprinnelig var planlagt sendt på høring våren 2020, men som ble utsatt på grunn av koronapandemien.

Årets høring var opprinnelig planlagt på høring i perioden 14. april til 6. juni. Koronapandemien har gjort samhandling og planlegging utfordrende, og det var i tillegg behov for å arbeide mer med framdriften på skoleprosjektene og det totale investeringsvolumet før høringen. Høringsperioden er fra 19. mai til 1. september. I denne perioden stiller Utdanningsetaten i lokale møter og svarer på spørsmål der dette er ønskelig.

Skolebehovsplanen skal rulleres i partallsår, derfor vil det også komme en ny skolebehovsplan på høring våren 2022.

Grunnlaget for Utdanningsetatens forslag er gjennomførte konseptvalgutredninger, tidligere skolebehovsplaner samt øvrige vedtak som omhandler planlegging og utbygging av skolekapasitet. Dette høringsdokumentet omtaler grunnskolen, videregående skoler og andre byomfattende tilbud.

Behovet for nye tiltak kommer som følge av forventet elevtallsutvikling og skoleanleggenes tilstand. Oslo kommunes offisielle befolkningsframskrivninger, som elevtallsframskrivingene er basert på, legger til grunn en lavere nettoflytting til Oslo, sammenlignet med framskrivingen i fjor. Barnebefolkningen vil fortsatt vokse i planperioden, men påvirkes av en forventet nedgang i fruktbarhet de siste årene.

Mange av de allerede vedtatte skoleprosjektene er forsinket. På ungdomstrinnet i deler av byen og i videregående opplæring er det nå en høy oppfyllingsgrad. Dette betyr at det er behov for midlertidig elevkapasitet, som følge av forsinkede prosjekter. Dette medfører også utfordringer med kroppsøvingskapasitet da planlagte flerbrukshaller også blir forsinket.

Den sterkeste elevtallsveksten vil i de kommende årene være i den videregående skolen. Det forventes en vekst på i overkant av 3500 elever fram til skoleåret 2028/29. Skoleutbyggingen skal ikke bare sikre antall plasser, men samtidig bidra til å styrke yrkesfagene og til at flere fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Etter planperioden er det forventninger om behov for økt kapasitet, men framskrivingene blir mer usikre langt fram i tid og det er foreløpig usikkert når behovet inntreffer.

1.1 Grunnskolen

I skoleåret 2020/2021 var det i underkant av 66 000 elever i grunnskolen i Oslo. De nyeste elevtallsframskrivingene, som er basert på Oslo kommunes befolkningsframskrivninger, anslår en lavere vekst enn tidligere år i byen som helhet. Fra skoleåret 2020/2021 til skoleåret 2031/31 anslås det en liten, jevn nedgang i elevtallet på barnetrinnet. På ungdomstrinnet forventes det at

elevtallet vil stige fram mot midten av planperioden og deretter avta noe, slik at elevtallet mot slutten av perioden anslås til å være på samme nivå som i dag.

Befolkningsframskrivninger bygger på antakelser om framtiden, og er derfor usikre. Det gjelder særlig på lokalt nivå der antall innbyggere er lavere, og der tilfeldig variasjoner gir større utslag enn for større områder.

For å ta høyde for usikkerheten i beregningen av framtidig befolkningsutvikling, er følgende strategier lagt til grunn i kapasitetsplanleggingen:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivninger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres om nye framskrivninger viser økt behov.
- Der det er særlig behov for beredskap for kapasitetsutvidelse, utarbeides forprosjekt.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivninger.
- Strategiske tomtekjøp vurderes, særlig i byutviklingsområder.
- Oslo kommune setter av tomter til sosial infrastruktur for å møte behov som kan oppstå lengre fram i tid.
- Byggeprosjekter som er lokalisert slik at de kan dekke behov i flere områder, prioriteres.
- Ved vurdering av behov for utbyggingstiltak blir alltid kapasiteten ved flere skoler i et område sett i sammenheng. Trafikale barrierer hensyntas.

I tillegg til elevveksten er det behov for tiltak for å sikre eksisterende kapasitet. Dette gjelder skoler som Undervisningsbygg har definert som i så dårlig bygningsmessig stand at de må totalrehabiliteres eller erstattes i løpet av planperioden. Tidligere vedtatte tiltak og forslag til nye tiltak presenteres i områdekapitler, samt oppsummert i vedlegg.

1.2 Videregående skole

Fra skoleåret 2020/2021 til 2028/29 forventes det en vekst på i overkant av 3500 elever i videregående skole, slik at elevtallet øker fra rundt 16 700 til 21 200. Deretter forventes det en liten nedgang i elevtallet mot slutten av planperioden. I vedtatte tiltak for videregående skole ligger om lag 3000 nye elevplasser, i tillegg til at 1 500 elevplasser ved to eksisterende skoler sikres gjennom nødvendig rehabilitering. Flere av de vedtatte prosjektene er imidlertid forsinket, noe som gjør at elevplassene kommer senere enn nødvendig. For å sikre nok kapasitet i videregående skole, vil det kunne bli behov for å leie inn midlertidig kapasitet fram til de nye videregående skolene åpner. Det er også behov for én ny videregående skole mot slutten av planperioden.

1.3 Høring og politisk behandling

Høringsperioden for skolebehovsplanen starter 19. mai og varer fram til 1. september.

Høringsuttalelser kan sendes til inn i digitalt via [Oslo kommunes nettside](http://www.oslo.kommune.no/skole-og-utdanning/skoleutbygging-i-oslo/skolebehovsplanen/) (www.oslo.kommune.no/skole-og-utdanning/skoleutbygging-i-oslo/skolebehovsplanen/) eller til postmottak@ude.oslo.kommune.no.

Etter at høringsinnspillene er mottatt og behandlet av Utdanningsetaten, skal forslag til skolebehovsplan 2022-2031 oversendes byrådet for politisk behandling. Skolebehovsplanen

behandles politisk høsten 2021 som en del av byrådets forslag til budsjett og økonomiplan for 2022 (Sak 1). Innkomne høringsuttalelser vil gjøres offentlig tilgjengelig sammen med konseptvalgutredninger og annet bakgrunnsmateriale samtidig med framlegging av byrådets forslag til skolebehovsplan. Endelig vedtatt skolebehovsplan 2022-2031 forventes å foreligge i desember 2021.

1.4 Mål for skoleutbyggingen i Oslo

Oslo kommunes mål er å sikre at Oslos elever til enhver tid har tilstrekkelig med funksjonelle skoleanlegg. Med funksjonelle skoleanlegg menes både praktisk funksjonalitet og at skoleanleggene bidrar og tilrettelegger for oppnåelse av overordnede skolefaglige mål og byutviklingsmål.

Planleggingen av skolekapasitet er knyttet til kommunens overordnede mål for Osloskolen. Dette innebærer at skoleanleggene og skolestrukturen, i tillegg til å gi tilstrekkelig kapasitet, skal være bidra til økt læringsutbytte, trygt og godt læringsmiljø, og at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

I kapasitetsplanleggingen og i etablering og utbygging av skoler arbeides det etter følgende målsettinger:

- Skole- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger.
- Skoleanleggene skal gi gode læringsmuligheter og være gode rammer for trivsel og trygghet for både lærere og elever.
- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte samvirke mellom skole, arbeidsliv og andre aktører og slik bidra til at flere elever og lærlinger fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv.

Kvaliteten på nye skoleanlegg og pedagogiske hensyn i utbyggingen er ivaretatt i standard kravspesifikasjon for skoleanlegg i Oslo kommune (SKOK 2015). Denne skal nå revideres for å oppdatere kravspesifikasjonen i samsvar med dagens behov og politiske føringer, samt sikre gode bygg for den kommunale aktiviteten som skal foregå der, og de tjenestene som skal leveres i byggene.

Skoleanlegg er store investeringer for Oslo kommune. Nye anlegg bør derfor i størst mulig grad ivareta andre kommunale målsettinger. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer vil det alltid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers læring og utvikling som veier tyngst.

1.5 Forsinkelser i vedtatte prosjekter

Flere av de vedtatte prosjektene er forsinket fra opprinnelige planlagte ferdigstillelsesår. Det er flere årsaker til dette. Flere av utredningene har tatt lengre tid grunnet endringer i behov og forutsetninger. Mange av de nye prosjektene er flerformålsprosjekter, noe som medfører mye koordinering og avklaringer opp mot flere sektorer.

Forsinkelsene medfører at det i deler av byen ikke vil etableres nye skoleplasser raskt nok til å møte elevbehovet. Dette gjelder særlig på ungdomstrinnet og i den videregående skolen. Dette

øker behovet for å etablere midlertidige elevplasser, noe som både er kostdrivende og utfordrende i en tett bysituasjon.

Utdanningsetaten vil i samarbeid med andre kommunale aktører igangsette et arbeid med å se på mulighetene for å forsere prosjekter som av ulike årsaker er forsinket i forhold til opprinnelig fremdriftsplan.

1.6 Økonomiske rammer

Pandemien har påvirket kommunens økonomi og det er behov for å redusere kommunens investeringer i skoleanlegg i årene som kommer. Skolebehovsplanen som legges fram nå, har i tillegg til forsinkelsene foreslått at noen prosjekter utsettes for å redusere investeringsvolumet for skoleanlegg i kommende periode. Prosjektene som foreslås utsatt er vurdert til å kunne utsettes noen år pga. bygningenes tekniske tilstand. I tillegg vurderes en utvidelse nedskalert eller utsatt da det vurderes at behovet kan vurderes møtt på andre måter, men dette må utredes litt nærmere. Omtale av aktuelle prosjekter står i områdebeskrivelsene.

1.7 Skolebehovsplanen som verktøy for sosial utjevning

Av byrådserklæringen fremgår det at et av de viktigste målene for byrådet er å utjevne forskjeller mellom folk, og å legge til rette for sosial utjevning. Det er et mål at sosioøkonomisk bakgrunn ikke skal legge begrensninger på innbyggernes muligheter senere i livet. Skolen er en svært viktig arena for sosial utjevning. I ressursfordelingsmodellen finnes det fordelingskriterier som har som mål å utjevne slike forskjeller, ved at man har mulighet til å tildele ekstra midler til skoler i levekårsutsatte områder.

Utdanningsetaten har fått i oppdrag fra byrådet å innarbeide en sosial profil i skolebehovsplanen. Dette innebærer at skolebehovsplanen, i større grad enn tidligere, skal kunne brukes som et verktøy for sosial utjevning. Opplæringsloven og arbeidsmiljøloven skal sikre gode fysiske vilkår i skolene for elever og ansatte. Det presiseres at alle elever, uavhengig av bosted og sosioøkonomisk bakgrunn, skal sikres fysiske forhold ved nærskolen som stimulerer til læring og utvikling, og at en prioritering mellom prosjektene ikke kan gjøres på en slik måte at man går på akkord med bestemmelsene i opplæringsloven eller arbeidsmiljøloven. Gitt disse forbeholdene, skal prosjekter i levekårsutsatte områder, eller prosjekter som bidrar til sosial utjevning, vurderes prioritert i framtidige rullinger av skolebehovsplanen. Dette vil gjelde i tilfeller der det er økonomisk nødvendig å foreta prioriteringer mellom prosjekter.

Utdanningsetaten er i gang med å planlegge hvordan en slik prioritering skal gjøres i praksis, og vil utrede hvilke kriterier som skal ligge til grunn. Etaten vurderer å lage en sosioøkonomisk «profil» for hvert område i skolebehovsplanen på bakgrunn av relevant levekårsstatistikk, og ta utgangspunkt i denne for prioritering. Denne vil baseres på objektive kriterier og forskning om sosial mobilitet og reproduksjon av sosial ulikhet, og vil legges fram i skolebehovsplanen under beskrivelsene av hvert område. Relevante kriterier kan for eksempel være grad av trangboddhet, andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt, andel barn med barnevernstiltak, gjennomføringsgrad på videregående skole osv. Forskning viser at foreldrenes og familiens ressurser har størst betydning for barn og unges livssjanser og fremtidsmuligheter. Såkalte nabolagseffekter, altså oppvekstmiljøet, har også noe betydning. Derfor vil det også være relevant å se på statistikk og forskning på fysisk og sosialt miljø. Utdanningsetaten tar gjerne imot innspill til det videre arbeidet i forbindelse med høring av skolebehovsplanen.

Utdanningsetaten vil i konseptvalgutredningsfasen gjøre en vurdering av fordelingskonsekvenser av tiltak, altså hvordan nytte- og kostnadsvirkningene fordeler seg mellom grupper i samfunnet, slik at også dette kan brukes som et grunnlag for prioritering. Med kostnader menes både rent økonomiske effekter og kostnader av annen art som tidskostnader, tap av goder, forurensning osv. For eksempel vil byggingen av skole på et område som tidligere har vært friområde, være til nytte for de som får tilgang til skolen, mens det er til ugunst for naboer som mister friareal. En beskrivelse av fordelingskonsekvenser bør si noe om hvilke grupper som har nytte av tiltaket og hvilke grupper som mister goder eller pålegges byrder ved tiltaket. Hvordan disse blir berørt, kan ha betydning for beslutningstakeres vurdering av en sak eller et tiltak.

Utdanningsetaten vil legge dette fram i nærmere detalj ved neste rullering av skolebehovsplanen.

1.8 Medvirkning

Alle elever skal ha mulighet til å påvirke sin egen skolehverdag. Utdanningsetaten ønsker at elevene skal bli hørt i saker som angår dem og har et særlig fokus på elevmedvirkning i både skole- og skolegårdsprosjekter. Målet er at skole- og byplanleggingen i større grad sikrer barnas behov. Samtidig er Utdanningsetaten opptatt av å motivere flere til å engasjere seg i planene for byen vår.

Utdanningsetaten har, i samarbeid med andre aktører, utviklet og testet medvirkningsopplegg i forbindelse med utbyggingen som planlegges på Mortensrud, som kan tas med i undervisningen.

Oppleggene er knyttet til kompetansemål i fag og utviklet i samarbeid med lærere på Lofsrud og Stovner skoler. Etter at prosjektet er fullført, er målsettingen at kommunen sitter igjen med flere generiske undervisningsopplegg som kan benyttes i ulike kommunale prosjekter.

1.9 Hjertesoner

Oslo kommune har et mål om å etablere Hjertesoner rundt alle skoler med barnetrinn innen utgangen av 2023. Konseptet er utviklet av Trygg Trafikk. I Oslo gjennomføres prosjektet som et samarbeid mellom skolene, FAU, Trygg Trafikk, Bymiljøetaten, Undervisningsbygg og Utdanningsetaten. Prosjektet baserer seg i stor grad på frivillig og holdningsskapende arbeid. Skolen/FAU er ansvarlig for sin egen hjertesone, og kan få veiledning fra Oslo kommune.

En hjertesone er en avgrenset sone i nærmiljøet rundt skolen hvor foresatte ikke skal kjøre, og målet er at enda flere elever sykler eller går til skolen. Tiltakene varierer fra holdningsskapende arbeid til behov for fysiske tiltak.

Prosjektet ble startet opp i 2019 med to pilotskoler, og i løpet av 2021 vil det være 25 hjertesoneskoler i Oslo.

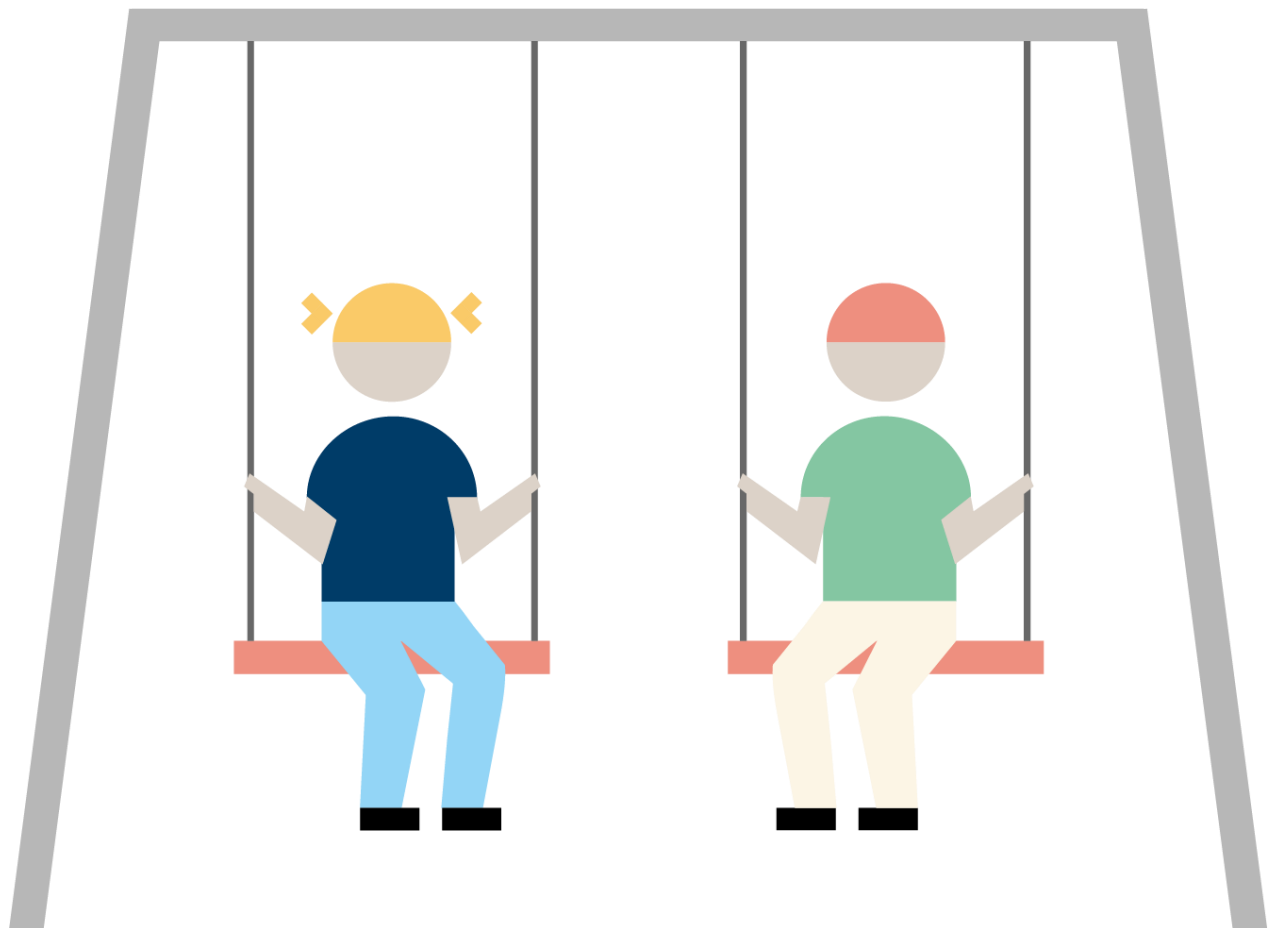
1.10 Meråpne skoler

Skoler skal fungere som lokale kulturhus for nærområdet. Frivillige aktører skal få benytte skolens lokaler.

I 2018 ble pilotprosjektet "Meråpen skole" etablert. Prosjektet er ledet av Kulturetaten i samarbeid med Utdanningsetaten, Undervisningsbygg og Origo, som en del av oppfølgingen av

frivillighetsmeldingen (sak 366/16 14.12.2016). Et av hovedmålene til frivillighetsmeldingen er å gjøre flere av kommunens lokaler og anlegg tilgjengelige og mer åpne.

Hovedmålet til pilotprosjektet har vært å teste ut og etablere system og forvaltningsmodell for utlån som gjør det enklere for låntaker og utlåner, samt ivaretar lov og forskriftskrav. I tillegg skal kommunens kommunikasjon om utlån være tydelig og enhetlig. Prosjektet har samarbeidet med syv utvalgte pilotskoler. Det utarbeides nå en rapport med bakgrunn i erfaringene fra pilotskolene. Rapporten skal komme med anbefalinger om hvordan skolelokaler kan gjøres mer tilgjengelig for frivilligheten.

2 Grunnskolen

2.1 Strategier for skoleutbygging

En av de største utfordringene til Oslo kommune er å sørge for skoleplasser for alle elevene i byen. Utdanningsetaten skal ligge i forkant av befolkningsveksten og planlegge helhetlig og langsiktig, med fokus på lokal medvirkning. Nye skoleanlegg er viktige drivere i byutviklingen. Skoleanleggene skal være miljøvennlige og tilrettelagt for alle. Utdanningsetaten ønsker at skoleanlegg skal utformes på elevenes premisser med utvidet brukermedvirkning. Det er viktig å utvikle skoleanlegg som er lekne og nyskapende. Leverandører må oppfordres til å tenke nytt i forhold til arkitektonisk utforming, materialbruk og fargevalg som stimulerer ytterligere til læring og lek. Dette gjelder også skolenes utearealer, hvor høy kvalitet er et stort fokusområde.

Utdanningsetatens fokusområder for grunnskoleutvikling er:

- Byutvikling og helhetlig planlegging
- Inkludering og integrering
- Lokal medvirkning og åpenhet i skoleplanlegging
- Miljø og sosialt ansvar

2.2 B og U – uttrykk for skolekapasitet og utbyggingsbehov

I skolebehovsplanen er skolekapasiteten og behov for utvidelser illustrert med følgende enheter:

- B (klasserekke på barnetrinnet)
- U (klasserekke på ungdomstrinnet).

Hver klasse dimensjoneres for maksimalt 30 elever i nybygg, jf. standardprogrammet *Bygg for læring*. Dette er kun en planleggingsenhet, og innebærer ikke at klasser på 30 elever blir gjenopprettet som obligatorisk pedagogisk enhet. I eldre skolebygg varierer klasseromstørrelsene, og for disse skolene oppgis klassestørrelsene til 28 elever. Enkelte skoler kan ha rom som er både større og mindre enn dette.

En klasserekke består av 7 barnetrinn (1.-7.klasse) og tre ungdomstrinn (8.-10.klasse)

Skolekapasitet er definert slik:

- Barnetrinnet B + antall klasser per trinn, f.eks. B4 er en barnetrinnskole med fire parallelle klasserekker: $7 \text{ (trinn)} \times 30 \text{ (elever)} \times 4 \text{ klasserekker} = 840 \text{ elever}$
- Ungdomstrinnet U + antall klasser per trinn, f.eks. U6 er en ungdomstrinnskole med seks parallelle klasserekker: $3 \text{ (trinn)} \times 30 \text{ (elever)} \times 6 \text{ klasserekker} = 540 \text{ elever}$.

2.3 Oppfylingsgrad

Oppfylingsgraden angir andelen av skoleplassene som er i bruk og er et uttrykk for kapasitetsutnyttelse.

For å ta høyde for årskullvariasjoner, skolebytter og flytting er det i planen lagt opp til en gjennomsnittlig oppfylling på 80-90 prosent på grunnskolen. Ved høyere oppfylingsgrad kan små endringer i elevtallene medføre stor risiko for akutte tiltak som f. eks midlertidige løsninger.

En for høy oppfylingsgrad vil medføre sterkt press på skolens spesialrom, og kan i ytterste konsekvens føre til at undervisningen i fag som biologi, kjemi, fysikk, kunst og håndverk o.l. må flyttes til ordinære klasserom fordi spesialrommene må bli tatt i bruk til ordinære klasserom. En konsekvens av dette kan være et dårligere pedagogisk tilbud til elevene enn hva Oslo skolens mål er. Ved press på gymsalkapasitet kan elevene få lang reisevei til kroppsøvingstimene.

Følgende forutsetninger ligger til grunn for planen:

- Barnetrinn indre by: 80 prosent oppfylling av skolene
- Barnetrinn ytre by: 85 prosent oppfylling av skolene
- Ungdomstrinn indre by: 85 prosent oppfylling av skolene
- Ungdomstrinn ytre by: 90 prosent oppfylling av skolene

Helt nye skoler har ofte ikke mulighet til høy utnyttelse de første årene fordi skolene fylles opp gradvis nedenfra. Ledig kapasitet i disse skoleanleggene kan brukes som midlertidig avlastning for andre skoler som bygges ut eller rehabiliteres.

2.4 Inntaksområder for barnetrinn

Alle barneskoler i Oslo kommune har tilhørende inntaksområder. Endringer av inntaksområdene er nødvendig med jevne mellomrom, ikke bare for å ta i bruk nye skoler og utvidet kapasitet, men også for å løse kapasitetsutfordringer ved en skole.

Når det etableres ny kapasitet, defineres et inntaksområde for den nye skolen. Opprettelsen av et nytt inntaksområde vil nødvendigvis føre til endringer i eksisterende inntaksområder for naboskolene. Det søkes å etablere så robuste inntaksområder som mulig, slik at framtidige justeringer begrenses.

2.5 Ungdomsskoletilhørighet

I Oslo benyttes skoledefinert tilhørighet på ungdomstrinnet. Dvs. at det er barneskolen eleven har nærskolerett ved, som bestemmer en elevs ungdomsskoletilhørighet. Barneskolene i Oslo avgir elever til en eller to ungdomsskoler. For de barneskolene som avgir elever til to ungdomsskoler, er det definert en geografisk grense som fordeler elevene mellom skolene.

De senere årene har den største elevtallsveksten flyttet seg til ungdomstrinnet. Dette har medført økt oppfylingsgrad på ungdomstrinnet, og det er behov for å etablere nye elevplasser i enkelte områder av byen. Dette vil medføre endringer i ungdomsskoletilhørighet i årene framover.

2.6 Kapasitetsutvidelse av eksisterende skoleanlegg

Utvidelser av eksisterende skoleanlegg drar nytte av allerede etablert infrastruktur. Ved utvidelser må det i tillegg til klasserom også etableres fellesarealer, spesialutstyrte rom, garderober og toaletter som er tilpasset økt elevtall på skolen.

Utvidelsesmuligheter ved eksisterende skoleanlegg er viktige reserver for framtidig elevtallsvekst. Om reservene skal benyttes eller ikke, vurderes i konseptvalgutredninger, og avhenger blant annet av andre muligheter i området og forventninger om elevtallsutvikling etter planperioden.

2.7 Skolebehov etter planperioden, eventuelt med nødvendig tomteerverv

I kommuneplanen legges det, i noen områder i byen, opp til en betydelig bolig- og befolkningsvekst også etter planperioden.

I planleggingen av skolekapasiteten for Oslo i et tiårsperspektiv er det skolebehovsplanen som er det styrende dokumentet.

Kjente behov som oppstår etter planperioden, må i noen tilfeller sikres gjennom strategiske tomteerverv, slik at kommunen ikke ender opp uten skoletomter når elevbehovet inntreffer. Langsiktige tomteinvesteringer kan gi lavere kostnader for kommunen enn om tomtekjøp skjer i en senere fase. Dette vil særlig gjelde i utviklingsområder, og bør koordineres med områdeplaner/-regulering.

Ved å sikre tomter til sosial infrastruktur i tilknytning til planlagte torg og møteplasser kan kommunen bidra til at nye byområder utvikles på en god måte. Samlokalisering av skole med andre funksjoner bidrar til god byutvikling og er både økonomisk og miljømessig bærekraftig.

2.8 Utforming av nye grunnskoler

Standardprogram

Nye grunnskoler skal bygges etter *Bygg for læring – Standardprogram for nye grunnskoler* som er innarbeidet i *Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg* (SKOK 2015). Standardprogrammet inneholder funksjonskrav, elevtall og arealer som skal legges til grunn ved etablering av nye skoleanlegg, og er utarbeidet for å sikre kostnadseffektive, gode pedagogiske løsninger og effektive prosesser i skoleutbyggingen. Sentrale målsetninger er:

- Skoleanleggene skal tilrettelegges for elevtilpasset og variert opplæring.
- Elevene skal sikres tilhørighet, trygghet og ro rundt arbeidssituasjonen.
- Skolene skal være av en viss størrelse slik at solide fagmiljøer utvikles og lærernes samarbeidsmuligheter økes.

Gjennom *Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg* sikres alle nye grunnskoler de samme arealer og funksjoner. De fleksible løsningene gjør det enkelt å tilpasse byggene til framtidige strukturendringer og nye læreplaner. Standardiserte areal- og funksjonskrav betyr imidlertid ikke standardbygg. Det er viktig at skoleanleggenes utforming tilpasses omgivelser og

nærmiljøet. Planløsningene må variere på grunn av varierende topografi, tomtestørrelse og reguleringsplan. God tilpasning til lokale forhold bør i tillegg omfatte koordinering med andre behov, gjennom programmering av tilleggsfunksjoner/sambruk.

Standard kravspesifikasjonen skal nå revideres med mål om å oppdatere kravspesifikasjonen i samsvar med dagens behov og politiske føringer, samt sikre gode bygg for den kommunale aktiviteten som skal foregå der, og de tjenestene som skal leveres i byggene.

Standardprogrammet legger til rette for tre standardstørrelser for nye grunnskoler¹:

- 1) Barneskole med fire klasserækker (B4)
- 2) Kombinert barne- og ungdomsskole med to klasserækker på barnetrinnet og fire klasserækker på ungdomstrinnet (B2U4)
- 3) Ungdomsskole med seks klasserækker (U6)

Det er forutsatt at en barneskole enkelt skal kunne gjøres om til kombinert barne- og ungdomsskole og omvendt, videre at en ungdomsskole bør kunne bygges ut til en barne- og ungdomsskole.

De første skoleanleggene som ble bygget etter Bygg for læring, ble ferdigstilt 2015, og Utdanningsetaten har foretatt en ekstern evaluering av kravspesifikasjonen og hvordan denne har blitt ivaretatt i prosjektene. Evalueringen vurderer i hvilken grad skoleanleggene legger til rette for variert og elevtilpasset læring, samarbeid mellom ansatte, forebygging av mobbing mv. Funnene fra evalueringen skal implementeres i revisjonen av Standard kravspesifikasjon for Oslo kommune (SKOK).

Utearealer

Utdanningsetaten er opptatt av utearealer med høy kvalitet. Skolegårdene skal være møteplasser for nærmiljøet, og være åpne også utenom skoletid.

Gode utemiljøer er miljøer der nysgjerrighet, spenning og glede får utfolde seg. Utemiljøet skal stimulere til nye utfordringer, og lokke til lek og fysisk aktivitet. Barna skal få mulighet til å lage seg egne plasser og aktiviteter på egne vilkår, men samtidig føle seg trygge. Det skal være plass til lek, sport, sosial aktivitet og ville aktiviteter, rekreasjon og stillhet. Uteplassen er også en viktig læringsarena.

Skolegården skal viske ut grensen mellom skolen og nærmiljøet. Utdanningsetaten ønsker å utvikle skoleanlegg som er i tråd med byrådserklæringens intensjon om et grønt skifte, vedtatt miljø og klimastrategi, og melding fra Bymiljøetaten om "Spirende Oslo", og ambisjoner om grønne tak. I tillegg til arealer på bakkeplan, er takflater uutnyttede ressurser som i fremtiden kan forvaltes bedre og gi et løft for skolene og da særlig i og rundt bykjernen. Utdanningsetaten skal derfor utarbeide en plan for hvordan grønne tak best kan utnyttes pedagogisk, til beplantning og rekreasjon sett opp mot behov for å produsere energi med solceller på tak.

¹ Det bygges også andre skolestørrelser (B3, U8, U9 etc.) der dette er hensiktsmessig.

Det er stort fokus på å oppnå høy kvalitet på skolens utearealer, og det er en målsetning å kunne kompensere med ekstra høy kvalitet der man har knappe utearealer.

2.9 Planstruktur og områdeinndeling

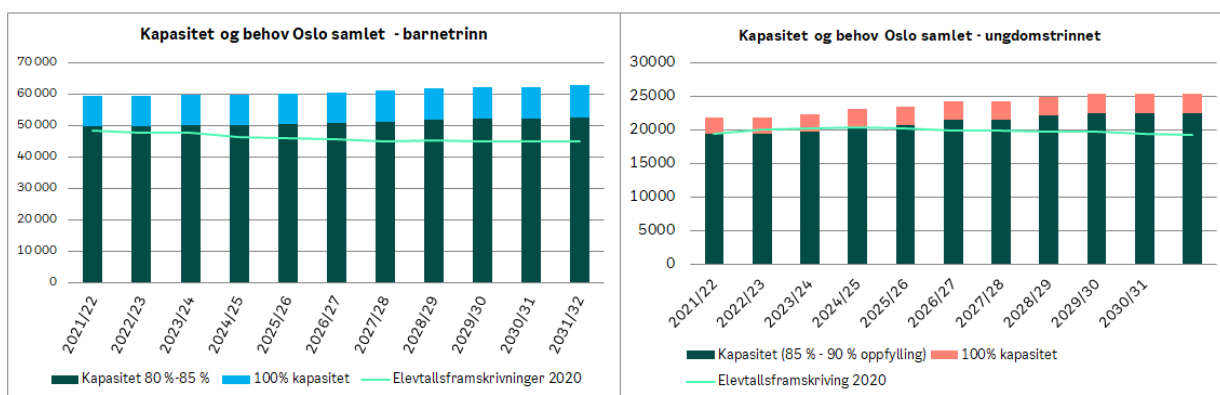
I framstillingen av behovet for elevplasser i grunnskolen er byen delt inn i 14 geografiske områder. Områdeinndelingen har til hensikt å forenkle framstillingen av framtidig behov for plasser i grunnskolen, og legger ingen føringer for eventuelle justeringer av inntaksområder eller plassering av nye skoler. Nye skoleanlegg kan ha nedslagsfelt i flere av skolebehovsplanens områder. I konseptvalgutredningene blir det foretatt konkrete vurderinger av hvilke skoler som bør bli sett i sammenheng, uavhengig av hvilket område de tilhører i skolebehovsplanen.

For hvert område beskrives:

- Grunnskolekapasitet i området
- Status vedtatte og igangsatte prosjekter
- Utvikling i området
- Kapasitetsutfordringer
- Forslag til nye tiltak
- Kapasitet og behov etter tiltak
- Tidslinje for området

2.10 Skolebehov og tiltak 2022-2031 i grunnskolen

Skoleåret 2020/2021 var det om lag 67 000 elever i grunnskolen i Oslo. Det forventes en liten nedgang i elevtallet på barnetrinnet gjennom planperioden. For ungdomstrinnet forventes det vekst fram mot 2025/26 og deretter avtagende elevtall mot slutten av perioden. Veksten skal møtes gjennom foreslåtte og vedtatte prosjekter, samt løsninger som følger av pågående utredninger. I tillegg er det skoler som Undervisningsbygg har definert som i så dårlig bygningsmessig stand at de må totalrehabiliteres eller erstattes i løpet av planperioden.

Kapasitet og behov Oslo samlet

Flere nye skoler og utvidelser er under planlegging og bygging. Tidligere vedtatte tiltak og forslag til nye tiltak presenteres i områdekapitler, samt oppsummert som vedlegg til planen. Vedtatte og planlagte tiltak medfører en økning på rundt 8700 elevplasser i grunnskolen. Rundt 1600 av disse plassene forventes etablert etter planperioden.

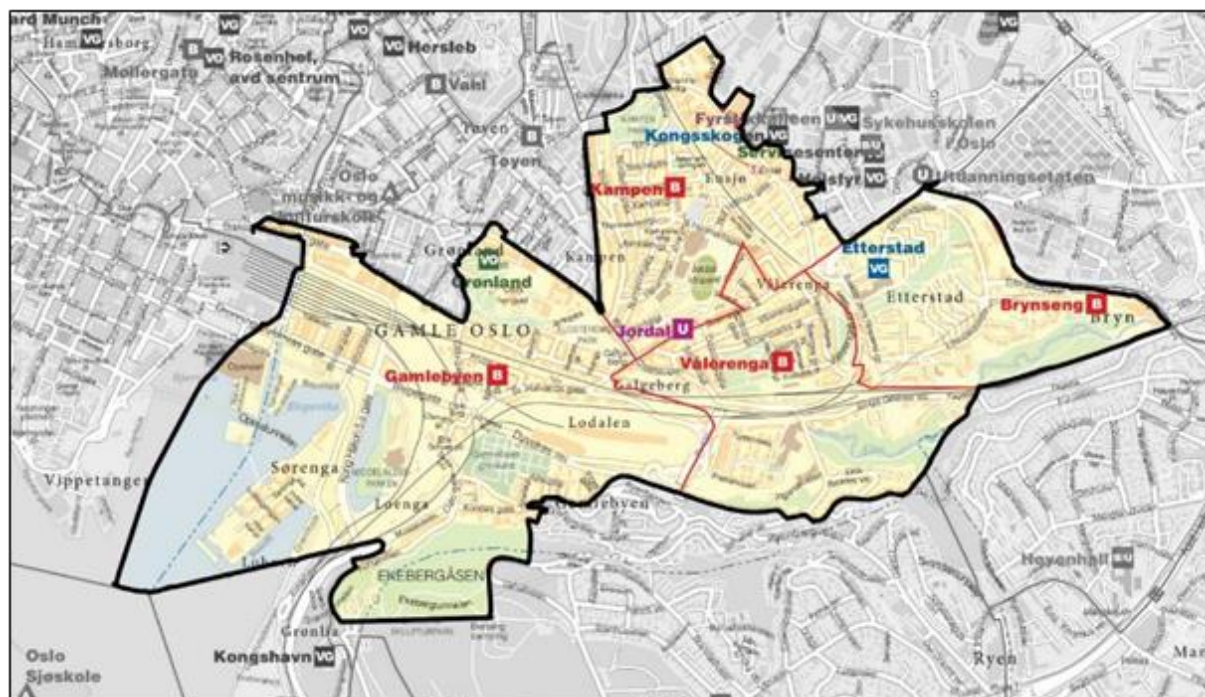
Det er store lokale variasjoner i behovet for nye elevplasser. Når veksten kommer nedenfra og det etableres ny skolekapasitet, vil det nødvendigvis ta noe tid før all kapasiteten kan utnyttes fullt ut. Videre fører topografiske forhold og infrastrukturelle barrierer til at ledig kapasitet i et område ikke nødvendigvis kan benyttes til å avlaste omkringliggende områder.

Nye tiltak for permanent kapasitetsøkning utredes når elevtallsframskrivningene viser fortsatt elevtallsvekst og for å ta høyde for usikkerheten i framskrivningene. Ved behov for å etablere kapasitet raskt, eller ved midlertidige behov, vurderes innleie av lokaler eller midlertidige paviljonger. Det er imidlertid et mål i skolebehovsplanarbeidet at permanente behov skal dekkes ved permanente tiltak, og at bruk av midlertidige paviljonger skal begrenses.

I de påfølgende kapitlene for planområdene presenteres det figurer som viser utviklingen i kapasitet og elevtall for det enkelte området for henholdsvis barne- og ungdomstrinnet. Når det gjelder kapasitet, er det for hvert område tatt utgangspunkt i gjeldende oppfylingsgrad.

Da det er store forskjeller i det totale elevtallet mellom områdene og mellom barne- og ungdomstrinnet, er figurene presentert med ulike målestokk. Figurene er derfor ikke uten videre visuelt sammenliknbare.

2.11 Område 1 Sentrum sør

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Gamlebyen	B2	
Jordal		U6
Kampen	B3	
Vålerenga	B3	
Brynseng	B4	
Total kapasitet skolestart 2021	B12	U6
Vedtatte prosjekter		
Bjørvika (2025) m/flerbrukshall	+B2	+U4
Totale endringer	+B2	+U4

Status vedtatte og igangsatte prosjekter

Ny skole i Bjørvika, forsinket til 2025

Ny skole i Bjørvika

Illustrasjon: L2 arkitekter og Asplan Viak

Den nye barne- og ungdomsskolen i Bjørvika etableres med arealer til Oslo sjøskole og flerbrukshall. I forrige rullering av skolebehovsplanen var skolen planlagt ferdigstilt i 2024, men fremdriften i reguleringsarbeidet gjør at skolen sannsynligvis ikke kan stå ferdig før til skolestart

2025. Skoletomta er en del av et større reguleringsarbeid som har pågått over lang tid, og ferdigstillelse av skolen har vært utsatt flere ganger. Forsinkelsene er knyttet både til detaljregulering av skolen og flere andre utfordringer som trafikk, luftkvalitet og reguleringsarbeid i nærområdet.

Elevene som sogner til den nye skolen i Bjørvika har sin skolegang ved Gamlebyen skole fram til åpning av den nye skolen. De første elevene dette gjelder starter på 1. trinn skolestart 2021. Inntaksområdet til den nye skolen i Bjørvika ble opprettet høsten 2020 og omfatter foreløpig Sørenga og Bjørvika. Inntaksområdet vil utvides senest høsten før åpning av skolen. Det vil gjennomføres en offentlig høring i forbindelse med dette.

Gamlebyen skole, utvidelse av skolegård

Det pågår reguleringsarbeid for utvidelse av skolegården ved Gamlebyen skole med deler av Egedes gate. Dette medfører ingen utvidelse av kapasiteten ved Gamlebyen skole. Ferdigstillelsesår er ikke definert.

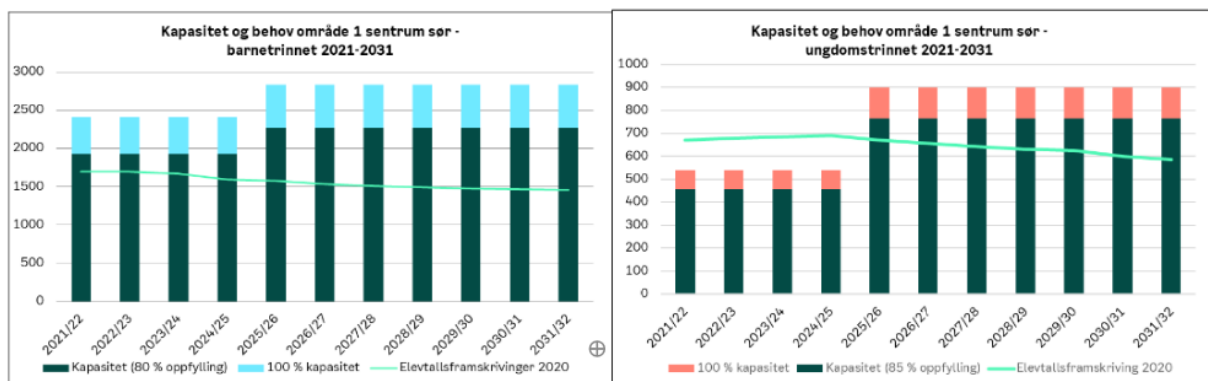
Utvikling og kapasitet i området

Det har de siste årene blitt ferdigstilt mange boliger gjennom utvikling av bla. Kværnerbyen og Bjørvika. Det forventes fortsatt boligbygging i analyseområdet i og etter planperioden.

På barnetrinnet er det samlet sett tilstrekkelig med kapasitet i planperioden, men på ungdomstrinnet er det kapasitetsutfordringer. Jordal skole, som er den eneste ungdomsskolen i området, har ikke plass til alle elevene som hører til skolen. I dag overføres elever til skoler i tilgrensende områder, noe som gir en uforutsigbar situasjon for elever og foresatte. Utdanningsetaten utreder, i samarbeid med Undervisningsbygg, muligheter for midlertidig kapasitetsøkning i området.

Brynseng skole har foreløpig bare elever opp til 6. trinn, og vil avgi elever til ungdomstrinn høsten 2022. Det arbeides med å finne ungdomsskolekapasitet for elevene i nærområdet. Beslutning om ungdomsskoletilhørighet vil fattes etter gjennomføring av offentlig høring som er planlagt høsten 2021.

Når den nye grunnskolen i Bjørvika ferdigstilles, forventes det å være tilstrekkelig med kapasitet i området.

Forslag til nye tiltak og utredninger

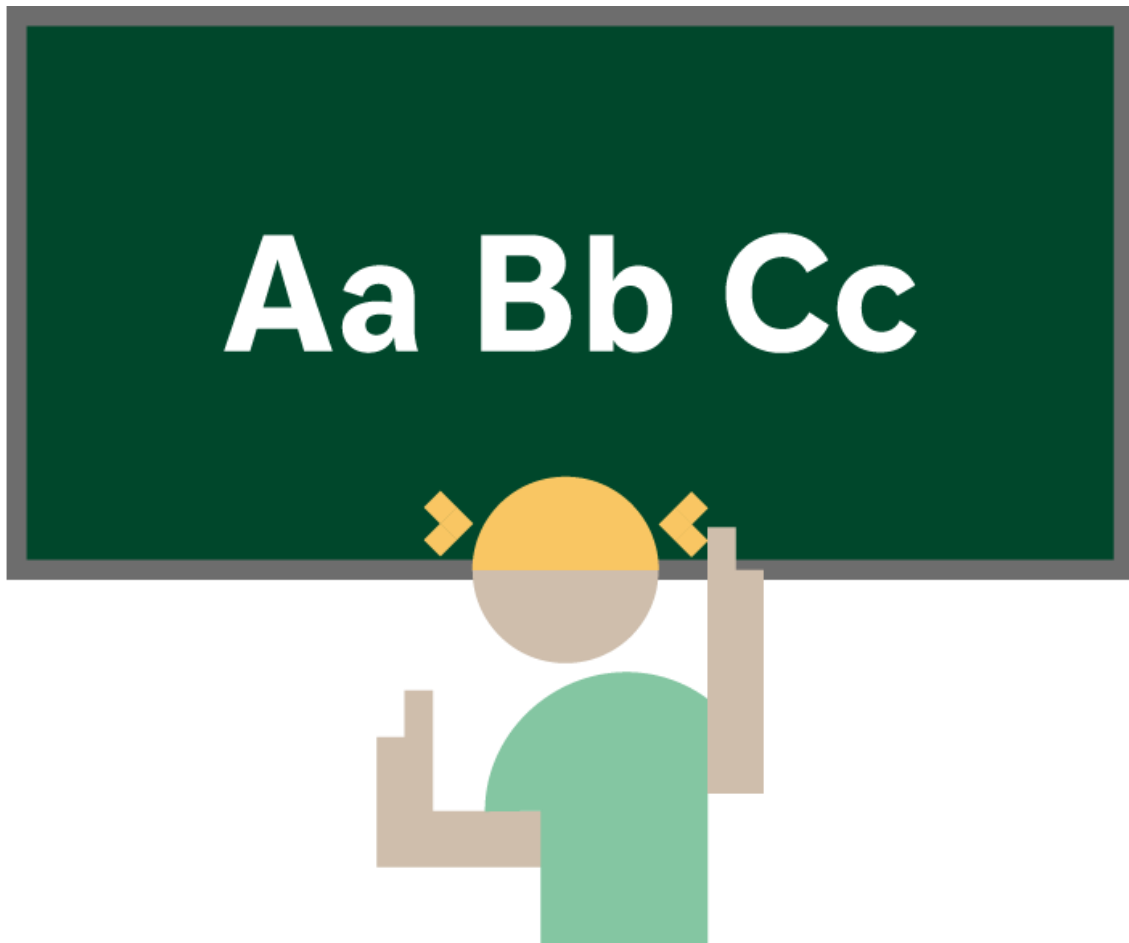
Det foreslås ingen nye tiltak i området.

Tidslinje for området

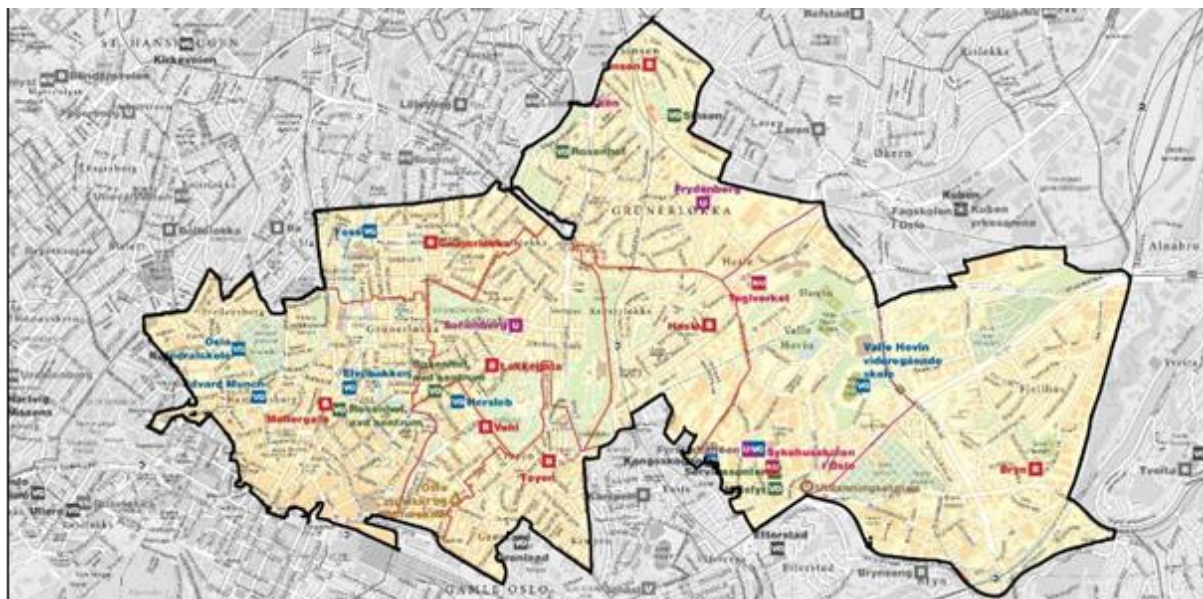
Ny skole i
Bjørvika

2025

2.12 Område 2 Sentrum øst

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bryn	B2,5	
Frydenberg m/flerbrukshall		U6,5
Fyrstikkalleen (F21) m/flerbrukshall		U4,5
Hasle	B4	
Grünerløkka	B3	
Lakkegata	B3	
Møllergata	B3	
Sinsen	B4	
Sofienberg		U6
Tøyen	B3	
Vahl	B2	
Teglverket m/flerbrukshall	B2	U4
Total kapasitet skolestart 2021	B26,5	U21
Vedtatte prosjekter		
Utvidelse av Bryn skole (2027)	+B1	
Ny barneskole på Ensjø m/flerbrukshall (2028)	+B4	
Foreslåtte prosjekter		
Ny ungdomsskole på Ensjø (2028)		+U8
Totale endringer	+B5	+U8

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Rehabilitering og utvidelse av Bryn skole, forsinket til 2027

I tidligere skolebehovsplaner har Bryn skole vært foreslått midlertidig utvidet med én klasserække. Bakgrunnen for forslaget var at det er planlagt omfattende utvikling av områdene rundt Bryn skole, og at det på sikt sannsynligvis vil bli mulig for omkringliggende skoler å avlaste Bryn skole.

I forbindelse med behandlingen av Skolebehovsplan 2018-2027 vedtok bystyret at Bryn skole skulle utvides permanent. I forbindelse med utredningen ble det i tillegg avdekket et stort rehabiliteringsbehov. Prosjektet innebærer at tomten må reguleres, og planlagt ferdigstillelse er dermed forskjøvet til 2027.

Ny barneskole på Ensjø, planlagt ferdigstilt 2028

Ny barneskole på Ensjø skal etableres i Grenseveien 91. Skolen er planlagt med fire klasserækker og det skal også etableres flerbrukshall, barnehage, og park. Skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2028

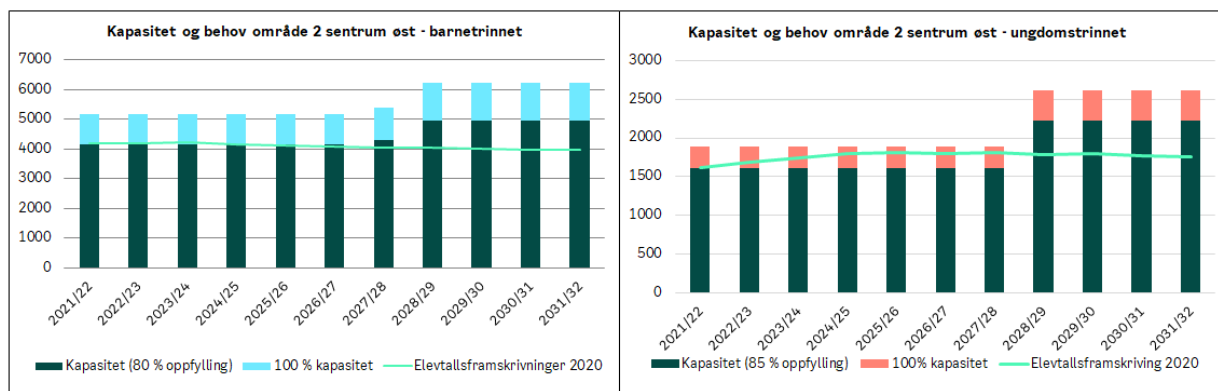
Utvidelse av Tøyen skolegård

Det pågår detaljregulering for stengning av Kolstadgata i regi av Bymiljøetaten. Stengningen vil muliggjøre en utvidelse av skolegården til Tøyen skole. Ferdigstillelsesår er ikke avklart.

Utvikling og kapasitet i området

Mange nye boliger har blitt ferdigstilt i dette området de senere årene. Det forventes etablering av flere nye boliger, spesielt på Ensjø og Bryn, i og etter planperioden.

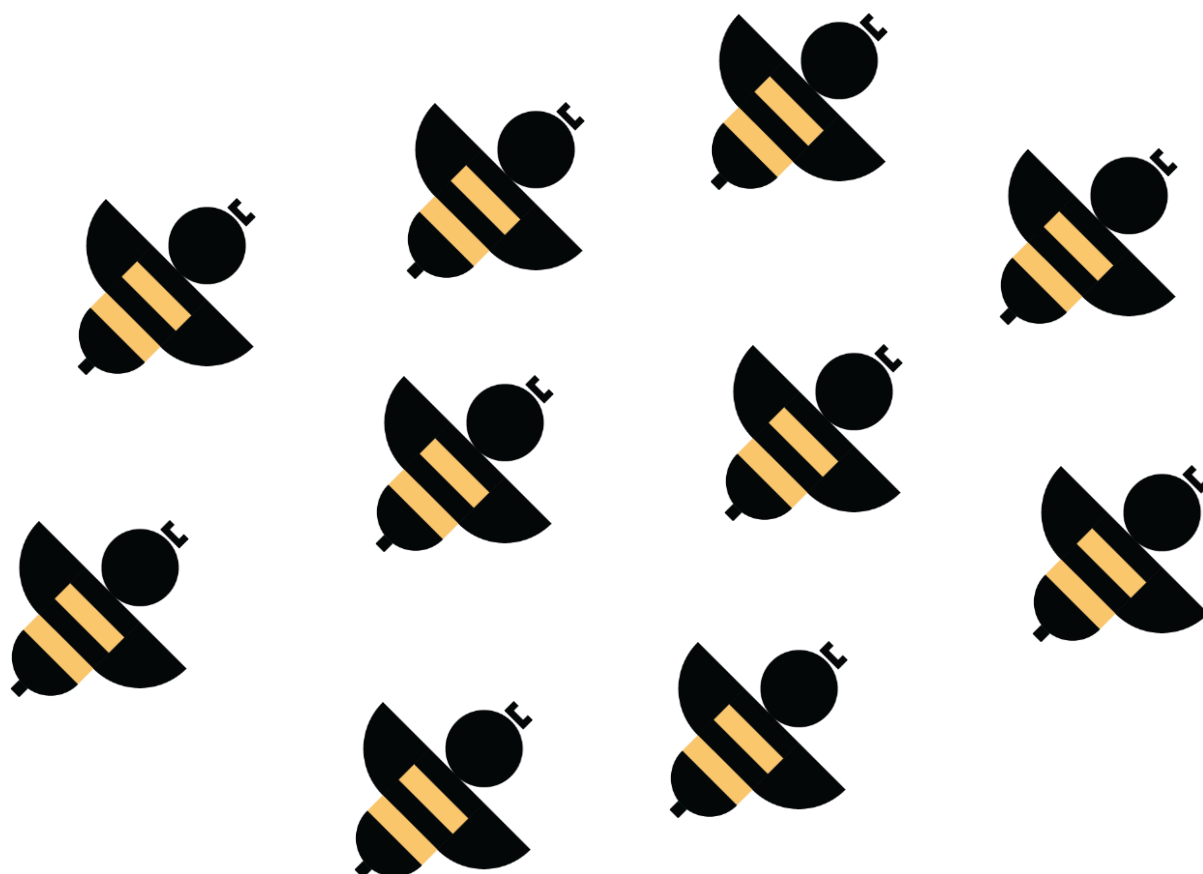
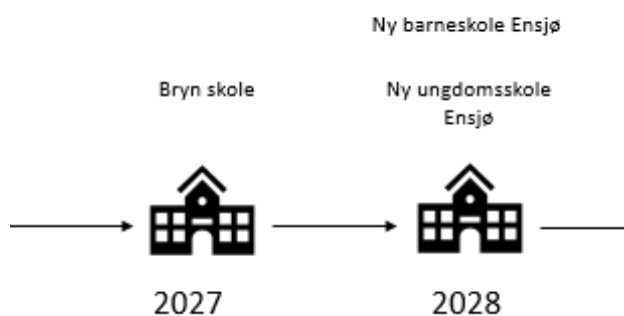
Området har økende elevtall i grunnskolen og det forventes høy oppfyllingsgrad i planperioden. Den største veksten forventes å komme på ungdomstrinnet. Ny ungdomsskole på Økern planlegges å avlaste området gjennom endring av ungdomsskoletilhørighet. I tillegg foreslås det etablering av en ny ungdomsskole på Ensjø. Endringer av ungdomsskoletilhørighet vil komme på høring, senest høsten før endring trer i kraft. På barnetrinnet vil etableringen av barneskolen på Ensjø øke kapasiteten i området.

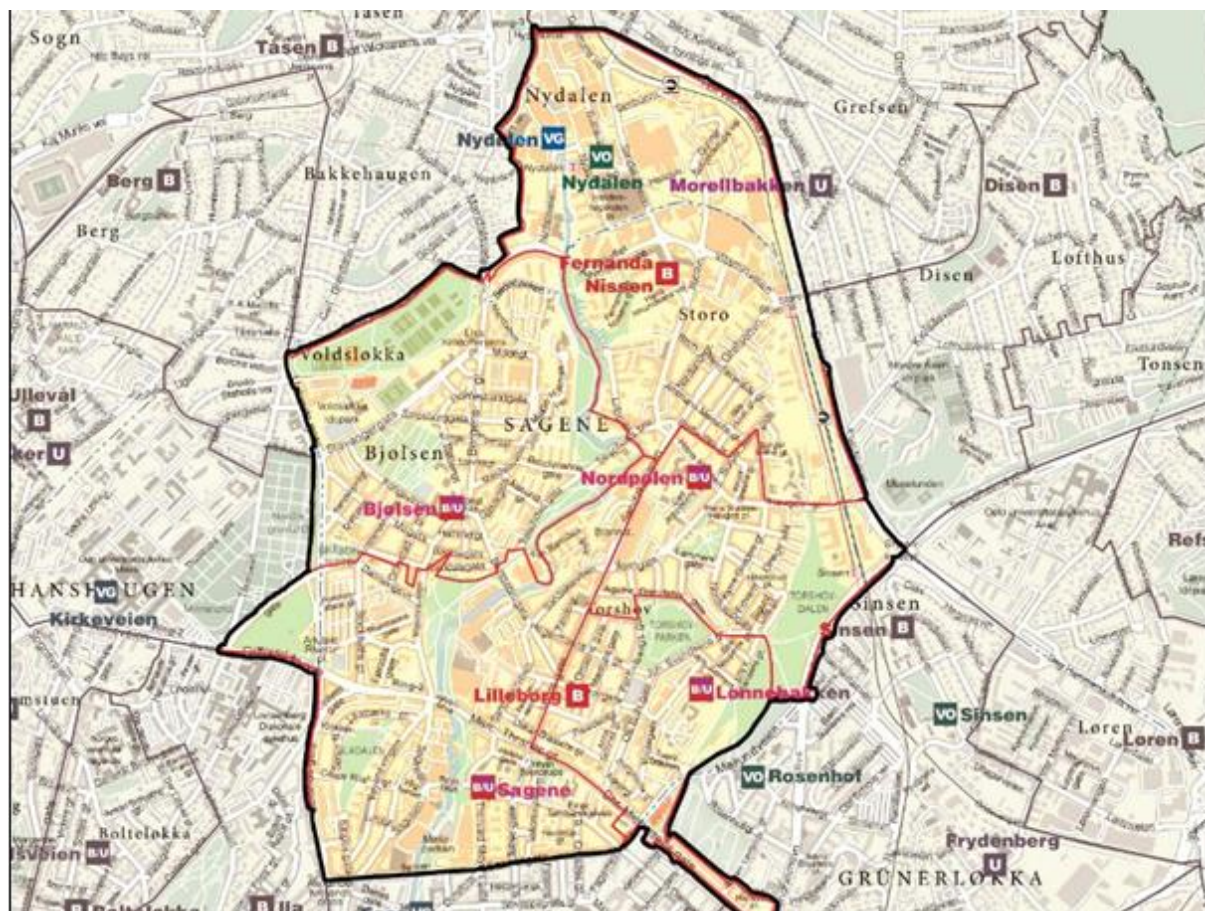
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås å etablere en ny ungdomsskole på Ensjø med åtte klasserrekker og flerbrukshall fra skolestart 2028. Lokasjonen for den nye skolen er ikke besluttet.

Tidslinje for området

2.13 Område 3 Sentrum nord

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjølsen	B2	U4
Fernanda Nissen	B4	
Lilleborg	B2	
Nordpolen	B3	U3
Sagene	B2	U2
Total kapasitet skolestart 2021	B13	U9
Vedtatte prosjekter		
Voldsløkka skole, ny ungdomsskole (2023)		+U8
Bjølsen skole omstruktureres (2023)	+B1	-U4
Bentsebrua skole, ny ungdomsskole (2024)		+U6
Rehabilitering av Lilleborg skole (2026)		
Totalt endringer	+B1	+U10

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Voldsløkka skole, ny ungdomsskole, ferdigstilles 2023

Voldsløkka skole

Illustrasjon: Spinn og Kontur arkitekter

Ny ungdomsskole på Voldsløkka dimensjoneres med åtte klasserekker og etableres med flerbrukshall, kulturfunksjoner og mottaksgrupper. Skolen er planlagt ferdigstilt til skolestart 2023, og vil ta imot elever fra Berg, Bjølsen og deler av Tåsen skoler. Egen høring vedrørende skoletilhørighet vil gjennomføres høsten før Voldsløkka skole åpner. Fram til den nye skolen åpner, vil elevene fra Berg skole sogne til Engebråten skole. Elever fra Fernanda Nissen og Lilleborg skoler, som starter på 8. trinn høsten 2023, vil også sogne til Voldsløkka skole. Året etter åpner Bentsebrua skole og vil ta imot elever fra Fernanda Nissen og Lilleborg skoler som starter på 8. trinn fra og med skolestart 2024.

Omstrukturering av Bjølsen skole, ferdigstilles 2023

Ungdomstrinnet flyttes fra Bjølsen skole (B2U4) til Voldsløkka skole til skolestart 2023, og skolen omstruktureres da til barneskole (B3) for å møte behovet for barnetrinnskapasitet i området. Det skal gjennomføres egen lokal høring for endring av skolegrensene høsten før endringen trer i kraft.

Bentsebrua skole, ny ungdomsskole, ferdigstilles 2024

Bentsebrua skole

Illustrasjon: Ola Roald arkitektur

Det etableres ny ungdomsskole i Treschows gate med seks klasserekker, flerbrukshall og bydelsfunksjoner. Skolen er planlagt ferdigstilt til skolestart 2024 og vil ta imot elever fra Fernanda Nissen og Lilleborg skoler. Når skolen åpner til skolestart 2024, planlegges det for at skolen kun vil ha elever på 8. trinn. Skolen vil deretter gradvis fylles opp. Dette betyr at elever ved Fernanda Nissen og Lilleborg skoler, som starter på 8. trinn høsten 2024, er de første elevene som starter ved den nye skolen.

Rehabilitering av Lilleborg skole, ferdigstilles 2026

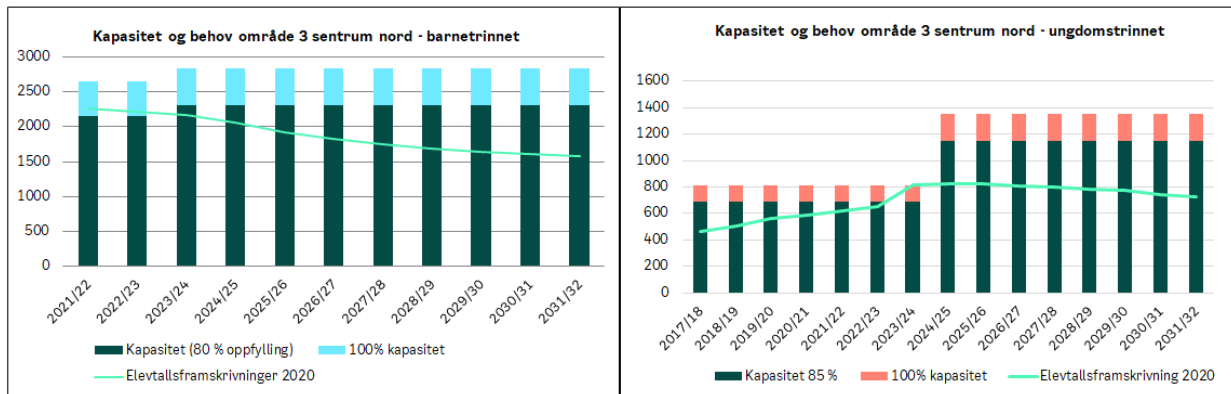
Lilleborg skole har behov for rehabilitering. Midlertidig skolekapasitet i byggeperioden er under utredning, og prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2026.

Utvikling og kapasitet i området

Området er preget av høy flyttemobilitet og høye førskoletall. Det forventes boligbygging i området.

Høye førskoletall og svingninger i elevtallsframskrivningene gjør området svært sårbart for endringer i elevtallsprognosene. Flere av skolene i området har tatt inn ekstra klasser for å få plass til alle skolestartere, noe som legger press på skolenes arealer. Omstrukturering av Bjølsen skole vil øke kapasiteten på barnetrinnet i området.

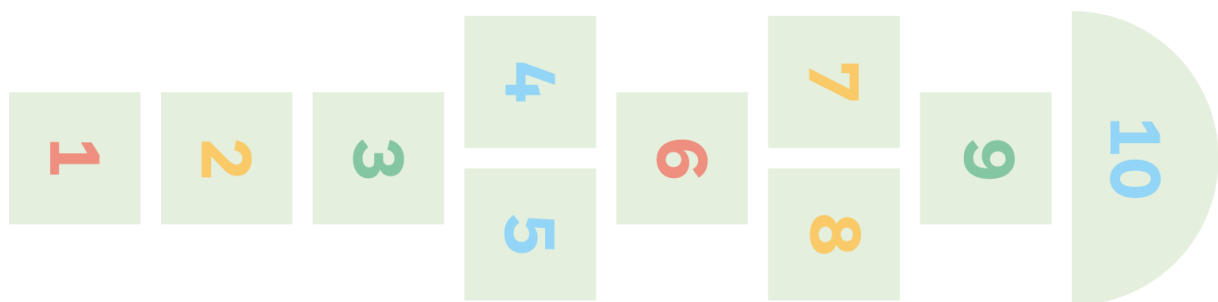
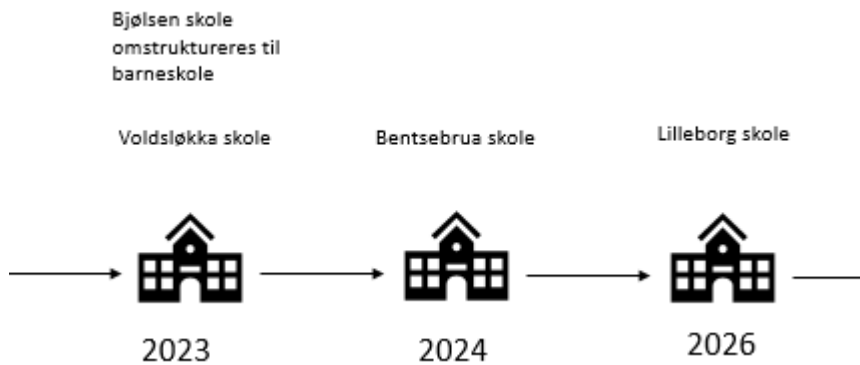
Den største elevtallsveksten forventes å flytte seg fra barnetrinnet til ungdomstrinnet i området. Dette skal møtes ved å etablere to nye ungdomsskoler i området. Voldsløkka skole vil også avlaste område 7 Nordre Aker.

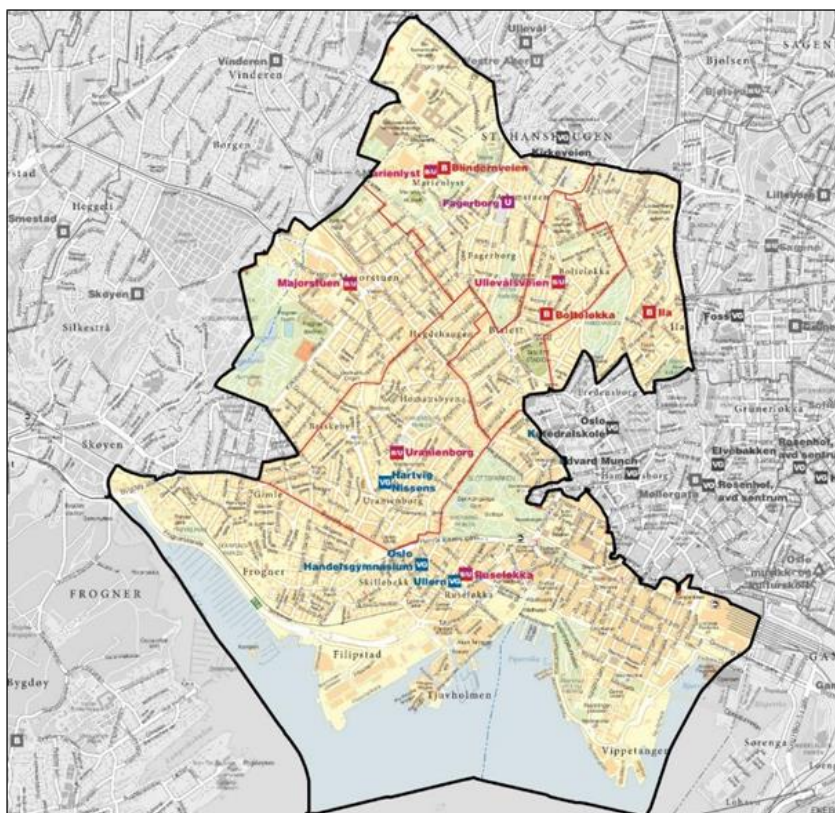
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak eller utredninger i området.

Tidslinje for området

2.14 Område 4 Sentrum Vest

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bolteløkka	B2	
Fagerborg		U5
Ila	B4	
Majorstuen	B2,5	U5
Marienlyst	B3	U5
Ruseløkka	B2	U3
Uraniensborg	B3	U3
Total kapasitet skolestart 2021	B16,5	U21
Vedtatte prosjekter		
Bolteløkka skole rehabiliteres (2030)		
Ny flerbrukshall på Majorstuen		
Totalt endringer		

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Ruseløkka skole flytter tilbake i nytt skoleanlegg skolestart 2021

Ruseløkka skole

Illustrasjon: Arkitektkontoret Gasa as

Ruseløkka skole flytter tilbake til et helt nytt skoleanlegg, på samme tomt til skolestart 2021. Skoleanleggets plassering knytter uteområdene sammen med byrommet og skaper en fin møteplass for nærmiljøet.

Rehabilitering av Bolteløkka skole, foreslås utsatt til 2030

Bolteløkka skole skal rehabiliteres. Tilstanden til skoleanlegget viser seg å være bedre enn først antatt, og det vil etter mindre tiltak være mulig å forlenge levetiden på eksisterende bygg med minimum ti år. Ferdigstillelse er derfor foreslått utsatt til skolestart 2030 for å redusere investeringskostnadene til skolebygg. Utvidelsen av skolegården ved å innlemme Eugenies gate 12 fortsetter som planlagt.

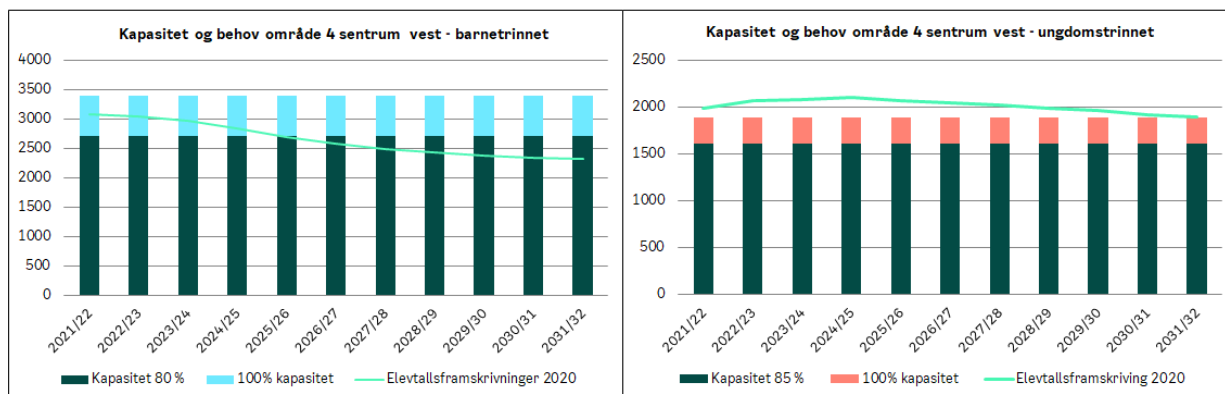
Utvikling og kapasitet i området

Det forventes boligutbygging i området i og etter planperioden, blant annet knyttet til utviklingen av Filipstad.

Majorstuen skole har kapasitetsutfordringer på ungdomstrinnet, og det etableres paviljong ved Ris skole for å ta imot deler av elevene fra Skøyen skole. Paviljongen avlaster Majorstuen skole fram til åpningen av den nye skolen på Hoff.

Det er en høy oppfylingsgrad på grunnskolen i området. Framskrivningene viser at veksten vil flytte seg opp på ungdomstrinnet i området ut i planperioden. Dette medfører at det forventes en lavere oppfylingsgrad på barnetrinnet, sammenlignet med dagens situasjon, mens det på

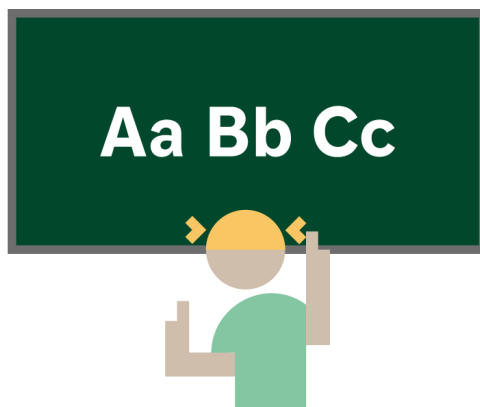
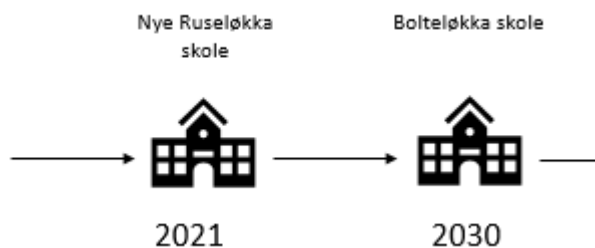
ungdomstrinnet forventes en liten økning utover planperioden. Utdanningsetaten ser behov for å utrede tiltak for økt grunnskolekapasitet i området.

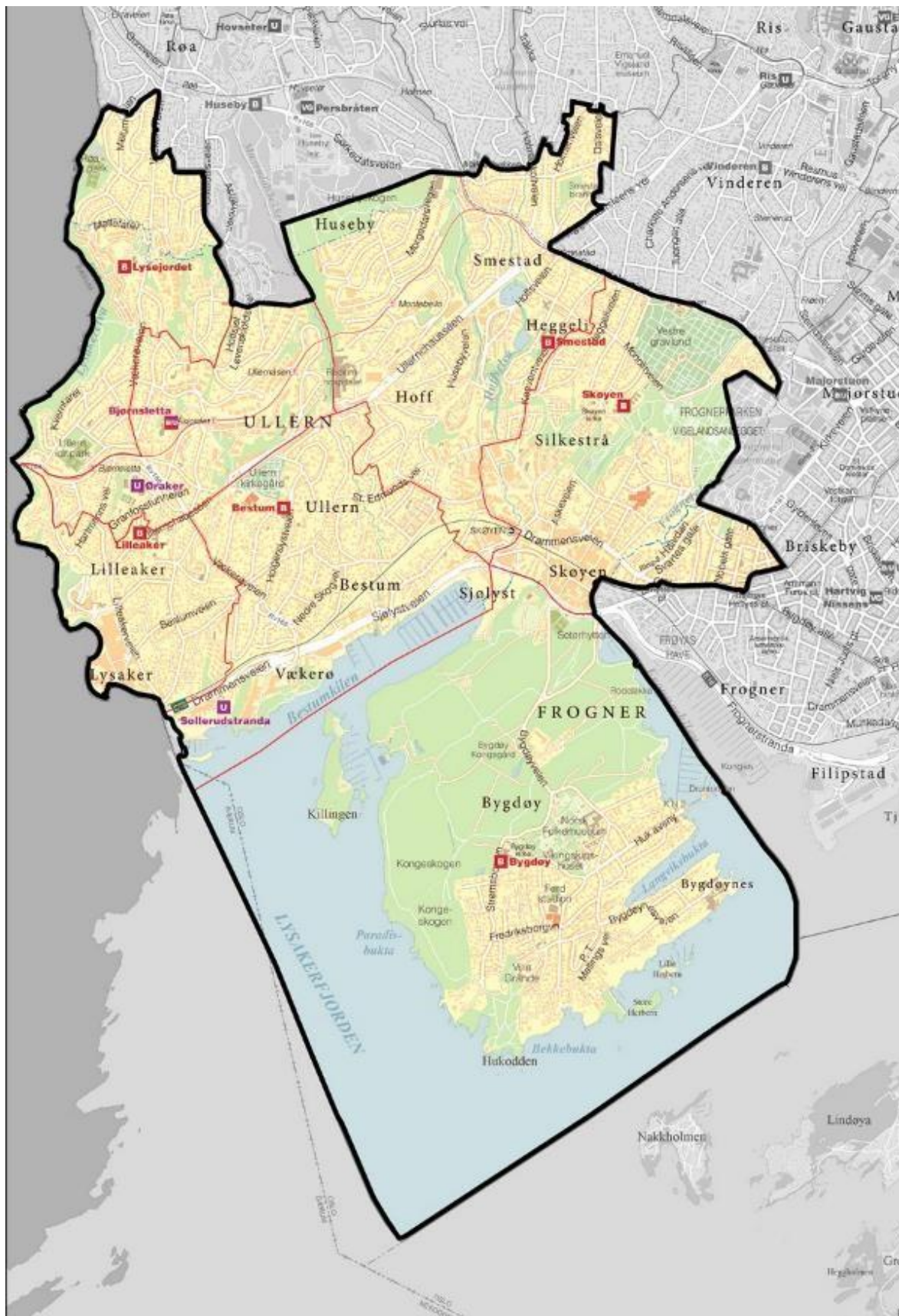
Forslag til nye tiltak og utredninger

Utdanningsetaten vil utrede muligheter for økt grunnskolekapasitet i området.

Tidslinje for området

2.15 Område 5 Ullern

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bestum	B3	
Bjørnsletta	B2	U4
Bygdøy	B2	
Lilleaker	B2	
Lysejordet	B3	
Sollerudstranda		U1
Skøyen	B4	
Smestad	B4	
Øraker		U6
Total kapasitet skolestart 2021	B20	U10 (U11)
Vedtatte prosjekter		
Ny grunnskole på Hoff (2029)	+B2	+U4
Rehabilitering av Smestad skole (2030)		
Totale endringer	+B2	+U4

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Ny grunnskole på Hoff, forsinket til 2029

Ny barne- og ungdomsskole på Hoff etableres med flerbrukshall i kombinasjon med flere andre kommunale funksjoner. Prosjektet er svært komplekst med flere avhengigheter mot bla. pågående områdeplan. Det etableres paviljong ved Ris skole fra skolestart 2021 for å midlertidig øke ungdomstrinnskapasiteten i området fram til skolen på Hoff står ferdig. Forventet ferdigstillelse av ny skole på Hoff er skolestart 2029.

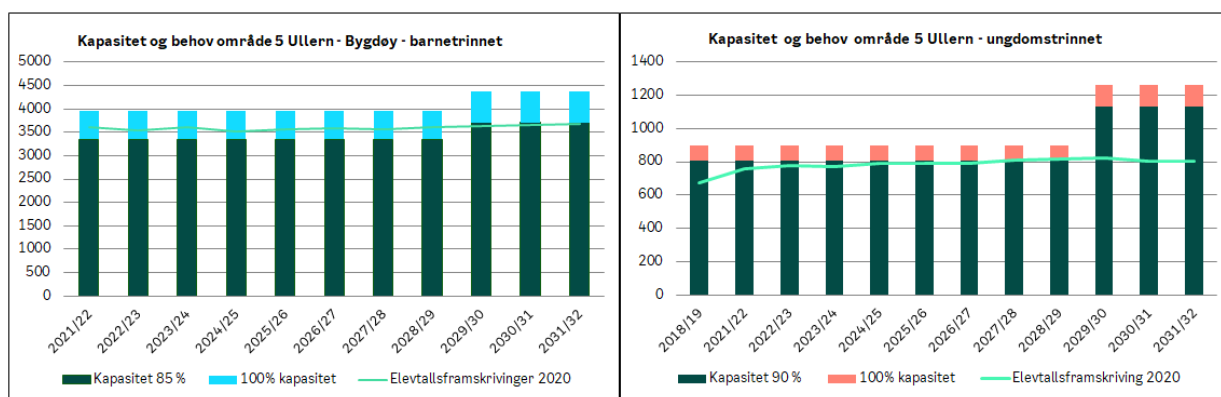
Rehabilitering, rivning og nybygg ved Smestad skole, utsatt til 2030

Det pågår reguleringsarbeid for å erstatte deler av bygningsmassen på Smestad skole med nybygg. Eksisterende hovedbygg er planlagt rehabilitert, og det planlegges ny flerbrukshall. Dagens kapasitet videreføres. Det arbeides med løsninger for midlertidighet i byggeperioden. Skoleanleggets tilstand tilsier at det er mulig å utsette prosjektet noe og det planlegges nå for ferdigstillelse i 2030. Utsettelsen av prosjektet skyldes behov for å redusere det årlige investeringsnivået for skoleanlegg.

Utvikling og kapasitet i området

Det planlegges omfattende boligbygging i utviklingsområdene på Skøyen, Smestad og Lilleaker i og etter planperioden.

Barneskolen i området har høy oppfylingsgrad. Årskullsvariasjoner ved den enkelte skole gjør at det er utfordrende å planlegge robuste inntaksområder i området. På ungdomstrinnet er det etablert paviljong ved Ris skole for å ta imot rundt halvparten av elevene fra Skøyen skole. Paviljongen avlaster ungdomstrinnet fram til åpningen av den nye skolen på Hoff. Det utredes videre løsninger for å etablere ytterligere grunnskolekapasitet i området fordi det er forventinger om boligvekst i området. Denne kapasiteten planlegges å møte behov etter planperioden, men det er foreløpig usikkert når dette inntreffer.

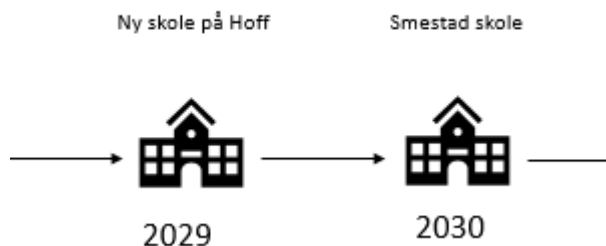
Forslag til nye tiltak og utredninger

Rehabilitering og nybygg ved Smestad skole utløser krav om regulering. Som en del av løsningen for økt kapasitet i området, anbefaler Utdanningsetaten at det reguleres inn en ungdomsskole med kapasitet til seks klasserrekker på Smestad skoles tomt. Behovet er ikke tidfestet, og dette må utredes videre.

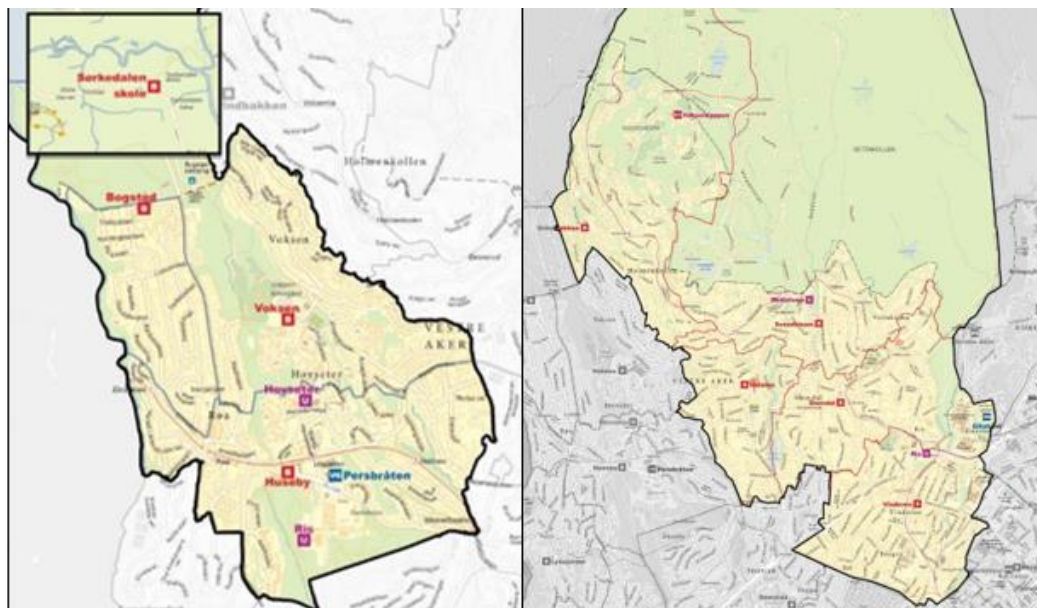
Strategisk tomtekjøp

Det pågår sonderinger knyttet til anskaffelse av ytterligere én skoletomt i området på grunn av forventet økning i skolebehovet også etter planperioden.

Tidslinje for området

2.16 Område 6 Vestre Aker (tidl. område 6 og 7)

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bogstad	B2	
Grindbakken	B3	
Holmen	B3	
Hovseter		U6
Huseby	B4	
Midtstuen		U6
Ris**		U9(U7)
Slemdal	B4	
Svendstuen	B2,5	
Sørkedalen*	(B1)	
Vinderen	B2,5	
Voksen	B3	
Total kapasitet skolestart 2021	B25	U21 (U19)
Vedtatte prosjekter		
Rehabilitering og utvidelse av Hovseter skole (2024)		+U2
Rehabilitering og utvidelse av Midtstuen skole (2027)		+U3
Totalt endringer		+U5

* Kapasiteten i Sørkedalen er vanskelig å utnytte for naboskoler pga. beliggenheten.

** Inkludert to midlertidige klasserekker fra skolestart 2021 og fram til ny skole på Hoff ferdigstilles.

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Rehabilitering og utvidelse av Hovseter skole, forsinket til 2024

Hovseter skole er under rehabilitering og har midlertidig tilhold i FO-bygget. Det planlegges også et nybygg ved Hovseter skole for å øke kapasiteten på ungdomstrinnet i området. Prosjektet er en del av en områdeutvikling som også omfatter utvikling av Hovseterveien 72, Omsorg+ og utvikling og tilrettelegging av øvrig infrastruktur. Skolen var opprinnelig ventet å være innflyttingsklar i 2023, men nybygget er nå forsinket grunnet utfordringer med reguleringsarbeid og avhengigheter til det planlagte Omsorg+- prosjektet. Skolen forventes ferdigstilt i 2024.

Rehabilitering og utvidelse av Midtstuen skole, planlagt ferdigstilt 2027

Midtstuen skole er vedtatt rehabilitert og utvidet med tre klasserækker til U9. I byggeperioden, fra skolestart 2024, planlegges det for at Midtstuen skole skal være på FO-bygget, og at skolen allerede da kan utvides for å ta imot Holmen skoles elever. Egen lokal høring vil gjennomføres, senest høsten før elevene starter på ungdomstrinnet.

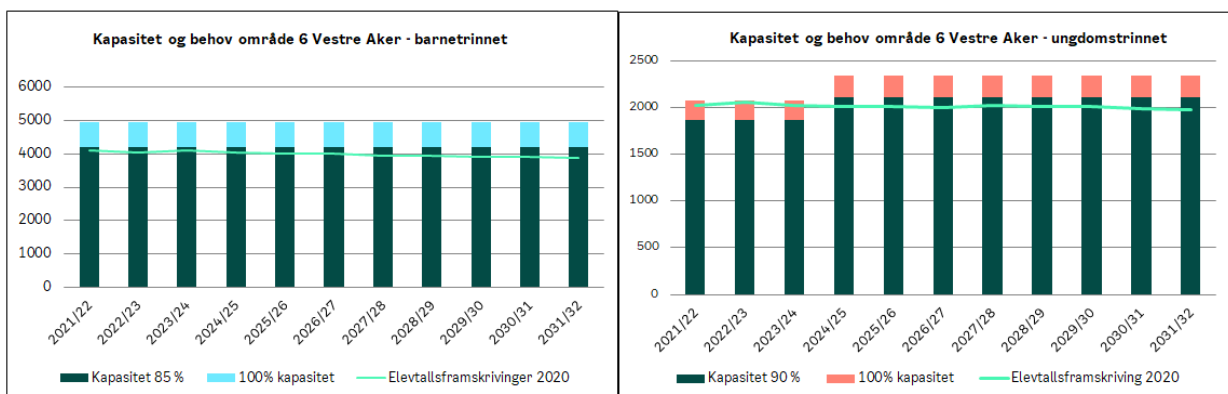
Midlertidig utvidelse av Ris skole, ferdigstilles skolestart 2021

Det etableres paviljong ved Ris skole fra skolestart 2021, for å avlaste Majorstuen skole. Paviljongen skal stå fram til den nye grunnskolen på Hoff ferdigstilles. Etter ferdigstillelse av ny skole på Hoff skal paviljongen på Ris avvikles, og Ris skole skal tilbakeføres til dagens kapasitet.

Kapasitet og behov i området

Det forventes en moderat boligvekst i området i årene framover. Boligveksten vil trolig være størst i planperioden, og deretter avta.

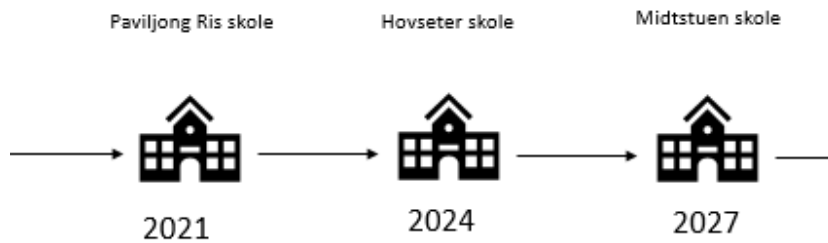
Den største veksten i elevtallet forventes å komme på ungdomstrinnet. Økende elevtall på ungdomstrinnet i området medfører behov for å gjennomføre utvidelsen av Midtstuen skole allerede fra skolen flytter ut i midlertidighet, fra skolestart 2024. På barnetrinnet forventes det en høy oppfylingsgrad, men tilstrekkelig med kapasitet. Behovet i området ses i sammenheng med pågående utredninger i område 5 Ullern.

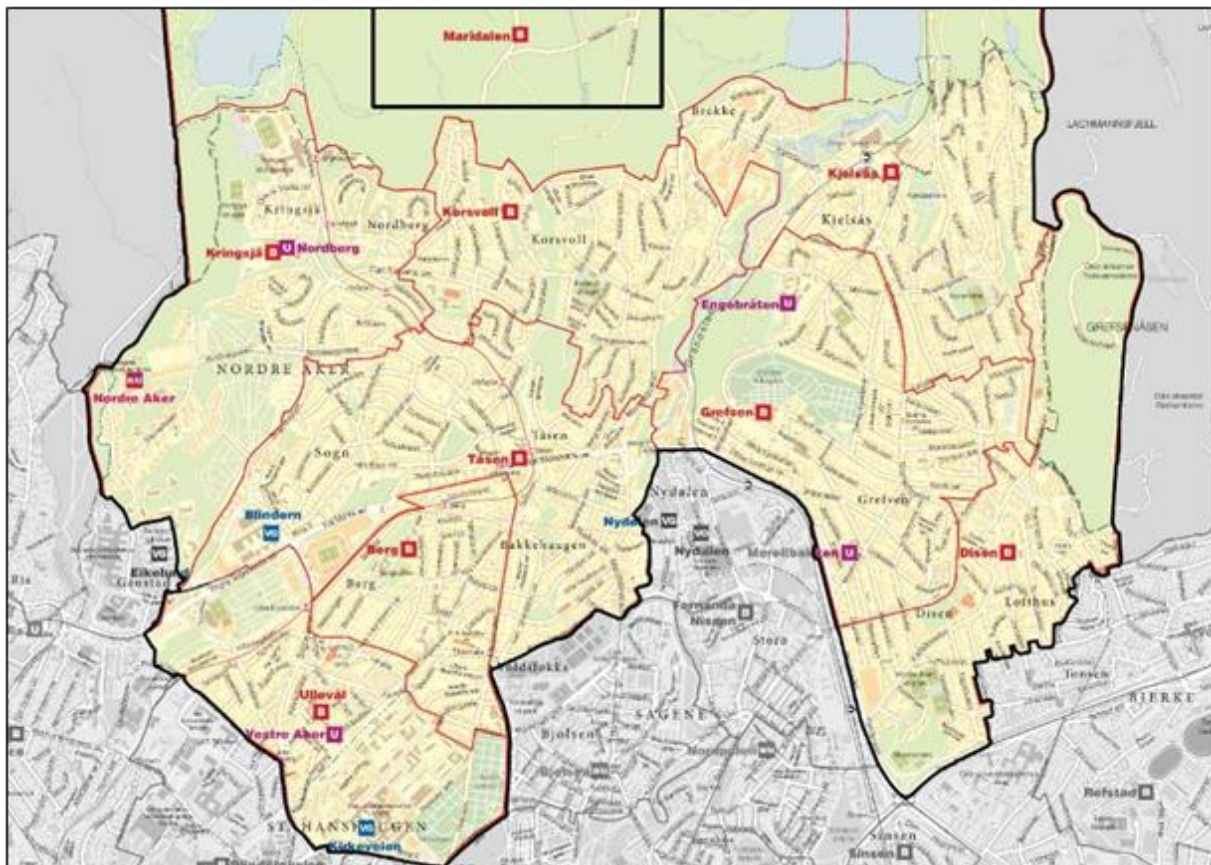
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak og utredninger i området.

Tidslinje for området

2.17 Område 7 Nordre Aker

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Berg	B3	
Disen	B3	
Engebråten		U7(U5)
Grefsen	B4	
Kjelsås	B4	
Korsvoll	B3	
Kringsjø	B2	
Maridalen	(B0,5)	
Morellbakken		U5
Nordberg		U6
Tåsen	B4	
Ullevål	B2,5	
Total kapasitet skolestart 2021	B26	U18 (U16)
Vedtatte prosjekter		
Utvidelse av Engebråten skole (2026)		+U1
Byomfattende 8-13-skole med flerbrukshall (2030)		+U3
Ny barneskole på Frysja med flerbrukshall**	+B4	
Totalt endringer	+B4	+U4

* Kapasiteten i Maridalen er vanskelig å utnytte for naboskoler pga. beliggenheten.

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Utvidelse av Engebråten skole, forsinket til 2026

Engebråten skole utvides med én klasserække til U8. Prosjektet er avhengig av detaljregulering. Inntil utvidelsen er ferdig, sikres det plass til elevene ved å beholde dagens midlertidige paviljonger ved skolen. Utvidelsen av Engebråten skole planlegges nå ferdigstilt i 2026.

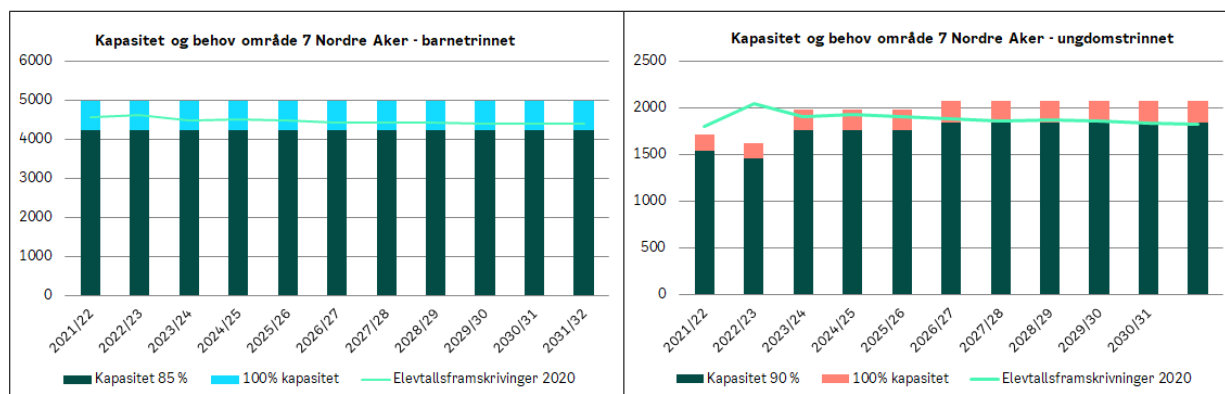
Ny skole på Frysja, etter planperioden

Ny barneskole og flerbrukshall på Frysja er planlagt for å møte den forventede befolkningsutviklingen i området. Tomten er ervervet av kommunen. Behovet i området tilsier imidlertid at det ikke er snarlig behov for skolen. Prosjektet utsettes derfor til etter planperioden.

Utvikling og kapasitet i området

Det forventes betydelig boligutbygging i området både i og utenfor planperioden. Boligutbyggingen henger sammen med utviklingen av Frysjaområdet og nye boliger på Kringsjø.

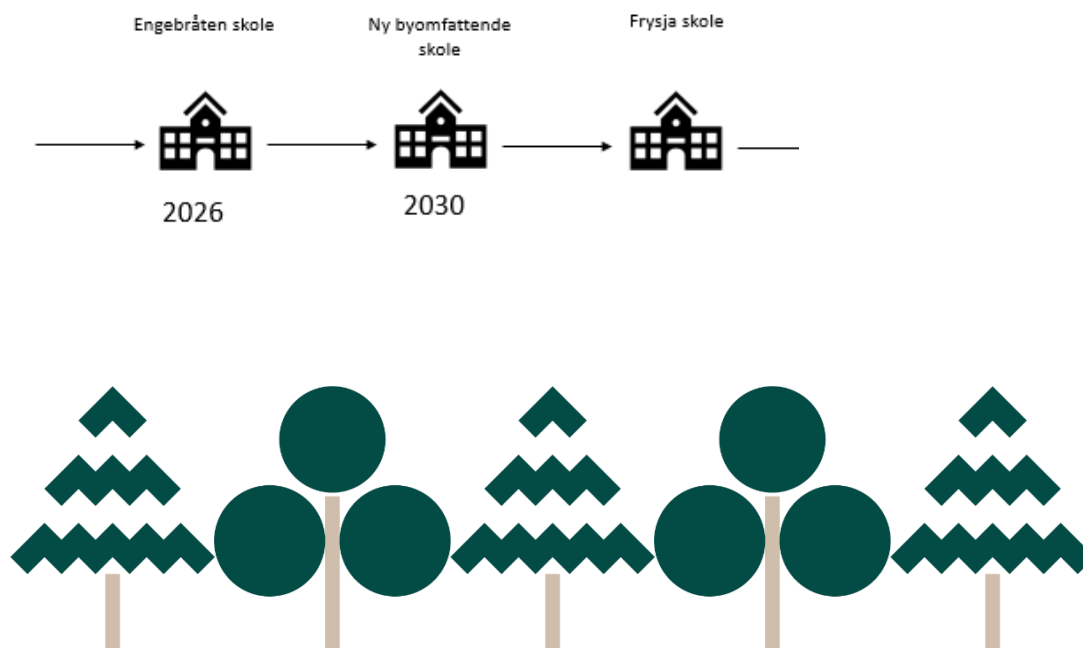
På barnetrinnet forventes det en høy, men tilstrekkelig oppfylingsgrad i planperioden. Det rustes opp paviljong ved Engebråten skole slik at skolen har kapasitet til å ta imot elever fra Berg som starter på 8. trinn til skolestart 2021 og 2022. Fra skolestart 2023 vil Berg skole avgi til Voldsløkka skole. Elever som starter på Engebråten skole, fullfører sitt skoleløp der. Det planlegges også for at deler av elevene ved Tåsen skole skal søgne til Voldsløkka skole. Egen høring om dette planlegges gjennomført høsten 2022.

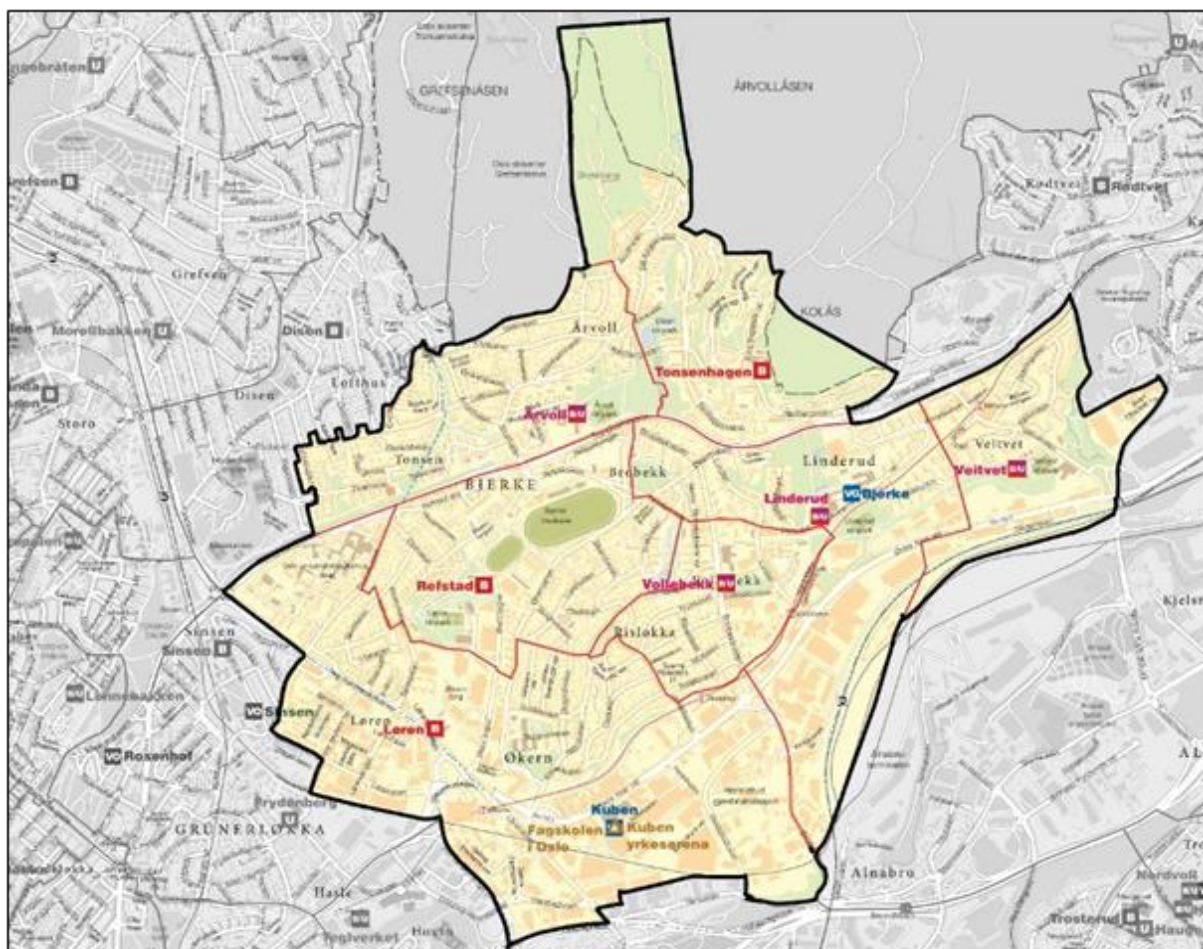
Forslag til nye tiltak og utredninger

I forbindelse med detaljregulering for Engebråten skole foreslår Utdanningsetaten regulere inn en barneskole på tomten, som en framtidig tomtreserve.

Tidslinje for området

2.18 Område 8 Bjerke

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Linderud	B2,5	U2
Løren	B4	
Refstad	B4	
Tonsenhagen	B3	
Veitvet	B3	U3
Vollebekk	B2	U4
Årvoll	B3	U4
Total kapasitet skolestart 2021	B21,5	U13
Vedtatte prosjekter		
Ny Refstad skole		
Ny ungdomsskole på Økern (2026)		+U8
Totalt endringer		+U8

Status vedtatte og igangsatte utbyggingstiltak

Ny Refstad skole, ferdigstilles 2023

Refstad skole bygges ny som erstatning for skoleanlegget som er revet. Skolen er i midlertidige lokaler på Bredtvet fram til nytt skoleanlegg er ferdigstilt. Skolen planlegges å flytte hjem til høstferien 2023.

Refstad flerbrukshall, forsinket til 2025

Det skal etableres ny flerbrukshall i nærheten av Refstad skole. Hallen er forsinket og planlegges ferdigstilt 2025. Det arbeides med å finne kroppsøvingskapasitet for skolen inntil ny flerbrukshall står ferdig.

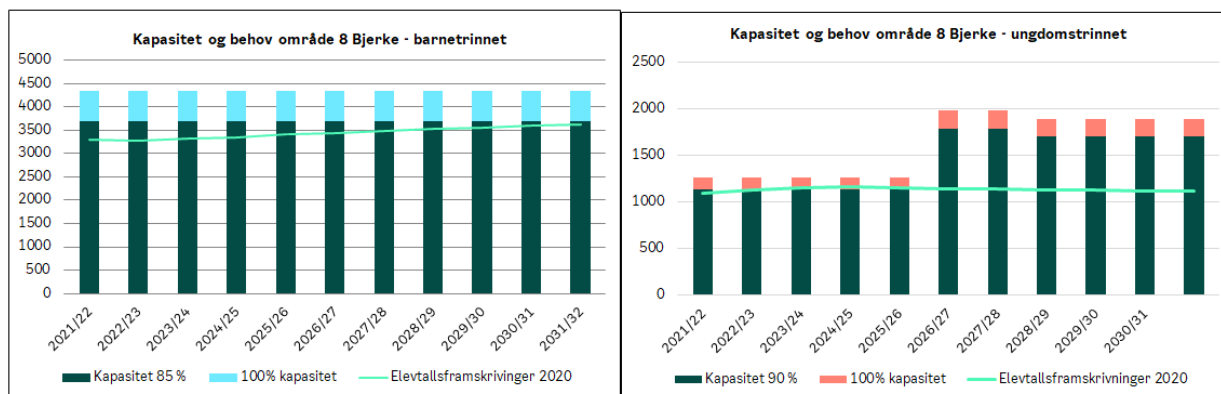
Ny skole på Økern, forsinket til 2026

Ny ungdomsskole på Økern etableres med kapasitet på åtte klasserrekker, samt flerbrukshall. Det er planlagt at skolen skal ta imot elever fra Løren og Refstad skoler. Egen høring av ungdomsskoletilhørighet vil gjennomføres høsten før skolen åpner. På samme tomt planlegges også etablering av barnehage. Skoletomten er en del av en større reguleringsplan som også omfatter boliger, park mm, og dette arbeidet er tidkrevende. Fram til den nye skolen står ferdig i 2026 vil elevene fra Løren skole gå til Årvoll skole på ungdomstrinnet. Det etableres midlertidig paviljong ved Årvoll skole fra høsten 2022 for å sikre tilstrekkelig kapasitet i området denne perioden.

Kapasitet og behov i området

Framskrivningene viser en vekst i elevtallet i området. Når den nye ungdomsskolen på Økern, ferdigstilles forventes det å være tilstrekkelig med kapasitet i området. Samtidig forventes det at videre utvikling av Hovinbyen vil medføre behov for flere skoler i området. Intersektorielt samarbeid i kommunen setter av tomter til sosial infrastruktur for å møte behovet som følge av boligveksten. Kommunen arbeider langsiktig med å sette av tomter som kan møte fremtidige kommunale behov, blant annet skolebehov. Når behovet inntreffer, er foreløpig usikkert.

Det etableres midlertidig kapasitet ved Årvoll skole for å øke kapasiteten på ungdomstrinnet i området fram til ny ungdomsskole på Økern ferdigstilles. Årvoll skole tilbakeføres til vedtatt kapasitet når den nye skolen på Økern åpner.

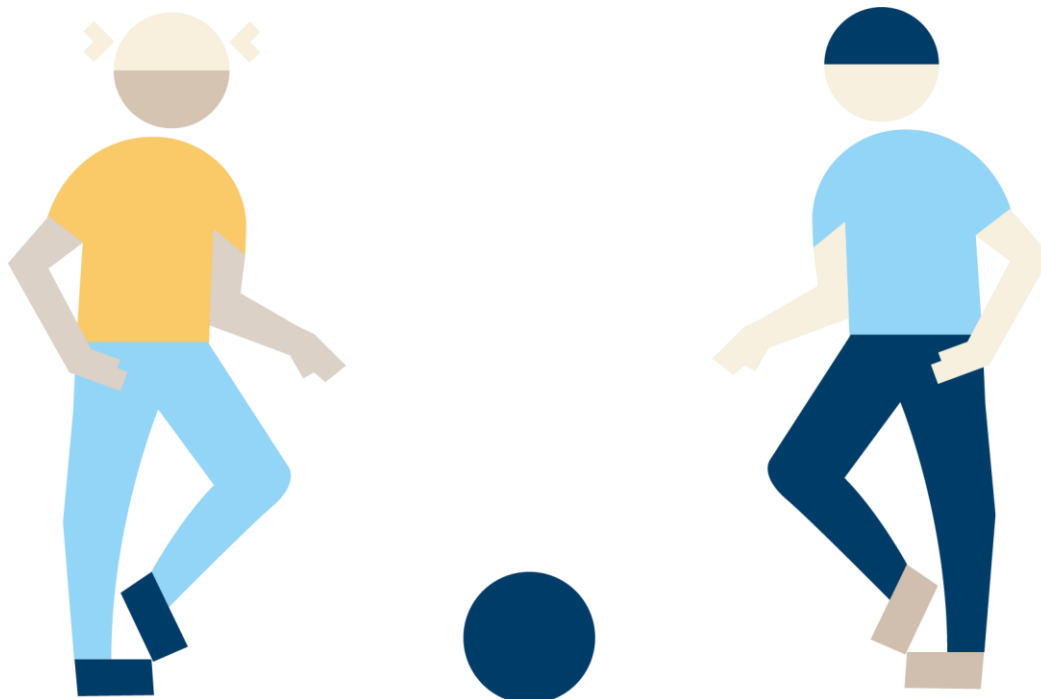
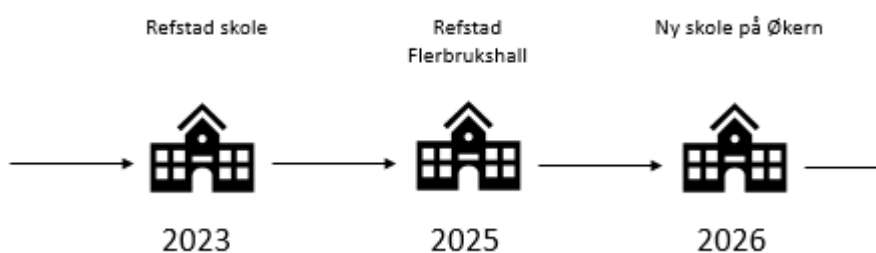

Elever ved Refstad skole sogner til Frydenberg skoler, som ligger i område 2, og hensyntas derfor ikke i grafen for ungdomstrinnet i område 8.

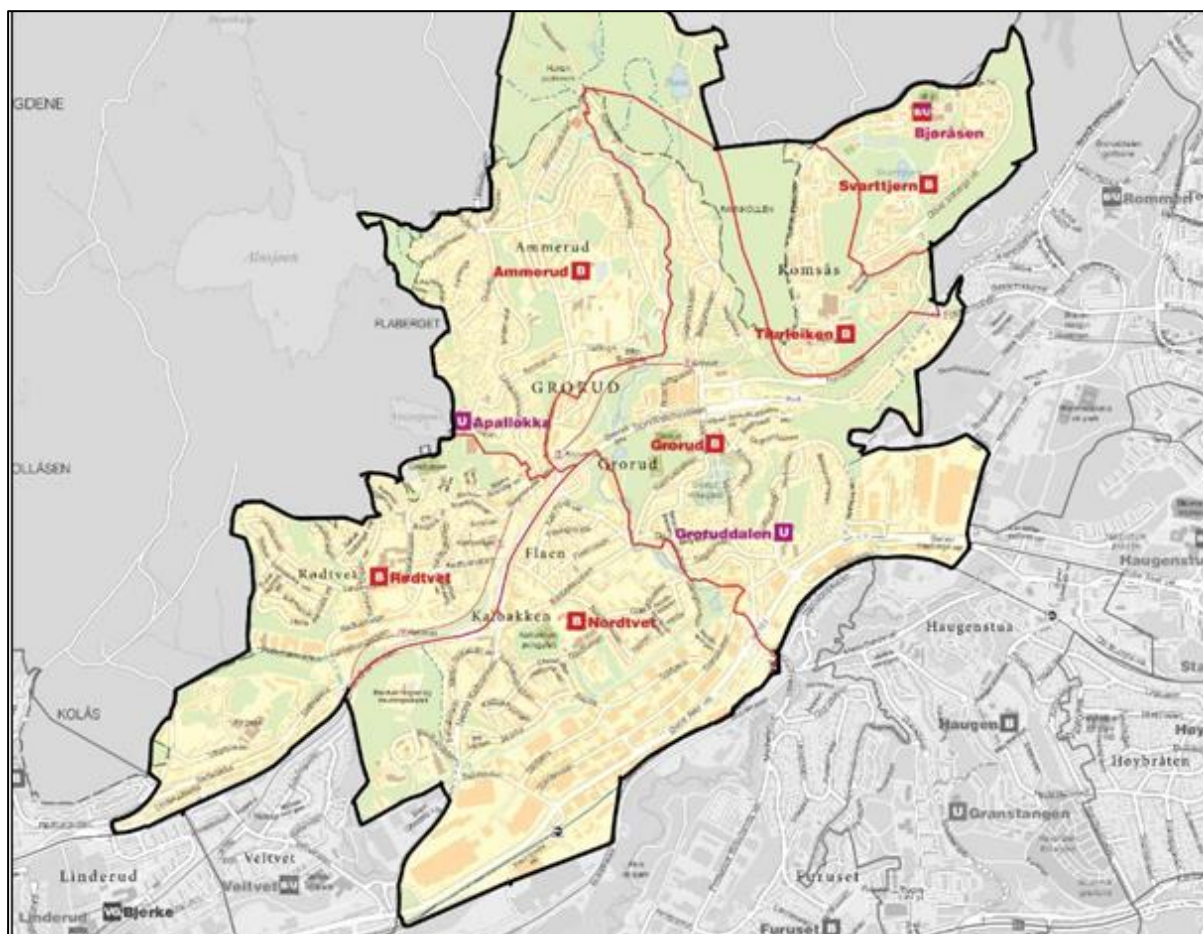
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det skal utredes en mulig omstrukturering av Linderud og Vollebekk skoler, som begge er barne- og ungdomsskoler, til en barneskole og en ungdomsskole. Samtidig utredes rehabiliteringsbehov ved Tonsenhagen og Årvoll skoler. Når utredningen er ferdigstilt, vil resultatet av utredningen på høring. Det tas sikte på at utredningen vil omtales i neste skolebehovsplan.

Tidslinje for området

2.19 Område 9 Groruddalen vest

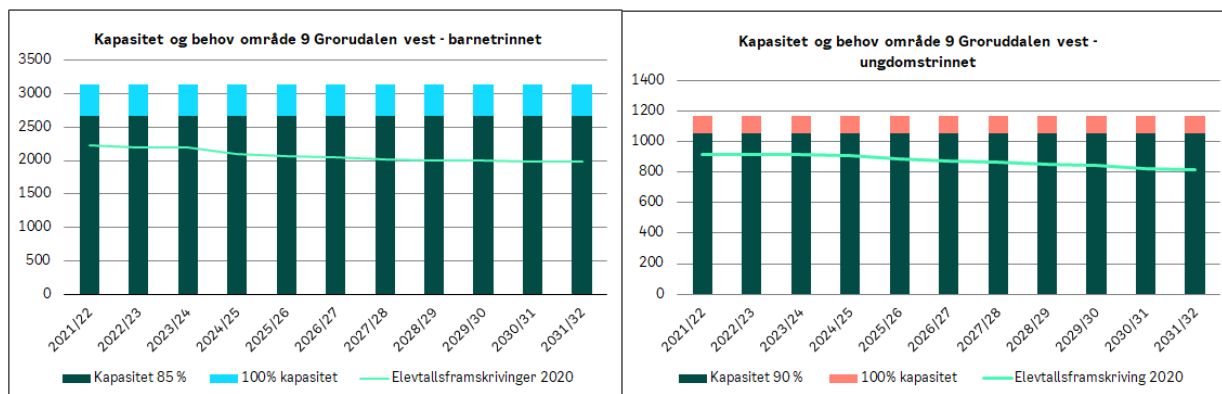
Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Ammerud	B3	
Apalløkka		U5
Bjøråsen		U4
Grorud	B2	
Groruddalen		U4
Nordtvet	B3	
Rødtvet	B4	
Svarttjern	B2 (1.-3. trinn)	
Tiurleiken	B2 (4.-7.trinn)	
Total kapasitet skolestart 2021	B16	U13

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Det er ingen vedtatte eller igangsatte utbyggingsprosjekter i området.

Utvikling og kapasitet i området

Det forventes tilstrekkelig med kapasitet i området i planperioden. Den største boligveksten forventes å komme etter planperioden og i Grorud skoles inntaksområde.

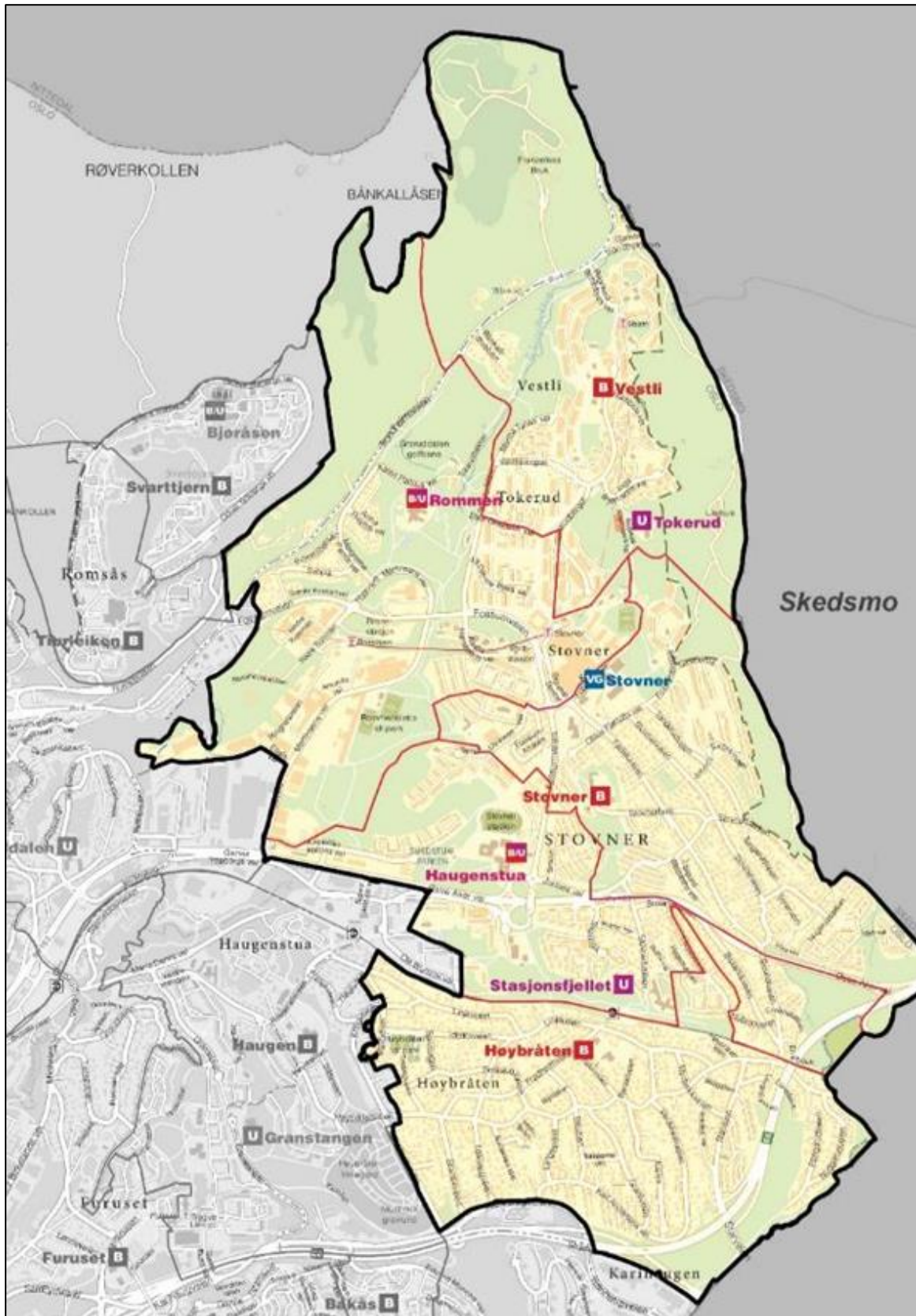

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak og utredninger i området.

2.20 Område 10 Groruddalen Nord

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Haugenstua	B3	U3
Høybråten	B3	
Rommen	B2,5	U2,5
Stasjonsfjellet		U4
Stovner*	B3	
Tokerud		U6
Vestli	B5	
Total kapasitet skolestart 2021	B16,5	U15,5
Vedtatte prosjekter		
Rehabilitering av Stovner skole (2025)		
Totale endringer		

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Ny Vestli skole, ferdigstilt 2021

Vestli skole

Illustrasjon: Arkitektkontoret Gasa as

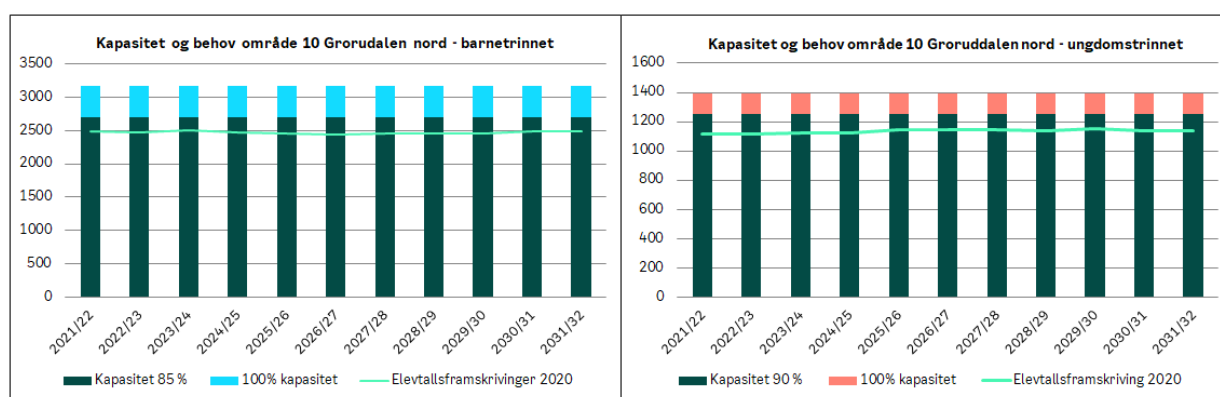
Vestli skole flyttet tilbake til nye lokaler tidligere i år.

Erstatning av midlertidig kapasitet ved Stovner skole, planlagt ferdigstilt 2025

Paviljongene ved Stovner skole skal erstattes med permanent kapasitet. Prosjekt, som også omfatter rehabilitering av eksisterende bygningsmasse, er under utredning parallelt med at skoletomten detaljreguleres. Behov for midlertidighet i byggeperioden vil avhenge av prosjektomfanget. Forventet ferdigstillelse av prosjektet i 2025.

Utvikling og kapasitet i området

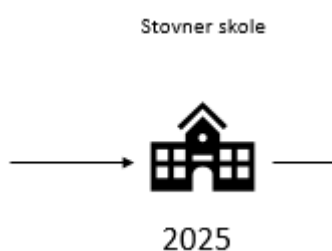
Det forventes noe boligutbygging i området både i og etter planperioden. En betydelig andel av boligutbyggingen vil komme i inntaksområdet til Rommen skole. Framskrivningene for området viser at det forventes tilstrekkelig med kapasitet i planperioden.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak eller utredninger i området.

Tidslinje for området

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bakås	B1	
Ellingsrudåsen	B3	
Ellingsrud		U4
Furuset	B2	
Granstangen		U6
Haugen	B4	
Haugerud		U6
Jeriko	B1	
Lindeberg	B2	U3
Lutvann	B2	
Skjønnhaug	B2	
Trosterud	B3	
Tveita	B2	
Total kapasitet skolestart 2021	B22	U19
Vedtatte prosjekter		
Rehabilitering og utvidelse av Bakås (2022)	+B1	
Rehabilitering og nybygg ved Ellingsrudåsen (2027)		
Ny Haugerud skole (2028)		
Haugerudhallen (2028)		
Ny Trosterud skole (2028)		
Rehabilitering og utvidelse av Ellingsrud (2029)		+U1
Relokalisering av Furuset skole, ved Verdensparken (2031)	+B2	
Totalt endringer	+B3	+U1

Status igangsatte og vedtatte utbyggingsprosjekter

Utvidelse av Tveita skole, ferdigstilles til skolestart 2021

Utvidelse av Tveita skole ferdigstilles til skolestart 2021.

Rehabilitering og utvidelse av Bakås skole, ferdigstilles 2022

Bakås skole rehabiliteres og utvides med én klasserække. Skolen har flyttet ut i erstatningslokaler og ferdigstilling er i 2022.

Ny Ellingsrudåsen skole, forsinket til 2027

Ellingsrudåsen skole er tidligere anbefalt rehabilitert for å videreføre dagens kapasitet. En ny utredning har imidlertid avdekket at skoleanleggets tilstand er dårligere enn først ventet, og det anbefales derfor at bygget rives og erstattes med nybygg. Spesialavdelingen ved skolen utvides. Det har vært behov for tilleggsutredninger for å definere omfanget, og prosjektet planlegges nå ferdigstilt til skolestart 2027. Det arbeides med løsninger for midlertidighet i byggeperioden.

Rehabilitering og utvidelse av Ellingsrud skole, foreslått utsatt til 2029

Ellingsrud skole rehabiliteres og utvides til en femparallell ungdomsskole. Tomten må omreguleres, og utvidelsen er avhengig av tomteerverv. Skolen er imidlertid et av prosjektene som foreslås utsatt, for å redusere de årlige investeringskostnadene til skolebygg. Undervisningsbygg vurderer at skolen kan driftes lengre enn tidligere antatt, og forventet ferdigstillelse er utsatt til skolestart 2029. Forsinkelsen medfører også at midlertidighet må løses på en annen måte enn tidligere planlagt. Utdanningsetaten utreder dette nærmere.

Ny skole i Verdensparken, foreslått utsatt til 2031

Ny Furuset skole planlegges etablert ved Verdensparken. Den nye skolen skal erstatte dagens Furuset skole og øke kapasiteten i området med to klasserekker. Utredningen skal tilpasse seg pågående områdeløft for Furuset. Det er plass til elevene innenfor dagens skolekapasitet, og etableringen av skolen tilpasses den bygningsmessige tilstanden til dagens Furuset skole. Det planlegges derfor at den nye skolen ferdigstilles til skolestart 2031.

Ny Haugerud skole, ny Trosterud skole og ny flerbrukshall, forsinket til 2028

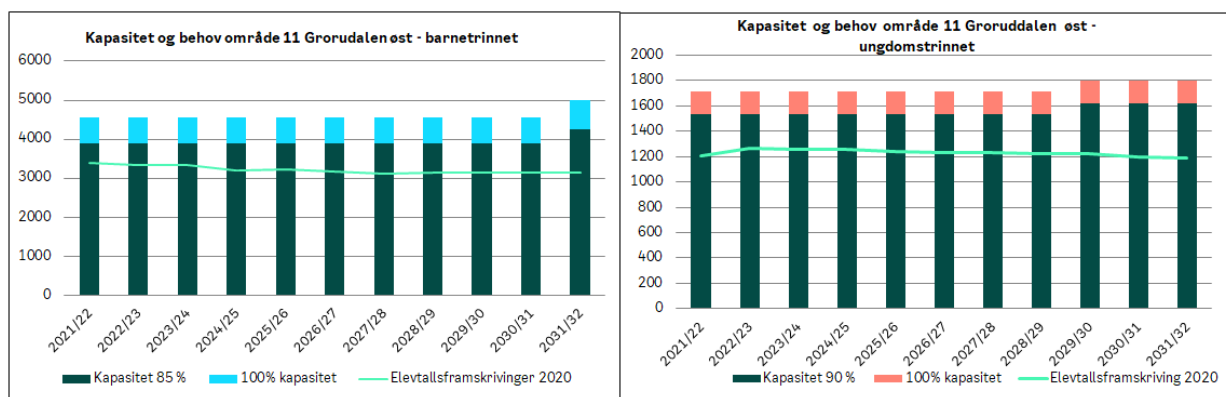
Nye skoleanlegg for Haugerud og Trosterud skoler er en del av en større områdeutvikling. Detaljregulering pågår. Områdeutbyggingen er planlagt ferdig 2028. Planen skal utføres som trinnvis utbygging, og rekkefølgen er ikke endelig avklart.

Sikring av kapasitet ved Skjønnehaug skole

Paviljongen ved Skjønnehaug skole tas ned i løpet av høsten 2021, og det gjøres bygningsmessige tilpasninger for å erstatte denne kapasiteten. Skoleanleggets tilstand er bedre enn først antatt, og rehabiliteringsbehovet er nå under utredning.

Utvikling og kapasitet i området

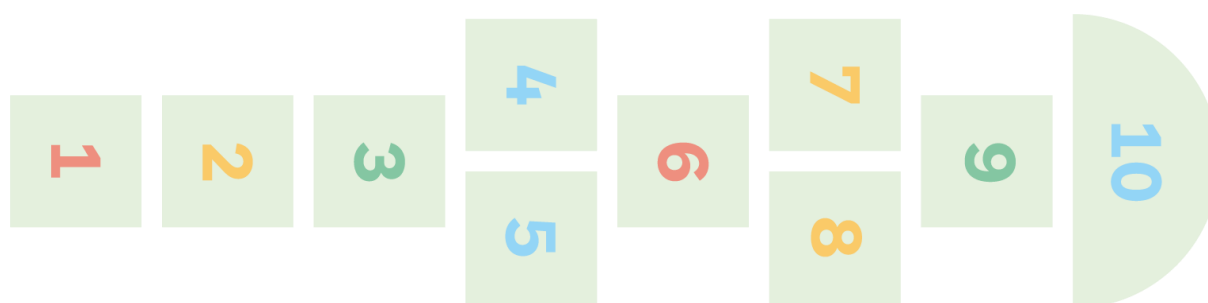
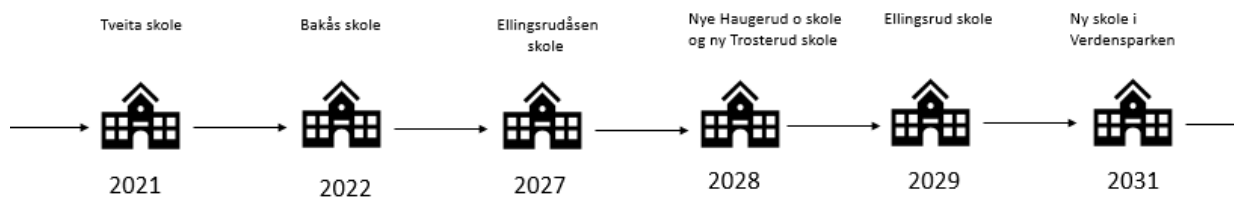
Det legges opp til betydelig boligvekst i området, spesielt etter planperioden. Utbyggingen vil i hovedsak komme rundt inntaksområdene til Haugen, Furuset og Tveita skoler. Framskrivningene viser tilstrekkelig med kapasitet i planperioden.

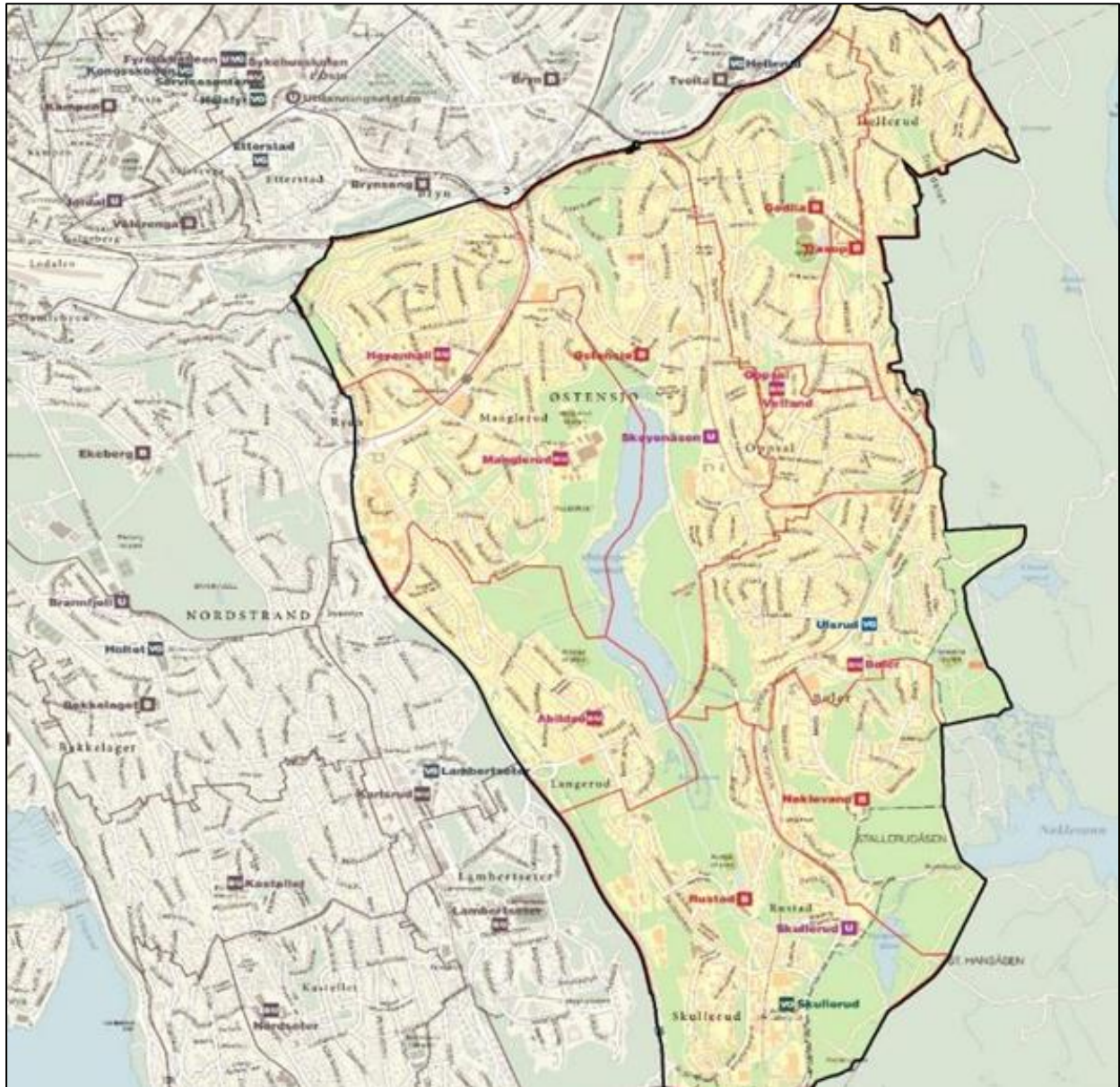
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak i området.

Tidslinje for området

2.22 Område 12 Østensjø

Skole	Kapazität	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Godlia	B3	
Oppsal	B2	U2
Skøyenåsen		U5
Trasop	B4	
Østensjø	B3	
Abildsø	B2	U3
Høyenhall	B2	U3
Manglerud*	B4	U7
Bøler	B3	U3
Nøklevann	B3	
Rustad	B3	
Skullerud		U5
Total kapasitet skolestart 2021	B28	U29
Vedtatte prosjekter		
Rehabilitering av Nøklevann (2022)	+B1	
Utvidelse av Rustad (2026)		
Utvidelse av Skøyenåsen (vurderes etter planperioden)		+U4
Totale endringer	+B1	+U4

*Kapasiteten inkluderer byomfattende tilbud (international classes)

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Utvidelse av Nøklevann skole, ferdigstilles 2022

Nøklevann skole utvides med en halv klasserekke. Prosjektet var tidligere anslått ferdigstilt til skolestart 2021, men er nå forsinket til skolestart 2022.

Utvidelse av Rustad skole, ferdigstilles 2026

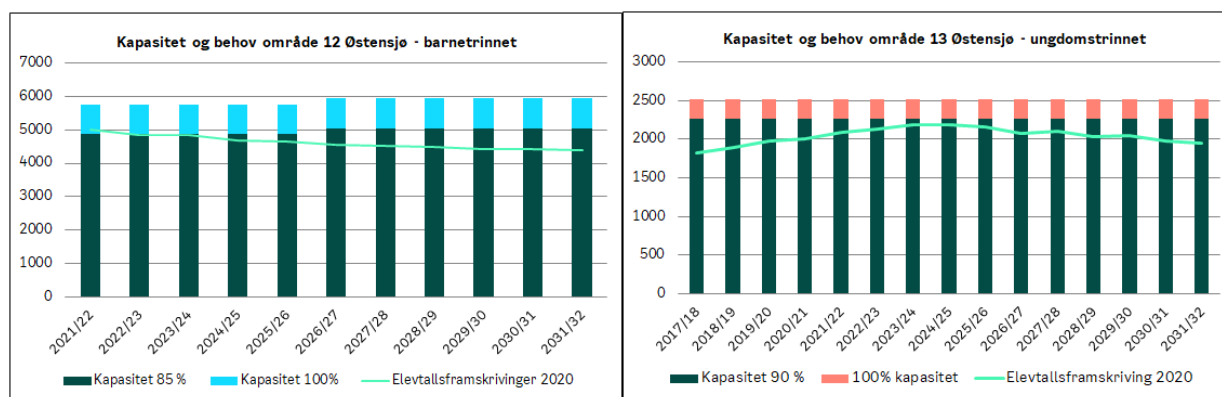
Rustad skole utvides med én klasserekke. Prosjektet er avhengig av ny regulering og har derfor tatt lengre tid enn først forutsatt. Utvidelsen planlegges ferdigstilt til skolestart 2026.

Utvidelse av Skøyenåsen skole foreslås redusert eller utsatt til etter planperioden

Skøyenåsen skole er vedtatt utvidet med tre klasserekker. Prosjektet har tatt lengre tid enn først antatt da utvidelsen har utløst krav om regulering av tomten. I forbindelse med behov for å redusere investeringsvolumet til skoleanlegg, foreslår Utdanningsetaten at utvidelsen av Skøyenåsen skole vurderes redusert eller utsatt til etter planperiode. Manglerud skole har noe ledig kapasitet på ungdomstrinnet, og utvidelsen legger opp til overkapasitet på områdenivå. Utdanningsetaten ser behov for å utrede dette videre. Dersom utvidelsen utsettes, vil Skøyenåsen skole ha behov for avlastning fra skolestart 2022.

Utvikling og kapasitet i området

Den største boligutviklingen i området forventes å komme i inntaksområdene til Manglerud og Rustad skoler. På områdenivå er det samlet sett tilstrekkelig med kapasitet på barne- og ungdomstrinn. Det er høy oppfylingsgrad på barnetrinnet, men det framskrivingene viser en liten nedgang fra dagens nivå. Selv ved en utsettelse av utvidelsen av Skøyenåsen skole, vil det på områdenivå være tilstrekkelig med kapasitet. Men Skøyenåsen skole må da avlastes mot Manglerud skole gjennom endring av ungdomsskoletilhørighet.

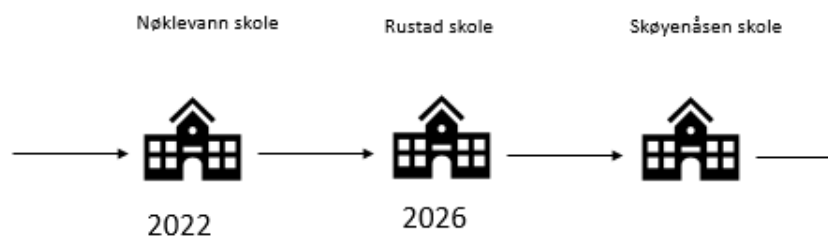

Forslag til nye tiltak og utredninger

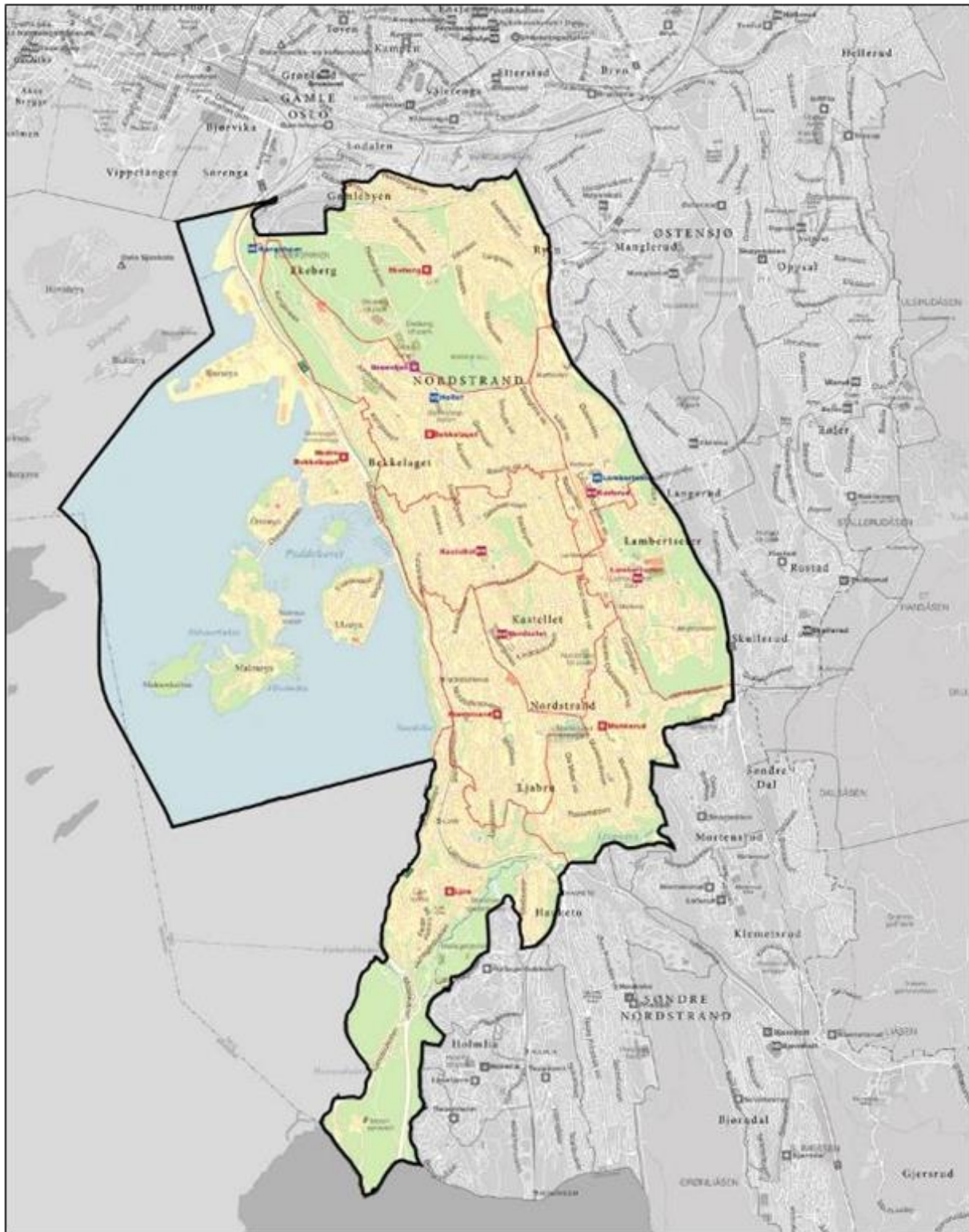
Behov for rehabilitering av Abildsø skole

Det pågår utredning for rehabilitering på Abildsø skole.

Tidslinje for området

2.23 Område 13 Nordstrand

Skole	Kapazität	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bekkelaget*	B3	
Brannfjell		U7
Ekeberg skole**	B5	
Nedre Bekkelaget	B2	
Lambertseter	B3	U2
Karlsruud	B2	U2
Kastellet	B2	U2
Ljan	B2	
Munkerud	B4	
Nordseter	B2	U6
Nordstrand	B3	
Nordstrand ungdomsskole		U4
Total kapasitet skolestart 2021	B28	U23
Vedtatte prosjekter		
Nybygg ved Nordstrand ungdomsskole (2024)		
Rehabilitering og utvidelse av Lambertseter (2027)		+U1
Ny barneskole på Holtet (2027)	+B3	
Rehabilitering og nybygg ved Bekkelaget (etter planperioden)		
Totalt endringer	+B3	+U1

*Kapazität inkluderer om lag en halv klasserække i midlertidig paviljong

**Kapazität inkluderer en klasserække i midlertidig paviljong

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Ny Nordstrand ungdomsskole

Nye Nordstrand ungdomsskole åpner til skolestart 2021 og vil ta imot elever fra Nordstrand og Ljan skoler. Skolen skal i tillegg utvides med nybygg med plass til spesialgruppe, og sløyd- og musikkrom, samt øke kapasiteten ved skolen til å bli en fullverdig fireparallel skole. Nybygget ferdigstilles i 2024

Ny barneskole på Holtet, forsinket til 2027

Ny barneskole på Holtet med tre klasserækker etableres på tomten til Holtet videregående skole. Prosjektet er forsinket, og det planlegges for nå for at skolen åpner til skolestart 2027. Det er etablert paviljonger ved Ekeberg skole for å øke barnetrinnskapasiteten i området fram til skolen på Holtet ferdigstilles.

Rehabilitering og utvidelse av Lambertseter skole, forsinket til 2027

Lambertseter skole skal rehabiliteres og utvides slik at skolen får gjennomgående tre klasserekker på barne- og ungdomstrinnet. Midlertidige løsninger for byggeperioden er under utredning. Planlagt ferdigstilling er til skolestart 2027.

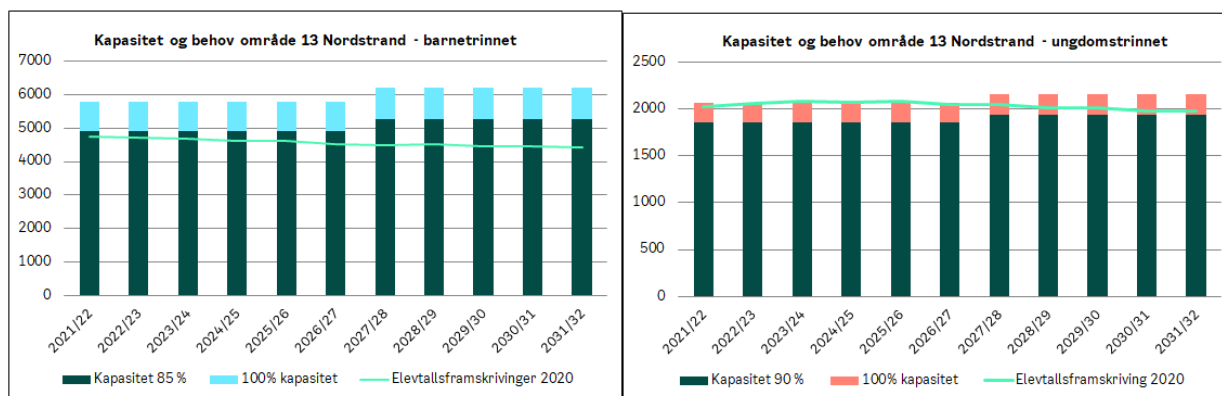
Rehabilitering av Bekkelaget skole, foreslås utsatt til etter planperioden

Bekkelaget skole er vedtatt rehabilitert med videreføring av dagens kapasitet på tre klasserekker. I forbindelse med behov for å redusere investeringsvolumet til skoleanlegg, har Undervisningsbygg vurdert at rehabiliteringen av skolen kan utsettes noen år fram i tid. Ferdigstilling er nå planlagt etter planperioden. Det forutsettes at midlertidig kapasitet ved Bekkelaget skole videreføres fram til skolen er rehabilitert.

Utvikling og kapasitet i området

Det forventes boligvekst, spesielt nord i området. Det pågår et større planarbeid for området Lambertseter og Karlsrud.

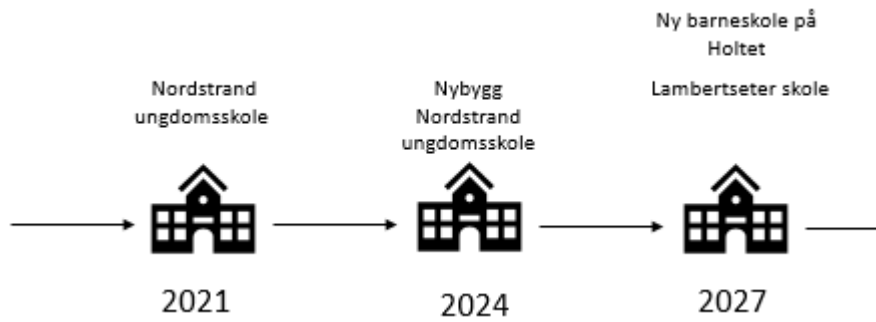
Det er etablert paviljonger ved Ekeberg skole for å øke kapasiteten i denne delen av området fram til ny grunnskole på Holtet åpner. Forsinkelsen av grunnskolen på Holtet medfører at paviljonger ved Ekeberg skole må stå lengre enn først planlagt. Ved etablering av den nye skolen forventes det tilstrekkelig med kapasitet på områdenivå og paviljongene ved Ekeberg skole tas ned. På ungdomstrinnet åpner Nordstrand ungdomsskole til skolestart 2021 og skal avlaste Nordseter skole. Samlet sett forventes det tilstrekkelig med kapasitet i området. Men deler av området har behov for økt kapasitet. Dette utredes.

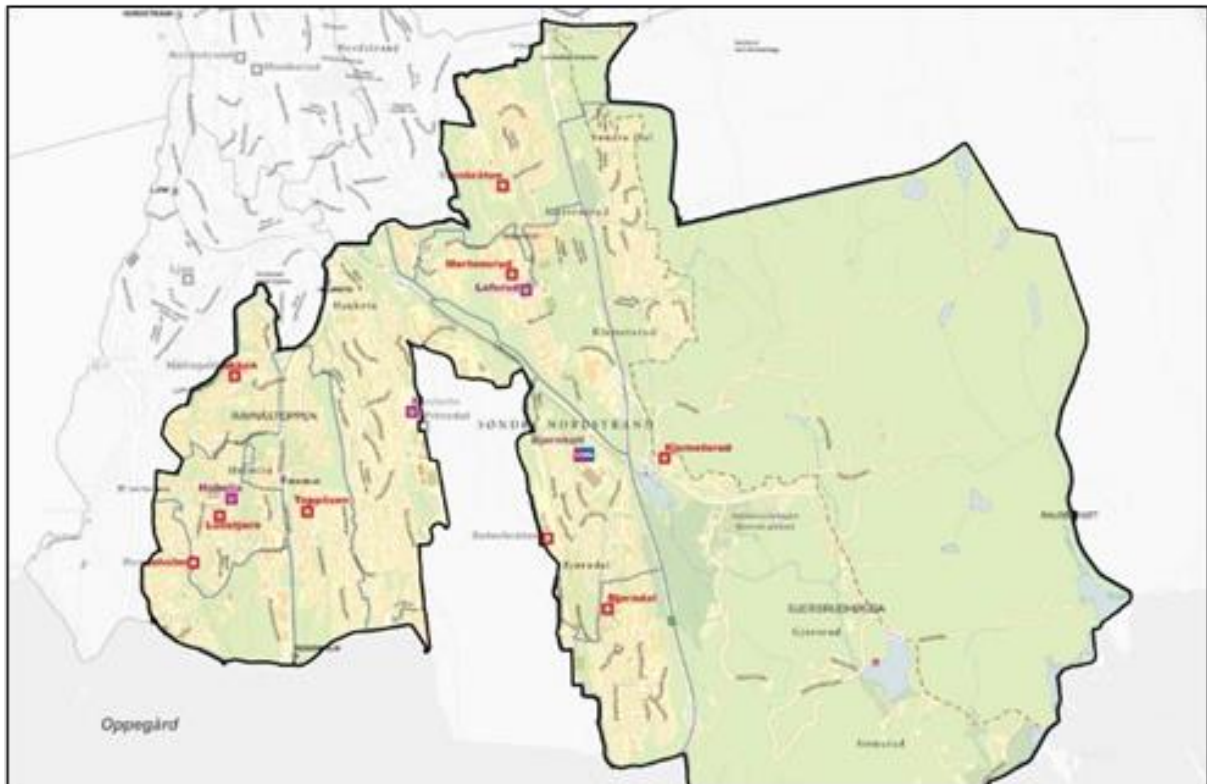
Forslag til nye tiltak og utredninger

Det er behov for økt ungdomsskolekapasitet i området. Dette er under utredning.

Tidslinje for området

2.24 Område 14 Søndre Nordstrand

Skole	Kapasitet	
	Klasserekker (1-7)	Klasserekker (8-10)
Bjørndal	B3	
Bjørnholt		U6
Hallagerbakken	B3	
Hauketo		U5
Holmlia		U6
Klemetsrud	B2	
Lofsrud		U6
Lusetjern	B2	
Mortensrud	B3	
Prinsdal	B3	
Rosenholm	B3	
Seterbråten	B2	
Stenbråten	B3	
Toppåsen	B2,5	
Total kapasitet skolestart 2021	B26,5	U23
Vedtatte prosjekter		
Nye Mortensrud skole med flerbrukshall og utvidelse med én klasserække (2025)	+B1	
Rehabilitering av Lofsrud skole (2029)		
Rehabilitering og erstatning av midlertidig paviljong ved Klemetsrud (2031)		
Totale endringer	+B1	

Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Ny Mortensrud skole, forsinket til 2025

Mortensrud skole bygges ny på ny tomt og utvides samtidig med én klasserække til fire klasserekker. Det skal etableres kulturstasjon og flerbrukshall i tilknytning til skolen. Skolen etableres som en del av en større områdeutvikling, og det er en tidkrevende prosess for å sikre helhetlig planlegging. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2025.

Rehabilitering av Lofsrud skole, foreslås utsatt til 2029

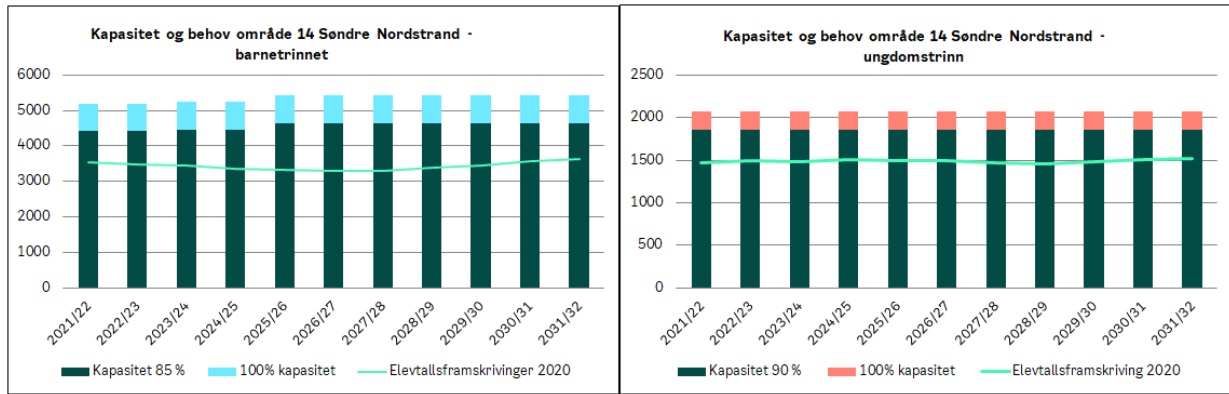
Lofsrud skole er planlagt rehabilitert og videreført med dagens kapasitet. Det planlegges at gamle Mortensrud skole kan benyttes som erstatningslokaler i byggeperioden. I forbindelse med behov for å redusere investeringsvolumet til skoleanlegg, har Undervisningsbygg vurdert at rehabiliteringen av skolen kan utsettes noen år fram i tid. Ferdigstillelse er nå planlagt til skolestart 2029.

Rehabilitering og erstatning av midlertidig kapasitet ved Klemetsrud skole, foreslås utsatt til 2031

Klemetsrud skole skal rehabiliteres, og midlertidig kapasitet skal erstattes med permanent kapasitet. Dagens kapasitet ved skolen videreføres. I forbindelse med behov for å redusere investeringsvolumet til skoleanlegg, har Undervisningsbygg vurdert at prosjektet kan utsettes noen år fram i tid. Ferdigstillelse er nå planlagt til skolestart 2031.

Utvikling og kapasitet i området

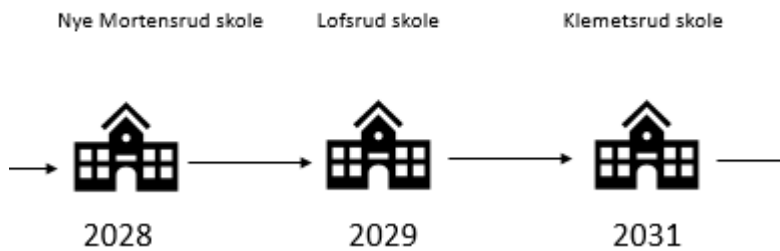
Etter planperioden forventes det stor boligutvikling i området, knyttet til utviklingen av Gjersrud-Stensrudområdet. Det forventes tilstrekkelig med kapasitet i området.

Forslag til nye tiltak og utredninger

Det foreslås ingen nye tiltak og utredninger i området.

Tidslinje for området

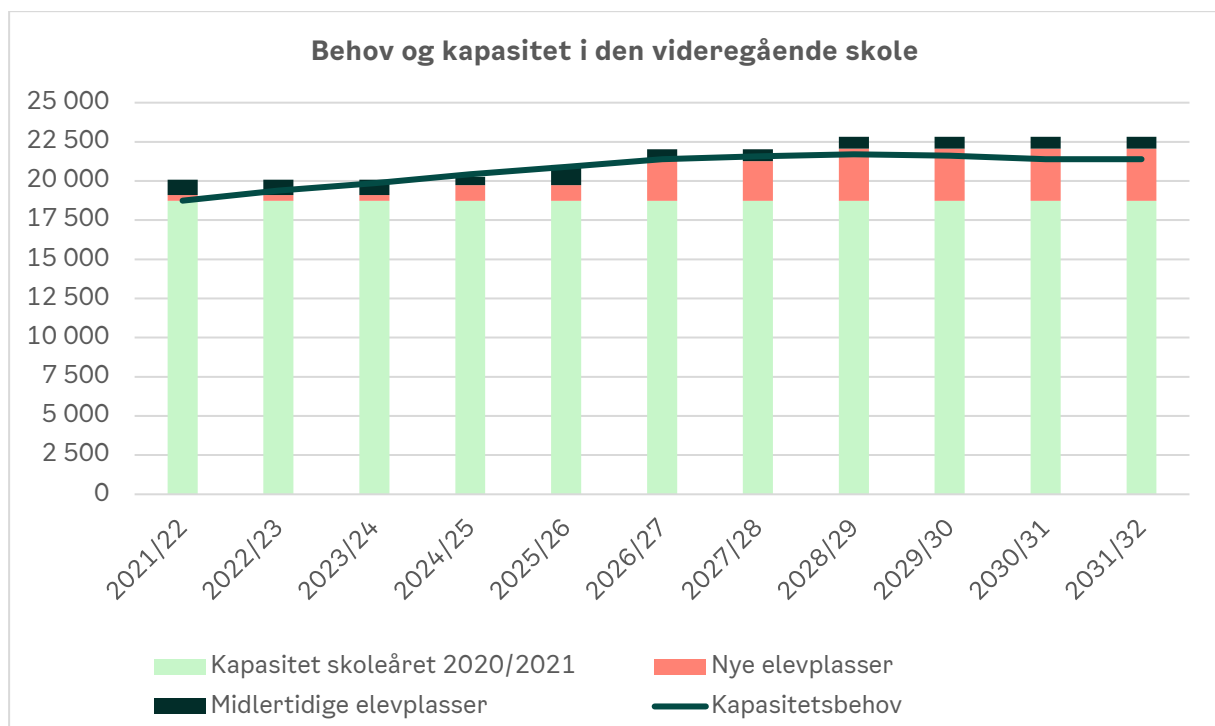

3 Videregående skole

Byrådetts mål er at flere elever skal fullføre og bestå videregående skole. Det krever både tidlig og varig innsats. Skoletilbudet må gjenspeile behovene i fremtidig arbeidsliv, samt bidra til å skape nye bærekraftige næringer. Oslo har et stort behov for flere fagarbeidere i årene fremover. Byrådet har som mål at flere søker yrkesfag, og vil satse på kvalitet og innhold i videregående opplæring gjennom å videreutvikle strategiene Yrkesveien og Studieveien.

Totalt var det skoleåret 2020/2021 kapasitet på i overkant av 18 000 plasser i de videregående skolene. Dette inkluderer både permanente og midlertidige elevplasser. Det er ikke realistisk å legge til grunn at 100 prosent av kapasiteten i skolene kan benyttes til enhver tid. For å ta høyde for forholdene knyttet til oppfylling og frafall i løpet av skoleåret, brukes en oppfyllingsgrad på 94,5 prosent i behovsplanleggingen.

Til skoleåret 2020/2021 var det i overkant av 16 500 søkere til utdanningsprogrammene i videregående opplæring. I tillegg får nærmere 2500 elever plass i særskilte tilbud. Fra skoleåret 2020/2021 til 2028/29 forventes det en vekst på i overkant av 3500 elever i videregående skole, og elevtallet vil øke fra rundt 16 700 til 21 200. Deretter forventes det en liten nedgang i elevtallet mot slutten av planperiode. I vedtatte tiltak i videregående skole ligger om lag 3300 nye elevplasser, i tillegg til at 1 500 elevplasser ved to eksisterende skoler sikres gjennom nødvendig rehabilitering. Dersom kapasiteten skoleåret 2020/21 (inkludert midlertidig innleide lokaler), opprettholdes, og antall elevplasser øker som vedtatt, vil det på bynivå være tilstrekkelig kapasitet til å møte det framtidige behovet. Det vil likevel være press på enkelte skoler. Samtidig har flere av de planlagte prosjektene tatt lengre tid enn planlagt, noe som gjør at kapasiteten ikke kommer til å møte behovet tidsnok. Utdanningsetaten ser derfor at det vil være behov for å etablere ytterligere midlertidig kapasitet fram til de nye skolene står ferdig.

Liste over eksisterende videregående skoler i Oslo

Bjerke vgs	Foss vgs	Kongshavn vgs	Persbråten vgs	Spesialskoler
Bjørnholt vgs	Fyrstikkalléen vgs	Kuben vgs	Stovner vgs	Eikelund vgs
Blindern vgs	Hartvig Nissens skole	Lambertseter vgs	Ullern vgs	Haukåsen skole
Edvard Munch vgs	Hellerud vgs	Nydalen vgs	Ulsrud vgs	Kirkeveien vgs
Elvebakken vgs	Hersleb vgs	Oslo handelsgymnasium	Valle Hovin vgs	Kongsskogen vgs
Etterstad vgs	Holtet vgs	Oslo katedralskole	Vika vgs	Vetland vgs

Videregående skoler i Oslo kommune skoleåret 2021/2022

3.1 Behov for ulike utdanningsprogram

Nye videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser, men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv.

Det er to hovedtilnærminger til behovene for hvert utdanningsprogram framover, søkning til utdanningsprogrammene som viser elevenes preferanser, og nærings- og arbeidslivets behov. Å etablere flere plasser på et utdanningsprogram uten å få flere søkere, er uhensiktsmessig. Det vil også være lite hensiktsmessig å legge opp til ubegrenset vekst i populære utdanningsprogram eller tilbud dersom dette medfører at elevene verken får læreplass eller arbeid når utdanningen er fullført. Det er byrådets ambisjon å løfte og styrke alle skoler slik at alle skoler blir attraktive for alle elever.

I framskrivinger fra SSB går det fram at det større behov for folk med høy utdanning og videregående fagutdanning i yrkeslivet, noe som tilsier økt behov for elevplasser innen studiespesialisering. SSBs framskrivinger viser at det vil bli stor etterspørsel etter arbeidskraft med yrkesfagutdanning med fagbrev innen elektrofag, bygg- og anleggsgfag, andre naturvitenskapelige og tekniske fag og håndverk, og pleie- og omsorgsfag. Derimot ser man et synkende behov for folk med bare grunnskole eller bare allmenne fag og økonomiske og administrative fag fra videregående skole som høyeste fullførte utdannelse. Det framgår også av rapporten at tjenesteøkonomien blir mer og mer viktig. I den sammenhengen framstår teknologi som sentralt for å skape tjenester som løser utfordringene.

Basert på analysene av samfunnets og næringslivets behov er det mye som tyder på at det bør legges til rette for økt tilbud av plasser blant annet innenfor helse og oppvekst, bygg og anlegg og service og samferdsel. Når det samtidig er undersøkning til disse fagområdene, er det behov for nye typer tilbud med en annen attraktivitet enn dagens, eller som er attraktive for andre elever. Det er også et behov for å styrke og utvide tilbudet om studiespesialisering i tråd med byrådets strategi for de studieforberedende utdanningsprogrammene (studieveien).

Yrkesveien

Byrådet har i sin strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo, Yrkesveien, lagt særlig vekt på den lave søkingen til fag- og yrkesopplæringen, og lav gjennomføringsgrad. Samtidig er det lagt vekt på at arbeidslivet som venter fagarbeideren, må framstå som attraktivt. Det som skjer før elevene begynner i fag- og yrkesopplæringen, og det som venter dem i arbeidslivet, er vel så

viktig for å øke søkingen og gjennomføringen, som det som skjer de 3 – 4 årene på skole og i lærebedrift.

Det er ønskelig å utnytte kapasiteten ved eksisterende skoleanlegg. Et eventuelt endret søkemønster med høyere søkning til fag- og yrkesopplæringen vil kunne gi noe ledig kapasitet på studieforbredende fag. Denne kapasiteten kan imidlertid ikke uten videre benyttes til undervisning i yrkesforberedende fag. Arealbehovet er betraktelig større på yrkesforberedende fag sammenlignet med studieforbredende fag, samtidig som elevgruppene ofte er omtrent halvparten så store på yrkesforberedende fag.

Å omsette plasser på studieforbredende fag til yrkesforberedende fag vil derfor kreve omfattende bygningsmessige tiltak og dermed store investeringer.

Studieveien

Byrådet har i sin strategi for de studieforbredende utdanningsprogrammene, Studieveien, lagt vekt på å gjøre elever på de studieforbredende utdanningsprogrammene enda bedre forberedt til videre studier enn det de er i dag. At flere fullfører og består videregående opplæring er av avgjørende betydning for elevenes videre muligheter, men det er likevel viktig for byrådet å ikke ensidig fokusere på gjennomføring, men også forberede elevene på livet etter videregående skole. Byrådet er derfor opptatt av at de studieforbredende utdanningsprogrammene i større grad skal oppleves som relevante og bidra til motivasjon.

3.2 Strategi

Videregående skoler skal ikke bare møte behov for elevplasser, men også bidra til at flere elever fullfører og består videregående opplæring og er godt forberedt for videre utdanning og arbeidsliv. Nye videregående skoler må bidra til dette ved at porteføljen av faglige profiler styrkes og utvides. Skolene må framstå som attraktive for elevene og gi tilbud som samsvarer med samfunnets og arbeidslivets behov.

Porteføljen av videregående skoler skal ha ulike fagprofiler som er attraktive for elever med ulike interesser. At flest mulig skoler er attraktive for «sin» gruppe elever kan føre til en jevnere søkning, og dermed bidra til at flere fullfører og består på grunn av effekten av å komme inn på den skolen man ønsker å gå på.

Utviklingen må skje i tråd med de nasjonale rammene som er gitt for videregående opplæring med hensyn til struktur og utdanningsprogram. Utdanningen skal også møte samfunnets behov for arbeidskraft, og målet om å styrke yrkesfagene er nå konkretisert blant annet gjennom Yrkesveien; på sikt skal hver tredje elev i Oslo søke yrkesfag.

I tråd med målene for videregående opplæring, videreføres følgende strategi for utvikling av kapasitet i den videregående skolen:

- Å etablere nok kapasitet.
- Å etablere attraktive skoler som elevene vil søke seg til. Det vil si skoler med:
 - God beliggenhet
 - Tydelige og sterke fagprofiler
 - Tilknytning til både relevant arbeids- og næringsliv, universiteter og høyskoler
 - Riktig dimensjonering – et fagtilbud som ivaretar både søkerens ønsker og samfunnets framtidige behov for arbeidskraft

Det er viktig at utviklingen av både dagens kapasitet og nye elevplasser, samt fordeling av utdanningsprogram og programområder mellom skoler ses i sammenheng med dagens tilbud og vurderes opp mot sentrale mål og føringer.

3.3 Status vedtatte og igangsatte utbyggingsprosjekter

Utbyggingstiltak	Plasser	Ferdigår
Utvidelse av Edvard Munch vgs	450	2025
Rehabilitering og utvidelse av Hartvig Nissens skole	90	2026
Ny videregående skole i Myntgata 2	800-900	2026
Utvidelse av Lambertseter vgs	180	2023
Utvidelse av Bjerke vgs	200-300	2028
Rehabilitering og utvidelse av Etterstad vgs	360	2028
Utvidelse av Stovner vgs	180	2028
Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag	600-800	NA

Vedtatte utbyggingsprosjekter i den videregående skolen

Utvidelse av Edvard Munch videregående skole, forsinket til 2025

Edvard Munch videregående skole skal utvides med 450 elevplasser i det tidligere Kunstindustrimuseet. Forsinket ferdigstilling av Nasjonalmuseet gir senere tilgang til bygget enn først forutsatt. Skolens kapasitetsbehov løses ved innleieprosjekter fram til utvidelsen står ferdig. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2025.

Rehabilitering av Hartvig Nissens skole, forsinket til skolestart 2026

Rehabilitering og utvidelse med 90 elevplasser. Det er leid inn arealer i Grenseveien 95 som erstatningslokaler i byggeperioden. Prosjektet er forsinket til skolestart 2026 da detaljregulering av prosjektet har tatt lengre tid enn først antatt.

Ny videregående skole i Myntgata 2, forsinket til 2026

Det planlegges en ny videregående skole i Myntgata 2 med 800-900 elevplasser med studiespesialisering og yrkesfag. Byrådet vil gjøre Myntgata 2 til et senter for byliv, innovasjon og kunnskap, og utvikle den nye videregående profilskolen sammen med næringslivet og oppstartsmiljøet. Skolens profil vil utvikles i samarbeid med næringsaktører. Skolen planlegges nå ferdigstilt til skolestart 2026. Det gjennomføres tidlig oppstart av skolen i Cort Adellers gate (Vika videregående skole) fra skolestart 2021.

Utvidelse av Lambertseter videregående skole

Lambertseter videregående skole planlegges utvidet med dagens kapasitet fra Holtet videregående skole som skal omstruktureres til barneskole (se område 13). Utvidelsen planlegges som et innleieprosjekt i samarbeid med Oslo idrettskrets i de nye idrettslokalene som er under planlegging på Ekebergsletta. Fremdriften i prosjektet er utfordrende.

Utvidelse av Bjerke videregående skole, forsinket til 2028

Det pågår utredning for utvidelse av Bjerke videregående skole med 200-300 elevplasser. Det vurderes videre hvilke utdanningsprogram som kan etableres, og hvor mange plasser dette vil gi. Arbeidet koordineres med pågående områdesatsning på Linderud i regi av bydelen. Utvidelsen av skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2028.

Etterstad videregående skole, forsinket til 2028

Det er vedtatt å rehabilitere Etterstad videregående skole, sette opp ett nytt verkstedbygg for å opprettholde dagens fagtilbud og elevtall og utvide skolen med 360 plasser studiespesialisering. Prosjektet har utløst krav til regulering, og det har vært utfordringer knyttet til dette. Deler av skolen er i midlertidighet på Sogn. Kompleksiteten til prosjektet har medført flere forsinkelser, og prosjektet forventes nå ferdigstilt til skolestart 2028. Det planlegges også for revitalisering av de maritime fagene ved Etterstad videregående skole gjennom innleie i havneområdet fra skolestart 2023.

Utvidelse av Stovner videregående skole, forsinket til skolestart 2028

Det er planlagt å utvide Stovner videregående skole med 180 nye elevplasser og samtidig relokalisere byggfagtilbudet som er i midlertidige lokaler et stykke unna skolen. Skolen skal utvikles innen miljø og bærekraft, og det arbeides bl.a. med å etablere naturbruk som et nytt fagtilbud.

Ny videregående skole med helse- og oppvekstfag, usikker ferdigstillelse

Det planlegges å etablere en ny videregående skole med studiespesialisering og helse- og oppvekstfag for 600-800 elever. Det er planlagt å utlyse konkurranse om kjøp/leie av skoleanlegg og skolefaglig samarbeidsavtale i løpet av 2.kvartal 2021. Før konkurransen er gjennomført, er det ikke mulig å si noe konkret om ferdigstillelse og skolestart.

Behov for videre utredninger

Det skal igangsettes en konseptvalgutredning som har som mål å fremskaffe tilstrekkelig kapasitet i den videregående skolen fra skolestart 2022 og frem mot slutten av planperioden. Denne utredningen skal kvalitetssikres på ordinær måte.

4 Særskilte byomfattende tilbud

4.1 Voksenopplæring

Det politiske ansvaret for Voksenopplæringen i Oslo er overført til Byrådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester. Voksenopplæringen i Oslo gir opplæringstilbud til voksne i norsk og samfunnsfag, samt grunnskole- og videregående opplæring. Det er ulike rettigheter og behov som er førende for de tilbudene som gis.

Rett og plikt til norsk- og samfunnskunnskapsopplæring er bestemt av den oppholdstillatelsen vedkommende har. Deltakere som har rett til opplæring, skal få denne gratis, samt i det omfanget de har behov for. Deltakere med plikt, men ikke rett til å gjennomføre opplæring i norsk og samfunnskunnskap, må finansiere opplæringen selv. Det gis likevel gratis norskopplæring til alle i aldersgruppen 16-19 år med kort botid i Norge, uavhengig av rettighet. Norskopplæring for voksne gis ved tre av voksenopplæringsentrene.

Ny integreringslov trådte i kraft for personer som får oppholdstillatelse fra januar 2021. I ny lov skal deltagere i opplæring i norsk oppnå et minimumsnivå i norsk, og det er kommunen og fylkeskommunen som skal sørge for opplæring slik at deltageren oppnår minimumsnivået. I tillegg er det strengere krav om varighet, hvor en deltager som minimum har utdanning på videregående nivå tre fra før, ikke har rett eller plikt til opplæring i lengre enn 18 måneder. For å innfri dette vil det for noen deltagere måtte gis mer intensiv opplæring med flere timer i uken. Dette betyr at omfanget vil øke på et tidspunkt når de er i opplæring, men at de avslutter opplæring tidligere. I tillegg forventes det at flere voksne skal få formell opplæring etter opplæringsloven. Voksne med behov for grunnskoleopplæring har rett til denne opplæring gratis. Voksne som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære undervisningstilbudet har krav på spesialundervisning.

Søkere som har fullført grunnskolen eller tilsvarende, men som ikke har fullført videregående opplæring, har etter søknad rett til opplæring for voksne fra og med det året de fyller 25 år. De som har fullført videregående opplæring i et annet land, men som ikke får godkjent opplæringen som studiekompetanse eller yrkeskompetanse i Norge, har også rett til videregående opplæring for voksne. Opplæringen er gratis og er et fylkeskommunalt ansvar.

Dagens situasjon

Pr. 1. oktober 2019 var det 7 285 aktive deltagere i voksenopplæringen i de ulike opplæringstilbudene. Av smittevernhensyn var det i 2020 ikke mulig å ha like mange deltagere i klasserommene som normalt, og klassene ble derfor ikke fylt på i samme grad som andre år. Derfor var det færre deltagere i 2020 enn i 2019. Voksenopplæringsentrene i Oslo tilbyr:

- Grønland VO (fengselsundervisning)
- Oslo VO Nydalen (spesialundervisning)
- Oslo VO Skullerud (spesialundervisning, norskopplæring, grunnskoleopplæring)
- Oslo VO Rosenhof (norskopplæring, grunnskoleopplæring, videregående opplæring)
- Oslo VO Helsfyr (norskopplæring, grunnskoleopplæring, videregående opplæring)
- Oslo VO Sinsen (videregående opplæring, realkompetansevurdering)
- Oslo VO Servicesenter (inntak, rådgivning, karriereveiledning, samfunnskunnskapsopplæring)

Opplæring ved voksenopplæringssettene forgår i økter på dagtid, ettermiddag og kveldstid. Kapasiteten i voksenopplæringen kan derfor utnyttes mer effektivt enn i opplæringstilbud for barn og ungdom. Det tilbys også ulike nettkurs. Basert på dette er det noe fleksibilitet innen kapasitet i norsk- og grunnskoleopplæringen. Dette er også nødvendig da søkere til norskopplæringen må få et tilbud i løpet av 3.mnd, og omfanget av søkere raskt kan variere, avhengig av beslutninger i innvandringspolitikken.

Framtidig behov

Med ny integreringsloven blir det økt fokus på at flere skal få formelle kvalifikasjoner, og at flere skal kunne fullføre videregående opplæring. Fylkeskommunen skal sørge for å oppfylle retten til videregående opplæring for de som inngår i målgruppen for introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. På bakgrunn av dette forventes det vil bli enda flere søkere videregående opplæring, både de over og under 25 år. Dette fører til et økt arealbehov for voksne i videregående opplæring.

Oslo VO Sinsen tilbyr videregående opplæring på egen skole, men plasser innenfor yrkesfag kjøpes i hovedsak fra videregående skoler i Oslo. Det er mye usikkerhet knyttet til kjøp av disse plassene fordi de videregående skolene prioriterer kapasiteten til elever med ungdomsrett. Dette skaper lite forutsigbarhet for søkere og elever i videregående opplæring for voksne, og per dags dato er det ikke tilstrekkelig med plasser til å kunne gi alle voksne med rett et tilbud om videregående opplæring.

Foreslåtte tiltak og utredninger

I budsjettforslag for Oslo kommune 2021 står følgende: *Gjeldende skolebehovsplan (2019-2028) ble vedtatt av bystyret i desember 2018. Et prioritert område som skal belyses er tilgangen på gode læringsarenaer for yrkesfagopplæringen til voksne.*

Med nåværende situasjon med tilgjengelige lokaler er det vanskelig for Oslo kommune å imøtekomme lovkrav om å gi alle søkere med rett plass.

Utdanningsetaten foretar en kartlegging av nåværende kapasitetsbruk av deltakere med voksenrett i Oslo skolene, og ser dette opp mot nåværende og framtidig behov for plasser til voksenopplæring i videregående skole, særlig innenfor yrkesfagene.

4.2 Fagskolen

Utdanningstilbudet

Fagskolen er en utdanningsinstitusjon som tilbyr NOKUT-godkjente høyere yrkesfaglige utdanningstilbud som er korte og yrkesrettede, som et alternativ til akademisk universitets- og høyskoleutdanning. Søkere må ha fullført videregående skole fra yrkesfaglige utdanningsprogram med fagbrev, eller tilsvarende realkompetanse, for å kvalifisere til opptak. Fagskoleutdanningen har, når den tas som fulltidsutdanning, et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Kompetansen kan brukes direkte i arbeidslivet.

Fagskolen Oslo har fra høsten 2013 vært lokalisert på Kuben Yrkesarena tiltrekker seg studenter fra hele Norge. Hovedtyngden av studentene er fra Oslo og Viken. Det tilbys skoleåret 2021-22 utdanning innenfor syv tekniske fag både på heltid og deltid, samt utdanning innen seks helse- og oppvekstfag på deltid og et ledelsesfag på deltid. Skolen samarbeider med andre utdanningsinstitusjoner, privat næringsliv og offentlige aktører for å sikre ivaretagelse av arbeidslivets behov for kompetanse og videreutvikling av skolens tilbud. Nye tilbud utvikles i tett samarbeid med næringsliv, og deler av aktiviteten er forankret gjennom trepartssamarbeidet.

Kapasitet og behov

Høsten 2020 hadde Fagskolen Oslo 786 aktive studenter, hvorav 204 var heltidsstudenter og 579 var deltidsstudenter. Omregnet til heltidsekvivalenter gir dette et studenttall på 482,25. (inkludert bransjeprogram i DDF og Veiledning).

Skolen har god søkning og full kapasitetsutnyttelse i de fleste tekniske fag, i flere av tilbudene er etterspørsel høyere enn tilbudet. Innen helse- og oppvekstfag er det fremdeles rom for økning i kapasiteten. Det er et stort behov for arbeidstakere med høyere yrkesfaglig utdanning iht. NHOs kompetansebarometer. For å kunne dekke behovet for arbeidskraft, særlig i Oslo, må antall studieplasser økes vesentlig. For å lykkes med byrådets mål om at 1 av 3 skal velge yrkesfag, må det være videre tilbud på plass med tilstrekkelig plasser innen høyere yrkesfaglig utdanning.

Utfordringer

Fagskolen Oslo ønsker å vokse og har et mål om 5000 studenter innen 5 år. Dette vil være viktig bidrag til å dekke næringslivets behov og løfte yrkesfagenes status, slik at flere elever velger denne studieretningen. Det vurderes et nært samarbeid med Construction City (CC), som er under etablering i nrområdet til Fagskolen Oslo. Dette vil bli et kompetansesenter innen utvikling av byggenæringen. Sett i sammenheng med kunnskapsbyen Oslo og innovasjonsdistrikt Hovinbyen ønsker Fagskolen Oslo å flytte de tekniske byggfagene til CC. Tilbudene vil da være samlokalisert med de fremste aktørene i byggenæringen, og dette vil gi synergier og øke kompetansen hos våre studenter.

Foreslåtte tiltak

Utnytte synergier og kvalitetsforbedringer gjennom et tett samarbeid med nærings- og arbeidsliv, lærlingesenter, videregående skole og teknologisenteret. Etablere tilbud i Construction city og være en viktig aktør i utviklingen av kunnskapsbyen Oslo og innovasjonsdistrikt Hovinbyen. Øke antall studieplasser med 4000 (jfr. styrevedtak) for å dekke lokalt, regionalt og nasjonalt behov, inkludert etter- og videreutdanningsbehov i yrkesfaglig sektor.

4.3 Spesialundervisning i grunnskolen

Oslo kommune legger til grunn at elevens rett til grunnskoleopplæring er knyttet til nærskolen. Dette er også understreket i byrådserklæringen av oktober 2019, som slår fast at "alle barn med nedsatt funksjonsevne skal sikres retten til å gå på nærskolen". Retten til å motta opplæring på nærskolen gjelder alle elever, også elever som har rett til spesialundervisning. Samtidig skal det legges til rette for at foreldre gis et reelt valg mellom bostedsskolen og byomfattende spesialgrupper/spesialskoler, jf. siste vedtatte skolebehovsplan for 2019-2028.

Byomfattende spesialgrupper tilrettelagt for elever med ulike funksjonshemninger, sosiale-emosjonelle vansker og lærevansker er opprettet ved 46 grunnskoler. Skoleåret 2020/2021 har 612 elever plass i 67 ulike grupper. I tillegg har 367 elever plass i de 9 kommunale spesialskolene som også omfattes av det sentrale inntaket.

Søkningen til grupper for elever med autismespekterforstyrrelser har økt svært mye de siste årene. Selv om antall plasser er økt, har Oslo kommune de siste årene, ikke greid å møte det økende behovet. Det har medført at andelen elever som får avslag på sin søknad, er doblet. Disse elevene får tilbud ved sin nærscole.

4.4 Utvikling videre

Det er blitt utviklet en modell for framskriving av elever med behov for plasser i byomfattende spesialgrupper eller spesialskolene. Metoden bygger på forslag fra Utdanningsetaten om å legge tidligere års søknader til grunn, og anslå forventninger om søknader de kommende årene. Byrådsavdelingen for oppvekst og kunnskap har gitt sin tilslutning til at metoden for behovsframskrivingene legges til grunn inntil videre.

Modellen estimerer et behov for å opprette 50 til 80 plasser totalt for elever med autismespekterforstyrrelser (asperger og autismediagnoser) fra 2024, utover allerede planlagte plasser i aktivitetsplasser. Modeller viser et behov for 20-30 plasser for elever med autismespekterforstyrrelse hvert år fra 2023. For elever med asperger syndrom vil det være behov for en økning fra 2024, med 35-50 plasser pr år. Dette er imidlertid en diagnosegruppe det er usikkerhet rundt. Både fordi den som egen diagnose sannsynligvis vil forsvinne og tilhøre andre diagnosegrupper. Gruppen vil sannsynligvis også trenge en annen type bygningsmessig tilrettelegging i årene framover. Utdanningsetaten ser et behov for å gjennomgå dette for å bedre estimere den videre utviklingen i årene som kommer.

4.5 Tiltak

I tillegg til planlagt utbyggingstiltak, er og vil det hvert år være behov for bygningsmessige tiltak for å tilrettelegge for elever i nærskolen.

Utbyggingstiltak

Haukåsen skole, bygges ny

Det er planlagt å bygge nytt skoleanlegg for Haukåsen skole, på tidligere Stig skoles tomt, for elever med for elever med nevrologisk betingede vansker og elever med multifunksjonshemming. Skolen skal også huse basseng, barnehage og noen bydelsfunksjoner. Skolen er i eksisterende arealer fram til nytt skoleanlegg er ferdig. Planlagt ferdigstillelse til skolestart 2024.

Planlagte tiltak for spesialgrupper i Osloskolen

Utbyggingstiltak	Nye plasser	Ferdigår	Skoletype
Lønnebakken skole	13/28	2021/2022	Barne- og ungdomsskole
Hovseter	17	2024	Ungdomsskole
Nordstrand ungdomsskole	19	2024	Ungdomsskole
Engebråten	4	2026	Ungdomsskole
Midtstuen	12	2027	Ungdomsskole
Ellingsrudåsen	8	2027	Barneskole
Smestad	16	2030	Barneskole

4.6 Spesialundervisning i videregående skole

Oslo kommune har ikke et nærskoleprinsipp i videregående opplæring. Elevens rett til 1 av 3 valgte utdanningsprogram sikres, også for elever med rett til spesialundervisning. Elever med rett til spesialundervisning kan gå fem år i videregående skole. Det er spesialgrupper tilrettelagt for elever med ulike funksjonshemninger, lærevansker og sosiale-emosjonelle vansker ved 15 videregående skoler, og tre skoler med trettenårig løp. Det er tilrettelagte grupper innen de fleste utdanningsprogram der gruppestørrelsen er mindre og lærertettheten større, arbeidslivstrening for elever med behov tett oppfølging og avvik fra kompetansemål i alle fag, og hverdagslivstrening for elever med avvik fra kompetansemålene og behov for særskilt fysisk tilrettelegging og spesialkompetanse i personalet.

Skoleåret 2021-2022 har 485 elever plass i spesialgrupper på videregående skoler, og 69 elever på spesialskoler med 13-årig løp.

Søkningen til grupper med hverdagslivstrening økt svært mye de siste årene. Selv om antall plasser er økt, har Oslo kommune de siste årene, ikke greid å møte det økende behovet. Det har medført økt andel elever som får avslag på dette tilbudet. Disse elevene får tilbud i andre tilrettelagte grupper.

Videreutvikling

I takt med det økende behovet for elevplasser i den videregående skolen, ser Utdanningsetaten også et økt behov for spesialplasser i planperioden. På kort sikt må behovet dekkes gjennom å leie inn ekstra arealer, da kapasiteten i den videregående skolen er presset. Det er behov for å etablere spesialgrupper når nye videregående skoler etableres.

Utdanningsetaten ser et særlig behov for flere plasser innen hverdagslivstrening. Dette er plasser som krever særskilt fysisk tilrettelegging. Det estimert et behov for minst 50 nye elevplasser innen skolestart 2024.

Det foreslås foreløpig ingen ytterligere tiltak utover de overnevnte, men flere tiltak vil bli vurdert fortløpende og må utredes nærmere. Når nye utredninger starter opp, skal det alltid vurderes om det er hensiktsmessig å forsøke innpasset spesialgrupper i prosjektene.

4.7 Tilbud for nyankomne minoritetsspråklige – grunnskole

Dagens situasjon

Innføringstilbudet er for nyankomne elever med behov for norskferdigheter er delt inn i følgende tilbud:

- Senter for intensiv språkopplæring (Språksenteret) har skoletilbud til elever som har aldersadekvat skolebakgrunn fra utlandet, og som er forventet å ha en rask språkutvikling.
- De andre nyankomne elevene kartlegges på Språksenteret og plasseres i alfabetiserings- eller mottaksgrupper på grunnskoler som tilbyr dette, så nært nærskolen som mulig og der det er plass. For skoleåret 2021/22 utgjør dette ca. 630 elever fordelt på 49 grupper (12 pr. gruppe i barneskolen og 15 pr. gruppe i ungdomsskolen). Det er 29 mottaksgrupper og 6 alfabetiseringsgrupper i barneskolen og 12(14) mottaksgrupper og 2 alfabetiseringsgrupper i ungdomsskolen. Elevene har rett til dette tilbudet i inntil to år ved behov.

Sentrale føringer

Det foreligger politisk bestilling fra Kultur- og utdanningskomiteen i møte 08.06.2017 om en bedre fordeling av mottaks- og alfabetiseringsgrupper mellom øst og vest i Oslo når nye klasser skal opprettes. Dette for at elever skal få et skoletilbud i sitt nærmiljø.

Det er vedtatt å bosette 206 flyktninger i Oslo i 2021. Byrådet har besluttet å bosette flyktninger i områder der det er lavest innvandrersandel (sentrum, Oslo vest, Nordstrand og Østensjø). Fordelingen er gjort i tråd med kriterier fra Kunnskapsdepartementet og på grunnlag av Oslo kommunes flyktningestrategi, byrådssak 5/17. Bydelene Alna, Stovner, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand tildeles ikke bosettingsansvar fordi befolkningen her har en særskilt høy innvandrersandel. Bosetningen av flyktninger vil påvirke hvor i Oslo det vil være mest behov for lokalisering av disse tilbudene.

For å sikre kvalitet i tilbudet er det også viktig med plass til minimum to grupper på hver skole, slik at det er mulig med pedagogisk differensiering og bygging av kompetanse i et fagmiljø over tid.

Utviklingen framover

Det er utfordrende å predikere utviklingen i elevtallet de kommende årene da dette vil påvirkes ut ifra ulike forhold i verden. Før hvert skoleår er det svært utfordrende å finne plass til disse elevene, imøtekomme politisk bestilling og å bygge fagmiljøer over tid. Det er utskifting av lokasjoner for gruppene hvert år pga. plassmangel ved skolene. Dette medfører at mange elevene må reise langt, komme til skoler som er nye på feltet, eller i verste fall begynne rett i klasser på nærskolen uten noen opplæring i norsk i forkant.

Utdanningsetaten ser at det er nødvendig å innlemme behov for arealer til disse gruppene i skolebehovsplanene i årene fremover. I konseptvalgutredningene skal behovet for

spesialgrupper alltid vurderes og forsøkes innpasset. Denne elevgruppen bør også kunne knyttes til ordninger som kan imøtekomme prekære behov for plass til elevene, der bystyret har bedt om at tilbudene bør ligge. Ved rehabilitering og nybygg på Nordstrand, i sentrum og i Oslo vest blir dette særdeles viktig å få med. Det bør tilbys midlertidige løsninger inntil mer permanente løsninger er mulig, slik at politiske føringer, kortere reisevei for elevene, og faglig kvalitet kan imøtekommes. Det er et særlig behov for plasser på ungdomstrinnet.

Det bør vurderes om det bør være faste lokaler i alle skolegruppene, slik at disse elevene slipper å reise langt, og kan delta i sitt eget nærmiljø. Samtidig vil mer forutsigbarhet i tilbudet og permanente lokaler gi mulighet for å heve kvaliteten gjennom stabile arbeidsplasser og et attraktivt fagmiljø for de som underviser i feltet. I rulleringen av Skolebehovsplanen 2018-27 ble det foreslått egen konseptvalgutredning (KVU) og en utredning for innføringstilbudet i Osloskolen. Det har imidlertid vært behov for avklaringer av sentrale føringer og premisser, og utredningen er foreløpig ikke igangsatt.

Ved etableringen av Voldsløkka skole settes det av særskilte arealer til alfabetiserings- og mottaksgrupper. Det er planlagt åtte grupper à 15 elever fra og med skolestart 2023.

4.8 Tilbud for elever 16-19 år med kort botid

Oslo kommune har flere egne tilrettelagte tilbud for minoritetsspråklige elever med kort botid i Norge i alderen 16-19 år:

- Grunnleggende norskopplæring (for elever med norskspråklige ferdigheter på begynnernivå)
- Grunnskoleopplæring (for elever uten aldersadekvat skolegang og med lave norskspråklige ferdigheter)
- Forberedende Vg1 (for elever med aldersadekvat skolegang og med behov for styrking i norskspråklige ferdigheter)
- 3-årig studiespesialisering (for elever med aldersadekvat skolegang, styrke i realfag eller samfunnsfag, men som trenger styrking i norsk og/eller engelsk)
- Ettårig komprimert studiespesialisering (dokumentert fullført videregående skole i utlandet, men som mangler studiekompetanse).

Spesielle føringer

Tidligere utredninger har gjort at byrådet har besluttet at opplæring for denne aldersgruppen skal skje desentralisert, på ulike videregående skoler uavhengig av hvilke nivå opplæringen skjer på. Byrådet viser til at målet med denne undervisningen er å kvalifisere elevene til å begynne i videregående opplæring, og at lokalisering er et viktig virkemiddel. Det legges også vekt på viktigheten av å gå på samme skole og bli inkludert med jevnaldrende. En rekke videregående skoler har også lang erfaring i arbeid med denne målgruppen.

I byrådets strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring er to av tiltakene å videreutvikle kvaliteten på opplæringstilbudet til 16-19 åringer med kort botid og vurdere alternative opplæringsmodeller for 16-19 åringer med kort botid.

Utdanningsadministrasjonen har igangsatt et eget prosjekt for å vurdere alle tilbudene i dag for gruppen 16-19 år med kort botid for å foreslå eventuelle endringer og nye tilbud for at elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring. Lokalisering av tilbudene er også en naturlig del av dette prosjektet.

Behov i årene framover

Det er mange faktorer som påvirker behov for elevplasser for denne målgruppen:

- Den generelle innvandringen til Norge og Oslo
- Fordelingen mellom arbeidsinnvandring fra Europa og tilstrømning av flyktninger og asylsøkere fra andre deler av verden
- Skolebakgrunn til de som kommer til landet
- Antall plasser i asylmottak og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere i Oslo
- Tilflytting til Oslo fra andre deler av Norge
- Bosetning av flyktninger i Oslo

Alle disse faktorene gjør at det er stor usikkerhet mht. behovet for plasser, og det kan være plutselige og store endringer som øker eller reduserer behovet for plasser. Det gjør at det er vanskelig å prognostisere behovet.

Utfordringer

Utdanningsetatens mål er at elevene så raskt som mulig skal gjøres i stand til å begynne i ordinær videregående skole, integreres og få et godt grunnlag for å starte høyere utdanning eller gå ut i arbeidslivet. Det er fremdeles for få av 16-19 åringene med kort botid som fullfører og består videregående opplæring.

5 Appendix (bakgrunnsinformasjon)

5.1 Oppsummering av tiltak 2022-2031 i grunnskolen

Tabellene nedenfor oppsummerer tiltak som er vedtatt i tidligere skolebehovsplaner, samt nye tiltak som foreslås i denne skolebehovsplanen.

Vedtatte prosjekter i grunnskolen				
Område	Skole	Detaljer	Økning elevplasser, full oppfylingsgrad	Planlagt ferdigstilt
1	Bjørvika	Ny skole	780	2025
2	Bryn	Utvidelse	196	2027
2	Ensjø barneskole	Ny skole	840	2028
3	Bjølsen	Omstrukturering til barneskole	196*	2023
3	Voldsløkka	Ny skole	720	2023
3	Bentsebrua	Ny skole	540	2024
3	Lilleborg	Rehabilitering	0	2026
4	Bolteløkka	Rehabilitering	0	2030
5	Hoff	Ny skole	780	2029
5	Smestad	Rehabilitering og nybygg	0	2030
6	Hovseter	Rehabilitering og utvidelse	180	2024
6	Midtstuen	Rehabilitering og utvidelse	270	2027
7	Engebråten	Utvidelse	180	2026
7	Byomfattende 8-13 skole	Ny skole	270	2030
7	Frysja	Ny skole	840	Etter planperioden
8	Ny ungdomsskole på Økern	Ny skole	720	2026
10	Stovner	Rehabilitering	0	2025
11	Ny skole på Furuset v/Verdensparken	Relokalisering av Furuset skole og utvidelse	448	2031
11	Bakås	Rehabilitering og utvidelse	196	2022
11	Haugerud	Erstatning av eksisterende skole	0	2028
11	Trosterud	Erstatning av eksisterende skole	0	2028
11	Ellingsrud	Rehabilitering og utvidelse	90	2029
11	Ellingsrudåsen	Rehabilitering og nybygg	0	2027
12	Rustad	Utvidelse m/flerbrukshall	196	2026
12	Skøyenåsen	Utvidelse	360	Vurderes etter planperioden
13	Ny barneskole på Holtet	Ny skole	630	2027
13	Bekkelaget	Rehabilitering og nybygg	0	Etter planperioden
13	Nordstrand U	Åpner som egen skole	360	2021/2024
13	Lambertseter	Rehabilitering og utvidelse	90	2027

14	Klemetsrud	Erstatning av midlertidig paviljong	0	2031
14	Mortensrud	Ny skole	210	2025
14	Lofsrud	Rehabilitering	0	2029

*Omstrukturering av Bjølsen skole medfører redusert kapasitet tilsvarende fire klasserrekker på ungdomstrinnet (336 plasser).

Foreslått prosjekt i grunnskolen				
Område	Skole	Detaljer	Økning elevplasser, full oppfylingsgrad	Planlagt ferdigstilt
2	Ungdomsskole, Ensjø	Ny ungdomsskole	720	2028

5.2 Utgående kapasitet 2022-2031 i grunnskolen

I tabellen under oppsummeres kapasitet i grunnskolen som er utgående i planperioden. Utgående kapasitet er bygningsmasse som er i dårlig bygningsteknisk tilstand og som er utredet og besluttet enten totalrehabilitert eller revet og erstattet med nybygg for å videreføre kapasiteten.

Utgående kapasitet					
Område	Skole	Detaljer	Elevplasser	Planlagt faset ut/erstattet	Detaljer
2	Bryn	Permanent kapasitet	392	2027	Skolen rehabiliteres og utvides
3	Lilleborg	Permanent kapasitet	392	2026	Skolen rehabiliteres med dagens kapasitet
4	Bolteløkka	Permanent kapasitet	392	2030	Skolen rehabiliteres med dagens kapasitet
5	Smestad	Permanent kapasitet	784	2030	Rehabilitering og nybygg med dagens kapasitet
6	Hovseter	Permanent kapasitet	540	2024	Skolen rehabiliteres og utvides
6	Midtstuen	Permanent kapasitet	504	2027	Skolen rehabiliteres og utvides
7	Engebråten	Midlertidige kapasitet	180	2026	Erstattes av permanent kapasitet
10	Stovner	Permanent og midlertidig kapasitet	588	2025	Rehabilitering og nybygg med dagens kapasitet

11	Skjønnhaug	Midlertidig kapasitet	83	2021	Paviljong erstattes med ombygninger av AKS-lokaler
11	Bakås	Permanent kapasitet	392	2022	Skole rehabiliteres og utvides
11	Ellingsrudåsen	Permanent kapasitet	588	2027	Erstattes med nybygg med dagens kapasitet
11	Haugerud	Permanent kapasitet	540	2028	Erstattes av ny skole med dagens kapasitet
11	Trosterud	Permanent kapasitet	588	2028	Erstattes av ny skole med dagens kapasitet
11	Ellingsrud	Permanent kapasitet	360	2029	Skolen rehabiliteres og utvides
12	Rustad	Midlertidig kapasitet	83	2026	Erstattes ved permanent utvidelse av skolen
13	Bekkelaget	Permanent og midlertidig kapasitet	588	Etter planperioden	Rehabilitering og nybygg med dagens kapasitet
13	Lambertseter	Permanent kapasitet	768	2027	Rehabilitering og utvidelse av skolen
14	Mortensrud	Permanent kapasitet	588	2025	Skolen bygges ny med utvidet kapasitet
14	Lofsrud	Permanent kapasitet	540	2029	Skolen rehabiliteres
14	Klemetsrud	Midlertidig kapasitet	83	2031	Erstattes av permanent bygg

5.3 Behov

Vurdering av framtidig elevtallsvekst

Oslo kommune utarbeider hvert år befolkningsframskrivninger for Oslos bydeler og delbydeler. På bakgrunn av disse utarbeides det elevtallsframskrivninger for skolebehovsplanperioden.

Til grunn for befolkningsframskrivingene ligger det antakelser om framtidig utvikling i fruktbarhet, forventet levealder og netto innflytting til Oslo. Når framtidig befolkning skal fordeles i Oslo i framskrivingsperioden, tas det hensyn til forventet boligbygging i bydeler og skoleinntaksområder. Det er alltid knyttet en naturlig usikkerhet til framskrivingene. I framskrivninger fra tidligere år har det vært betydelige svingninger, noe som har gjort det utfordrende å kartlegge framtidig kapasitetsbehov i skolen.

Befolkningsframskrivingene angir antall innbyggere i skolealder som er bosatt innenfor skoleinntaksområdet. Dette tallet vil ikke samstemme med faktisk antall elever på skolene i området. Det er alltid barn som går på skole i annet område eller på privatskole. I behovsberegningen tas det utgangspunkt i tall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) per 01.10. som viser antall elever ved den enkelte skole. Dagens elevtall ved skolene blir deretter framskrevet med vekstraten for barn i skolealder fra befolkningsframskrivingen.

Framtidig elevtall blir sett opp mot eksisterende og planlagt kapasitet i området. I områder der elevtallet er forventet å overstige kapasiteten blir det igangsatt konseptvalgutredninger for å vurdere ulike utbyggingstiltak.

Befolkningsframskrivninger 2020

I forbindelse med publiseringen av befolkningsframskrivningene legger Byrådsavdelingen for finans fram notat² med gjennomgang av forutsetninger og resultater for befolkningsframskrivningen. Det forventes fremdeles befolkningsvekst i Oslo. I årets framskrivninger er den forventede veksten imidlertid lavere enn i fjorårets framskrivninger. Årsaken til nedjusteringen av veksten er forventinger om lavere nettoflytting til Oslo. Fødselsoverskuddet, dvs. fødte minus døde, bidrar mest til den forventede veksten. Oslo har en ung befolkning og et flyttemønster som gir stadig påfyll av unge voksne som sørger for at fødselstallene vil holde seg oppe på tross av lav fruktbarhet. Barnebefolkningen vil fortsatt vokse i planperioden, men påvirkes av nedgang i fruktbarhet de siste årene. Den sterkeste elevtallsveksten vil i de kommende årene flytte seg oppover til elever i videregående opplæring.

I de siste skolebehovsplanene har utfordringen med stadige endringer i framskrivingene blitt påpekt. Det har vært særlig store variasjoner på lokalt nivå. Oslo kommune har på bakgrunn av dette satt i gang et arbeid med kvalitetssikring av befolkningsframskrivingene. Det har også blitt foretatt metodiske justeringer i utarbeidelsen av befolkningsframskrivingene, med virkning fra 2016. De siste framskrivingene er mer i tråd med framskrivingene fra de to foregående årene enn det som har vært tilfelle tidligere år. I starten av perioden ligger de siste framskrivingene litt høyere enn fjorårets prognoser. Framskrivningene i slutten av perioden ligger under prognosene fra fjoråret.

Selv om det er mindre variasjoner i framskrivingene nå enn det har vært tidligere, må det påpekes at befolkningsframskrivninger bygger på antakelser om framtiden, og derfor er usikre. Framskrivninger bygges på dagens kunnskap og forutsetninger om en videre utvikling basert på gjeldende data og fakta. I et tiårsperspektiv vil alltid nå ukjente forhold i større og mindre grad slå inn og endre situasjonen, forutsetninger og trendene. Det gjelder særlig på lokalt nivå hvor antall innbyggere er lavere, og hvor tilfeldig variasjoner gir større utslag enn for større områder.

For å ta høyde for usikkerheten i beregningen av framtidig befolkningsutvikling, er følgende strategier lagt til grunn i kapasitetsplanleggingen:

- Det utredes flere alternative prosjekter enn gjeldende framskrivninger viser behov for, slik at tiltak raskere kan realiseres om nye framskrivninger viser økt behov.
- Der det er særlig behov for beredskap for kapasitetsutvidelse utarbeides forprosjekt.
- I risikoanalysen gjøres en vurdering av framskrivingene basert på tidligere års erfaringer, førskoletall og alternative framskrivninger.
- Strategiske tomtekjøp vurderes, særlig i byutviklingsområder.

² Notat om befolkningsframskrivninger for Oslo 2020 finnes her: <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13380579-1601644792/Tjenester%20og%20tilbud/Politikk%20og%20administrasjon/Statistikk/Befolkningsframskrivninger/Notat%20om%20befolkningsframskrivingene%202020.pdf>

- Byggeprosjekter som er lokalisert slik at de kan dekke behov i flere områder, prioriteres.
- Ved vurdering av behov for utbyggingstiltak blir alltid kapasiteten på flere skoler i et område sett i sammenheng.

Utgående kapasitet og midlertidige bygg

I tillegg til å bygge nytt for å møte elevtallsutviklingen, er det i flere tilfeller nødvendig med tiltak for å opprettholde eksisterende skolekapasitet.

Utgående kapasitet ble delt i to hovedkategorier:

- Permanente bygg som krever rehabilitering, oppgradering, rivning eller nybygg for at kapasiteten skal kunne opprettholdes.
- Midlertidige bygg (paviljonger)

I tillegg til tiltakene som er innarbeidet i denne planen, vil det være behov for oppgradering og i noen tilfeller også erstatning av flere skolebygg i årene som kommer.

Midlertidige bygg, eller paviljonger, er bygg som ikke er en del av skoleanleggets permanente bygningsmasse, men som er etablert for en begrenset tid. Paviljongene er i ulik forfatning, men felles for disse er at de verken er utformet, eller har nødvendige godkjenninger for å bli stående på permanent basis.

Kommuneplanen og behov for økt skolekapasitet etter planperioden

Det foreligger elevtallsframskrivninger ti år fram i tid. Befolkningsframskrivninger for perioden etter tiårsperioden utarbeides kun for byen samlet sett. Disse framskrivningene, sammen med byutviklingsstrategien i kommuneplanen som angir byens utviklingsområder og anslag om framtidig boligbygging for områder av byen, gir en forventning om hvordan elevtallet kan forventes å utvikle seg etter planperioden.

Det er likevel en utfordring å beregne behovet for elevplasser på lokalt nivå lenger fram i tid. I plansammenheng er det ofte behov for et grovt anslag på behovet for elevplasser. Dette gjelder større områdeutviklingsplaner som legger opp til omfattende boligbygging. De beste kildene vi har til å anslå elevtallsutvikling etter framskrivingsperioden for mindre geografiske områder er forventninger om framtidig boligbygging. Det kan være usikkerhet knyttet til gjennomføringen av framtidig boligbygging, og det er dermed utfordrende å tallfeste behovet og til hvilken tid det behøves nye elevplasser.

5.4 Konseptvalgutredninger

I områder av byen der det er identifisert behov for kapasitetsutvidelser eller erstatning av eksisterende bygningsmasse ut over det som allerede er innarbeidet i tidligere skolebehovsplaner, er det satt i gang konseptvalgutredninger. Grunnlaget for å sette i gang konseptvalgutredninger er å utrede muligheter for å dekke behovet for elevplasser. Siden rulleringen av skolebehovsplanen i kommunens budsjett for 2019 er det utarbeidet konseptvalgutredninger for følgende geografiske områder:

- Område 1 – ungdomsskolebehov i sentrum sør (ny ungdomsskole på Ensjø)
- Område 2 – Sentrum Øst (ny barneskole på Ensjø)
- Område 5 – skolebehov i Bydel Ullern etter planperioden
- Område 6 – økt ungdomsskolekapasitet i Vestre Ake (utvidelse av Midtstuen)
- Område 8 – ungdomsskolekapasitet i Bydel Bjerke (ny ungdomsskole på Økern)
- Nye videregående skoler

I tillegg er det gjennomført oppdateringer av tidligere utredninger for Bryn skole, Ellingsrud skole, Ellingsrudåsen skole, ny skole på Holtet og Stovner skole.

Tiltakene som er anbefalt på grunnlag av konseptvalgutredningene, er presentert under de respektive områdene.

Kriterier for valg av alternativ

Konseptvalgutredningene skal danne grunnlag for konseptuelle valg mens det fremdeles er politisk handlingsrom. For at valgene skal være reelle må utredningen vise at alternativene er gjennomførbare, vise sannsynlig kostnad og etablere planleggingsramme for prosjektene det velges å gå videre med. Konseptet skal angi mål, krav og kriterier for prosjektet, men uten å detaljere løsning. Utfører bør i forprosjekt-/gjennomføringsfase ha handlingsrom til utforming av prosjektet innenfor valgt konsept.

I konseptvalgutredningene vurderes alternative utbyggingsmuligheter. De alternativene som anses som kvalitativt og økonomisk best blir anbefalt. De kvalitative vurderingene gjøres ut fra definerte kriterier. Kostnadene vurderes i livssyklusperspektiv, hvor investering, drift og vedlikehold hensyntas.

Tidlig i utredningsprosessen utarbeides normalt stedsanalyser etter Plan- og bygningsetatens mal samt volumstudier for aktuelle tomter. Med grunnlag i disse mulighetsanalysene drøftes alternativene ut fra byutviklingsmessige mål og reguleringsrisiko med Plan- og bygningsetaten som gir uforpliktende råd som grunnlag for grovsortering og videre utvikling av konseptene. Ved behov for regulering er det ønskelig at ytre reguleringsmessige rammer avklares faglig så langt som mulig gjennom utredningsfasen, for at valgt konsept skal være gjennomførbart, og at det skal være et best mulig grunnlag for og sammenheng mellom medvirkning i utvikling av skoleprosjektet og offentlig høring av reguleringsaken.

Det arbeides også tett med Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Byantikvaren i konseptvalgutredningene for å sikre omforente løsninger for skoleutbygging spesielt og byutvikling generelt.

En økende del av skoleutbyggingen vil måtte skje på nye lokasjoner som i økende grad vil være i tett bystruktur. Dette innebærer behov for mer omfattende plan- og medvirkningsprosesser enn det som hittil er beskrevet i kommunens investeringsregime. Det er en målsetning å kombinere utredning og planprogramprosess. Det er dialog mellom Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Plan- og bygningsetaten og Utdanningsetaten om mulige måter å organisere dette på. Politiske og faglige mål for byutvikling, læring og bruk av skolen som lokalt kulturhus tilsier lokalisering av nye skoler sentralt i nye byområder. Dette innebærer bruk av areal som har potensiale for høy utnyttelse, gjerne 7-8 etasjer eller mer. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å bygge skolebygg i mer enn 3-4 etasjer. For å unngå at prosjektene blir svært dyre og strider mot kommunens knutepunktstrategi for byutvikling, må samlokalisering med andre kommunale formål vurderes.

Utearealer

Uteareal er svært viktig for elevenes trivsel og helse. Skolegården er på mange måter å regne som pedagogisk areal; det gir muligheter for sosiale aktiviteter, noe som er viktig for det psykososiale miljøet på skolen, og det åpner for fysisk aktivitet, som er helsefremmende. Skolegården kan i tillegg fungere som et møtested for lokalmiljøet.

Utdanningsetaten jobber i samarbeid med Undervisningsbygg med standardiserte rutiner og ansvarsforhold for skolegårdsprosjekter. Det er allerede igangsatt opprustningstiltak ved flere skoler i Oslo. Disse omtales under de enkelte områdene i planen.

5.5 Fokusområder for grunnskoleutvikling

Byutvikling og helhetlig planlegging

Skolen er en arena for læring. God skoleplanlegging kan støtte skolen som læringsarena og gi skolen ekstra kvaliteter. Samtidig kan helhetlig planlegging drive god byutvikling og være et virkemiddel for oppnåelse av flere kommunale mål.

Ved etablering av nye skoler søker Utdanningsetaten samarbeid på tvers av sektorene. Skolene vi bygger, skal være naturlige møteplasser for lokalmiljøene; en arena for idrett og fysisk aktivitet; lokale kulturhus og legge til rett for frivillig aktivitet. Skolene, skolegårdene og fleridrettshallene skal være aktive, levende bygg, både på dagtid og på kveldstid.

Inkludering og integrering

Den offentlige nærskolen er en viktig arena for inkludering og integrering. Skolene skal være læringsfremmende og trygge. Alle elever skal ha de samme mulighetene, og skolene skal bidra til å redusere forskjeller. Grunnskolene bygges etter et standardprogram som sikrer at nærskolen

er fysisk tilrettelagt for alle, med universell utforming og fleksible og oversiktlige læringsarealer. Dette gir gode mulighet for differensiering av undervisningen.

Det er et mål å integrere flest mulig elever med særskilte behov i nærskolen. Dette legges det fysisk til rette for. Ved nye grunnskoler vurderes behovet for spesialgrupper med mål om å etablere enheter med optimalt omtrent 24 elever i 2-4 grupper per skole for å sikre sterke fagmiljøer.

Skolegården skal være et samlingspunkt for elevene, og uterommet skal motivere til fysisk aktivitet. Skolegården er for alle, og skal også kunne brukes som friområde etter skoletid. Skolegården skal fungere som tilrettelegger for aktivitet, også for dem som ikke fanges opp av den organiserte idretten. Spesielt i nye byområder må det sikres en god overgang mellom skolens eget uteareal og byrom.

5.6 Lokal medvirkning og åpenhet i skoleplanleggingen

I utarbeidelse av skolebehovsplanen er Utdanningsetaten helt avhengig av innspill fra aktører og interessenter i skoleplanleggingen i Oslo. Dette er også i tråd med Byrådets mål om økt medvirkning. Innspill fra skoler, bydeler, andre kommunale etater, lokaldemokratiet, lokalmiljø, idrettslag og organisasjoner er nødvendig for å få en så helhetlig og god plan som mulig.

I høringsperioden vil Utdanningsetaten stille i lokale møter og svare på spørsmål der dette er ønskelig. Nye utbyggingstiltak som foreslås i høringsutkastet, har vært utredet i konseptvalgutredninger. Som del av utredningen har aktuelle interessenter og aktører blitt involvert.

Tiltak som endrer skolestørrelse og skolestruktur, kan få betydning for lokalmiljøet. Ved behov for justering av inntaksområder blir forslagene til endringer sendt på lokal høring, slik at berørte skoler og nærmiljøet får anledning til å uttale seg og bidra med innspill. Lokalmiljøet rundt skolene har ofte meget god kjennskap til forhold som trafikk, skolevei, lokal tilhørighet og lokale behov. Derfor er også høringsinnspillene av stor verdi for Utdanningsetaten i vurderinger av hvor grensene bør gå.

Oslo kommune har ambisiøse miljømål og ønsker en klimanøytral by innen 2050. Skolene i Oslo bygges og rehabiliteres i dag etter strenge miljøkrav³. Utdanningsetaten deltar i kommunal styringsgruppe for FutureBuilt, som har som mål er å få frem forbildeprosjekter som skal redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen områdene transport, energibruk og materialbruk, ha høy arkitektonisk kvalitet og bidra til et godt bymiljø.

Ved planlegging av skoleprosjekter, samarbeider Utdanningsetaten tett med Undervisningsbygg. Kommunen har en miljøvennlig energisatsing som følges opp av Undervisningsbyggs miljøstrategi. Såkalte plussus og nullenergibygg er mål. Samtidig er ofte det mest miljøvennlige

³ Miljøkravene er angitt i Standard kravspesifikasjon for skoleanlegg, prosjektspesifikke krav for de enkelte prosjektene samt overordnede politiske føringer.

bygget det som allerede er bygget: Byggebransjen forbruker mye ressurser og står for store mengder utslipp og avfall.

Det søkes å gjøre en mest mulig helhetlig vurdering i konseptvalgutredningene som skal gi beslutningsgrunnlag. I sentrale byområder, der tomtearealer er begrenset, vil det være miljøvennlig å utnytte tak som uteareal; å øke arealbruk på sentrale tomter for å kunne bruke takareal til å produsere energi med solceller, som kan gjøres hvor som helst, fremstår som miljøvennlig bare dersom energiforbruk vurderes isolert. Det samme kan gjelde rivning av gamle bygg for å oppføre energieffektive nybygg. Mulige og gode løsninger må vurderes for den enkelte eiendom. Fasadeintegreerte solcellepaneler, som Undervisningsbygg har montert på nye Brynseng skole, passer eksempelvis svært godt på den tomten.

Krav om fossilfrie byggeplasser innføres i alle kontrakter der det bygges for kommunen.

Bruk av lærlinger på byggeplassen er en fanesak i bransjesammenheng og for Oslo kommune. Utdanningsetaten og Undervisningsbygg stiller krav om at leverandører er tilsluttet godkjent lærlingeordning, og leverandørene skal rapportere om faktisk bruk av lærlinger.

Ny beplanting på skoletomter skal stemme overens med den lokale floraen. Det forsøkes i størst mulig grad å bevare eksisterende grønnstruktur på skoletomtene.

Skolehager er et politisk satsningsområde. Skolehagen er til stor glede for elevene og gir nyttig grønn kunnskap. En utfordring med skolehager er at driften er avhengig av frivillighet. For øvrig mener Utdanningsetaten at lavterskeltilbud som dyrking i paller kan være gunstig, i tillegg til at skolene har mulighet til å besøke skolehagen på Geitmyra. Samarbeid mellom aktivitetsskolen og frivillige kan gi elevene flere forbilder med både dyrkingsglede og erfaring.

5.7 Utdyping av strategier for utvikling av videregående skoler

Beliggenhet

For at nye skoler skal kunne nås lett for elever fra hele byen, bør de legges sentrumsnært eller i nærheten av attraktive sentre og kollektivknutepunkter. Dette støttes av søker mønsteret og av Utdanningsetatens undersøkelse om elevenes skolevalg. Det er viktig at ungdom fra de ulike deler av byen har en reell valgmulighet om de ønsker et tilbud i nærheten av sitt bosted eller et sentrumstilbud. Dette oppnås best gjennom at tilbudet i sentrum økes, fordi det er eksisterende tilbud i alle delene av byen som ivaretar de som ønsker opplæring i sitt nærområde. Ved utvikling og lokalisering av nye skoler står klyngetenkning sentralt, det vil si tett kopling mot ulike kunnskapsmiljøer og samlokalisering der det er mulig.

Tydelige og sterke fagprofiler

Elevenes karaktersnitt og grunnlaget fra grunnskolen er viktigst for at de skal fullføre og bestå. Samtidig dokumenterer bortvalgsundersøkelsen⁴ at innfrielse av førstevalg ved inntak til videregående skole øker sannsynligheten for å fullføre og bestå med fem prosentpoeng.

⁴ NIFU-STEP (2008) Bortvalg og kompetanse. Rapport 13/2008. Oslo: NIFU-STEP.

Utdanningsetatens strategi er at porteføljen av videregående skoler skal ha ulike fagprofiler som er attraktive for elever med ulike interesser. At flest mulig skoler er attraktive for «sin» gruppe elever kan føre til en jevnere søkning, og dermed bidra til at flere fullfører og består på grunn av effekten av å komme inn på den skolen man ønsker å gå på.

En tydelig profil bidrar også til utvikling av sterke fagmiljøer knyttet til valgt fagprofil på de ulike skolene. Dette fremheves også i Yrkesveien, byrådets strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo (2016), hvor det fremgår at elever som velger yrkesfag, skal møte attraktive skoler med sterke fagmiljøer, god kvalitet i opplæringen og relevant utstyr. For å sikre dette, peker Yrkesveien på at de yrkesfaglige tilbudene skal sentraliseres på utvalgte skoler, og at tilbudene utvikles med faglig tematisk sammenheng, slik at skolene etablerer en tydelig og gjenkjennbar profil.

Solide og kompetente fagmiljø kan bidra til at flere elever lærer mer, fullfører og består. Utvikling av nye konsepter og skoleprofiler skaper attraktivitet for skolene. Sterke fagmiljøer, tydelig konsept/fagprofil, og nær tilknytning til samfunnet ellers gjør skoler til gode og attraktive læringsarenaer.

Nærhet til høyere utdanning, arbeids- og næringsliv

Tilknytning til samfunnet sikres gjennom samarbeid med relevant arbeidsliv og høyere utdanning. Alle nye videregående skoler skal etablere et langsiktig, avtalefestet skolefaglig samarbeid for å sikre økt relevans i opplæringen, bidra til arbeidslivsforståelse og gi mulighet for å bli tidlig inspirert til å ta videre utdannings- og yrkesvalg. Slik utvides læringsarenaene utover skoleanleggene, og elevene får se relevansen av det de lærer på skolen, noe som det antas vil føre til økt motivasjon.

Dette vil kunne bidra til at:

- Flere elever får lærekontrakt
- Yrkesfagene blir mer attraktive og relevante for nye grupper
- Studieforberevende utdanningsprogram knyttes nærmere opp mot videre studier
- Den enkelte elev realiserer sine muligheter på en bedre måte
- Behovene i nærings- og arbeidslivet møtes bedre i årene som kommer

Riktig dimensjonering

Fagtilbudet skal ivareta både søkerens ønsker og rettigheter og samfunnets fremtidige behov for arbeidskraft. Framskrivninger fra SSB, relevante forskningsrapporter og andre relevante dokumenter må tas hensyn til når skoletilbudet planlegges. Skoleanleggenes kapasitet planlegges gjennom skolebehovsplanen. Skolebehovsplanen gir retning og rammer for aktivitetsplanen (skoletilbudet) for det enkelte skoleår. Aktivitetsplanen har som mål å:

- Ivareta samfunnets behov for arbeidskraft og utvikle samarbeid med eksterne aktører.
- Utvikle en skole- og tilbudsstruktur som tilrettelegger for læring, slik at flest mulig elever/lærlinger fullfører og realiserer sine muligheter.
- Ivareta søkerens ønsker og rettigheter.

Styrking av yrkesfagene

I de siste årene har Utdanningsetaten fokusert på utvikling av profilskoler, med sterke fagmiljøer og nært samarbeid i tråd med strategiene over. En rekke nye skoler er utviklet for å gi elevene flere muligheter og styrke kompetansemiljøet blant lærerne. I tillegg er det et fokus på styrking av de yrkesfaglige utdanningsprogrammene i mange av skoleprofilene, blant annet for Kuben yrkesarena, Edvard Munch vgs og Ullern vgs.

Flere andre skoler har også utviklet ulike nye tilbud for å løfte yrkesfag de siste årene. Oslo har lavere søkning til yrkesfag enn landet for øvrig. Det er en målsetning å øke søkningen til yrkesfag generelt ved å styrke kvaliteten og attraktiviteten i fag- og yrkesopplæringen.

Yrkesveien

Byrådet har sin strategi for fag- og yrkesopplæringen i Oslo, Yrkesveien, lagt særlig vekt på den lave søkingen til fag- og yrkesopplæringen og lav gjennomføring. Samtidig er det lagt vekt på at arbeidslivet som venter fagarbeiderne må fremstå som attraktivt. Det som skjer før elevene begynner i fag- og yrkesopplæringen, og det som venter dem i arbeidslivet, er vel så viktig for å øke søkingen og gjennomføringen, som det som skjer de 3 – 4 årene på skole og i lærebedrift.

Byrådet legger til grunn at elever i grunnskolen skal forberedes til to hovedveier i utdanningsløpet, *Yrkesveien* og *Studieveien*. Elevene skal forberedes på valget gjennom arbeidet med fagene i grunnskolen, gjennom rådgivning og ved å møte arbeidsliv og høyere utdanning tidlig.

Videregående opplæring skal fungere som et springbrett som legger grunnlaget for arbeidsliv og høyere utdanning. For å sikre at Yrkesveien og Studieveien har et relevant innhold, må skolen være tett på arbeidsliv og høyere utdanning. Samtidig skal det være mulig å utvikle dybdekompetanse innenfor valgt vei, eller bytte vei underveis.

I Oslo søker færre elever yrkesfaglige utdanningsprogram enn de gjør i andre fylker.

Årsaken til at relativt få ungdommer i Oslo søker seg til yrkesfagene er sammensatt og henger tett sammen med større trender i samfunnet, som økt arbeidsinnvandring, automatisering og

akademisering av arbeidslivet. Ungdom tilpasser seg gjerne sine foreldres utdanningsnivå, og miljøet de er en del av, heller enn å velge utradisjonelt. Oslo har en høy andel høyskole- og universitetsutdannede i befolkningen, og andelen har vært stigende de senere tiårene. Det vil være utfordrende å øke søkingen til yrkesfagene. For å møte utfordringene, som henger tett sammen med samfunnstrender, er det nødvendig med et bredt og langsiktig arbeid på tvers av stat, kommune og arbeidsliv.

Det er ønskelig å utnytte kapasiteten ved eksisterende skoleanlegg. Endret søkemønster med økt søkning til yrkesforberedende fag vil gi noe ledig kapasitet på studieforberedende fag. Denne kapasiteten kan ikke uten videre benyttes til undervisning i yrkesforberedende fag. Arealbehovet er betraktelig større på yrkesforberedende fag sammenlignet med studieforberedende fag, samtidig som elevgruppene ofte er omtrent halvparten så store på yrkesforberedende fag. Å omsette plasser på studieforberedende fag til yrkesforberedende fag vil derfor kreve omfattende bygningsmessige tiltak og dermed store investeringer.

5.8 Samlokalisering med andre formål

I arbeidet med konseptvalgutredningene vurderes plassering av andre funksjoner i skoleanleggene i tett kontakt med andre etater, brukere og interessenter. Funksjonene som vurderes å samlokaliseres med, er med å bidra til et godt læringsmiljø, et variert nærmiljø og positive aktiviteter på ettermiddags- og kveldstid. I den endelige avveiningen mellom ulike kommunale behov og føringer må det imidlertid være de pedagogiske målsettingene om å dekke alle elevers behov for mulig læring og utvikling som veier tyngst.

Flerbrukshaller

Ved nye skoleanlegg legges det opp til etablering av flerbrukshall så fremt det er mulig og ikke går ut over skolens kjernefunksjoner. Dette forutsetter at utforming, tilgjengelighet og framdrift er tilpasset skolens behov. Flere flerbrukshaller i byen gir et godt tilbud til elevenes kroppsøvningsundervisning. Samtidig gir hallene en svært tiltrengt økning i byens hallkapasitet som kommer organisert idrett til gode.

Skolen som lokal møteplass og kulturhus

I arbeidet med konseptvalgutredningene involveres kultursektoren i utarbeidelsen av de funksjonelle kravene til skoleanlegg. Det forsøkes å innpasse arealer til kultursektoren i de områdene av byen hvor det er et økt behov, og det er plass til dette i skoleprosjektene.

Bad og svømmehaller

I bystyrets behandling av bademeldingen 18.06.2014 ble det vedtatt at der det planlegges nye skolebygg, skal det vurderes om det er mulig å innplassere bad. Skolebadene skal være tilgjengelig for andre skoler i nærheten og for svømmeforeninger etter skoletid. I utredninger av nye skoleanlegg kartlegges behovet for badeanlegg i det aktuelle området.

Kombinasjonsbibliotek

Kombinasjonsbibliotek fungerer både som skolebibliotek og folkebibliotek. I utredninger av nye skoleanlegg vurderes muligheter for å etablere kombinasjonsbibliotek der det er behov.

Barnehager

Etablering av barnehage vurderes i utredninger av nye skoleanlegg der det er behov for flere barnehageplasser i området.

5.9 Prosjekter ferdigstilt til skolestart 2020 og 2021

Til skolestart 2020 ble følgende prosjekter ferdigstilt:

- Lønnebakken skole – flytting til nye lokaler på Bredtvet
- Slemdal skole – utvidelse og rehabilitering med én klasserække
- Studio E – nytt læringscenter for design- og håndverkutdanning. Frisør, blomster, interiør- og eksponeringsdesign er samlokalisert i lokalene.

Til skolestart 2021 blir følgende prosjekter ferdigstilt:

- Nordstrand ungdomsskole – ny ungdomsskole med fire klasserækker
- Ruseløkka skole – ny skole med videreføring av tidligere kapasitet
- Vestli skole – rehabilitering og utvidelse med én klasserække
- Tveita skole – utvidelse med en halv klasserække
- Vika videregående skole – ny videregående skole
- Østensjø skole – utvidelse med én klasserække

